

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

DANMARKS FOLKEMINDER NR. 45

BORRINJHOLMSKA SANSÂGER

BORNHOLMSKE
FOLKEÆVENTYR OG DYREFABLER

SAMLEDE AF
J. P. KUHRE

KØBENHAVN
DET SCHØNBERGSKE FORLAG
1938

BORNHOLMSKE LANDVÆTTESAGN

En typisk bornholmsk Sagnforestilling er, at de Underjordiske forsvarer Bornholm og værger Øen mod overmægtige Fjenders Angreb, saa Øen kan forblive dansk. En bornholmsk Folkemindesamler, Lærer *Georg Josefsen* i Østerlarsker skriver 1863: »De Underjordiske er især virksomme, naar der er Krig og Ufred paa Færde, og da passer de næsten altid paa at slaa Fjenderne paa Flugt, naar de kommer. Det er derfor, at Bornholmerne aldrig kan komme under fremmed Herredømme, thi, siger Bornholmerne, havde vi ikke haft de Underjordiske, saa havde Bornholm været *svensk* for længe siden.« Josefsen fortæller et Sagn om, hvorledes de Underjordiske værnede Bornholm. »For en Del Aar siden sejlede et engelsk Skib forbi Bornholm, og der var nogle BølsHAVNS-fiskere ude hos det. Mændene paa Skibet spurgte, hvor mange Indbyggere der var paa Øen. Fiskerne fortalte dem det, men Engelskmændene svarede, at de kunde se, at der var mange flere, end de sagde, thi de saa en utallig Mængde smaa Folk med røde Hoveder bevæge sig langs Stranden. Det samme var Tilfældet med de Svenske, dengang de havde skudt Prinseskjold (1658).«

Det har stor Interesse for *Dansk Folkemindesamling* at faa de flest mulige Optegnelser vedrørende denne bornholmske Sagnforestilling fra de Bornholmere, hvem J. P. Kuhres bornholmske Æventyrbog kommer i Hænde. Men ogsaa andre Landsmænd kan give Bidrag, især Mønboer og Stevnsbagger. Udenfor Bornholm, Møn og Stevns er disse Sagn, beslægtede med de berømte islandske Sagn om, hvorledes Landvætterne værnede Island imod Kong Harald Blaatands Erobring, meget sjældne, men de kendes dog. Vi anfører et Eksempel, et Sagn optegnet af Seminarist Chr. Nielsen fra Karlslunde-Egnen, Østsjælland, 1863: »Nu findes der ikke mere Trolدتøj i Sjælland, og det har sin Grund. Bornholmerne rev sig løs fra Svenskerne og gav deres Ø til Kongen, Frederik den Tredie. Derfor gav han dem mange Friheder, men de skulde selv forsvare deres Ø imod Fjenden. Det har de altid gjort, og de gør saa endnu. Men mon de kunde have gjort det, hvis ikke alle de sjællandske Trolde var kommet derover og bestandig havde hjulpet dem?«

Kendes Sagn af denne Art endnu den Dag i Dag? Besvarelser bedes sendt til *Dansk Folkemindesamling* (Adr. Det kongelige Bibliothek, København K.).

Borringholmska Sansåger

Bornholmske Folkeæventyr og Dyrefabler

Paa Foreningen „Danmarks Folkeminder“s Vegne bringer jeg Antikvar Carl Julius Petersens Hjælpefond en hjertelig Tak for en Understøttelse af 150 Kr. til Udgivelsen af denne Bog, der ganske særlig er kommet Kommentaren til de bornholmske Æventyr til gode.

JØRGEN OLRİK

Formand i „Danmarks Folkeminder“.

DANMARKS FOLKEMINDER NR. 45

BORRINJHOLMSKA SANSÂGER

BORNHOLMSKE
FOLKEÆVENTYR OG DYREFABLER

SAMLEDE AF
J. P. KUHRE

KØBENHAVN
DET SCHØNBERGSKE FORLAG
1938

Tilsynet med Udgivelsen af denne Bog er paa Foreningen „Danmarks Folkeminder“s Vegne ført af Mag. art. Poul Andersen, Sekretær i Udvalg for Folkemaal, Professor Arthur Christensen og Dr. phil. Marius Kristensen. Paa Foreningen „Danmarks Folkeminder“s Vegne bringer jeg herved de tre Herrer min hjerteligste Tak for deres værdifulde Arbejde.

JØRGEN OLRİK

Formand i „Danmarks Folkeminder“.

Forord.

Af *Aage Rohmann*.

Medens vi allerede fra midten af det 18. årh. har ret gode oplysninger om udtalen og betydningen af en mængde bornholmske ord, takket være Bornholms daværende, alsidigt interesserede amtmand J. C. Urne, så mangler vi ganske prøver på sproget i sammenhæng. Der skulde gå omtrent et århundrede, inden sådanne kom til at foreligge.

Da adjunkt, senere rektor i Rønne, J. C. S. Espersen (f. 1812, d. 1859) henimod midten af forrige årh. med iver tog fat på arbejdet med at optegne sit modersmål i snævrere forstand, det bornholmske folkemål, kunde man måske have ventet, at han også vilde have nedskrevet prøver på målet i form af sammenhængende tale, f. eks. nogle af de mange »sansåger«, »årier« eller sagnfortællinger. — Dette ses dog ikke at være tilfældet. Derimod har han selv skabt bornholmske tekster ved at skrive flere »vizer« på folkemålet. Men som bornholmske sprogprøver er disse digte ikke af større værdi. De er, trods deres rigdom på bornholmske særord, ikke egentlig bornholmske i sprogtonen; de er *tænkt* i dansk skriftsprog og omsat til bornholmsk, ikke udsprunget af den folkelige udtryksmåde.

Det er derimod de »vizer«, som Espersens samtidige, den som folkemindeoptegner kendte urmager J. P. Møller (f. 1818, d. 1893) skrev; men deres emner går heller ikke udenfor dagligtalens plan. Møllers digt »En ny, sorjeli Kjærlighedsviza« (trykt bl. a. i indledningen til Espersens bornh. ordbog, i lydskriftgengivelse) er sikkert det sproglig set bedste, der er præsteret af bornholmsk versdigtning; emnet — en beskænket tjenestekarls beretten om, hvordan kæresten har snydt ham med en anden — opfordrer nu heller ikke til at lægge det sproglige udtryk op i en højere stil, end folkemålet kan magte. J. P. Møller søger aldrig at spænde sproget ud over dagligsprogets rammer.

Det er slet ikke så lidt litteratur, der er fremkommet på bornholmsk folkemål siden midten af forrige årh., sammenholdt med

hvad der er ydet indenfor de andre, langt større danske dialekt-områder. Navnlig har de sidste 20—30 år bragt en rig høst. Men den sproglige lødighed svarer desværre langtfra til omfanget. Bedst er versdigtningen; men vers er jo nu engang ikke alm. talesprog. Skal vi af det skrevne få et billede af, hvordan bornholmerne former deres tanker i ord, når de benytter deres modersmål, så må vi gå til prosaen. Men om hovedparten af den bornholmske — eller under foregivende af at være bornholmsk — udkomne prosa gælder det, at det bornholmske væsentlig indskrænker sig til lydsystemet (stavemåden, hvor forskellig denne end er) og til en række karakteristiske bornholmske gloser. Sætningsbygningen er det danske skriftsprogs, undertiden til den grad, at man, når man træffer på en karakteristisk bornholmsk konstruktion, har en fornemmelse af, at den er kommet der ved uagtsomhed — at det er naturen, der er gået over optugtelsen. — Gang på gang træffer man f. eks. konjunktioner anvendt på en måde, der er fuldkommen fremmed for folkemålet; mens man til gengæld forgæves søger adskillige konstruktioner, som er yderst almindelige i talesproget. — Det er i virkeligheden kun en række småting (væsentlig fremkommet i årshæftet »Gam-malt å Nyt«), som gengiver ægte bornholmsk tale, og som altså har værdi ved studiet af sætningsbygningen i bornholmsk eller folkelig bornholmsk udtryksmåde i det hele taget. — Og netop med hensyn til dette kunde der være god grund til at være opmærksom på det ægte bornholmske. Thi på dette område måske i endnu stærkere grad end for ordforrådets vedkommende virker rigsmålet ind, så at konstruktioner, der af ældre føles som ganske målfremmede, stadig benyttes af de unge, medens omvendt gamle konstruktioner forsvinder.

Det må derfor siges at være såre fortjenstfuldt, at intendant J. P. Kuhre har taget sig for at optegne folketraditionens »sansåger« og »storjer« og her at genfortælle et udvalg af dem i almindeligt bornholmsk talesprog, således som de virkelig lyder.

Ved bedømmelsen af den her foreliggende samling »Borringholmska Sansåger« som bornholmsk sprogdokument må man vel huske på, at det netop er »sansåger«, d. v. s. mundtligt overleverede fortællinger af opdigtet, især eventyrligt indhold, og at de er overleverede som underholdningsstof for »børn og barnlige sjæle«. Sproget er altså beregnet på at gøre indtryk på en barn-

lig tilhørerkreds; derfor f. eks. de mange overdrivende udtryk med adverbier som »urimelia«, »ustortelia« (urimelia glår, ustortelia fint o. s. v.); derfor er den grimme gamle kælling ikke bare »stygg« ɔ: grim, men »hæsselia stygg« eller »forskrækkjelia stygg«, udtryk, der netop er så almindelige i fortælling for børn og i hvad bornholmerne noget ugalant kalder »kjælinjasprog« (kællingesprog). Også på anden måde er ordvalget bestemt af den barnlige tilhørerkreds. Således »vrælar« pigen, der venter et barn (i »Ræja Pær Krammara«); og ligeledes giver Marie i »Dæn j swårta halta Hunj« og »Dronninjen me di tre Mostrana« sig til at »vræla«, når de ingen udvej ser. »Vræla« er det almindelige udtryk for børns gråd; voksne mennesker »græder«, idet man altid bruger dette ord om gråd, der har dybt alvorlig grund. »Vræla« flytter fortællingen fra de voksnes og ind i barnets forestillingskreds.

Som vel de fleste folkelige fortællere har hr. Kuhre visse udtryk og vendinger, som han særlig ynder at benytte, og som hyppigt kommer igen, hvad læserne hurtigt vil lægge mærke til; men her må det huskes, at eventyrstoffets ensartethed netop gør udtryksmåden lidet varieret. En enkelt sprogbrug er dog så stærkt individuel, at den må nævnes: anvendelsen af »påstå« som anførende verbum ved direkte tale, der forekommer talrige gange; og ligeledes det flere gange benyttede »mena« eller »mena på« i samme anvendelse. Det normale er, at disse ord kun anvendes ved anførelse af indirekte tale, selv om jeg naturligvis ikke vil påstå, at sprogbrugen er begrænset til hr. Kuhre alene.

Ordforrådet er i det store og hele den almindelige nutidstales. Der er ikke søgt at give det noget særlig gammeldags udseende ved anvendelse af mere eller mindre forældede og forglemte ord og udtryk. Snarere vil vel en og anden gammel bornholmer finde, at der er anvendt enkelte vendinger, som han ud fra sin sprogfølelse ikke vil godkende som ægte bornholmske, selv om han må indrømme, at nu kan man høre folk sige sådan. Hertil er kun at sige, at en virkelig grænse mellem hvad der er indgået i målet og føles som målægte, og hvad der nok anvendes, men egentlig føles som fremmed, overhovedet ikke lader sig drage. Hvad den ene vil føle som fremmed, vil let for den anden være ganske hjemligt og naturligt. At der i sproget i de her fortalte »sandsåger« og »storjer« spores påvirkning fra rigssproget er givet,

men også selvfølgeligt. Rigssproget har, lige så længe det har eksisteret, indvirket på folkemålet, og stilen i den folkelige eventyrfortælling er vist aldrig helt fri for udtryk, der er lån (eller reminiscenser) fra det litterære sprog. I det store og hele er ordformerne og sætningsbygningen bornholmsk nutidssprog. Det er ikke særlig gammeldagspræget, men det er på den anden side rensset for de mange uregelmæssigheder f. eks. med hensyn til brugen af bøjede og ikke bøjede participiumsformer eller i anvendelsen af entals- og flertalsformerne af verberne, der så ofte høres i nutiden. Man kan roligt sige, at sproget er bornholmsk, som det taltes i hr. Kuhres barndom og ungdom, og som det tales den dag i dag af de bornholmere, der virkelig taler deres modersmål og ikke det form- og normløse blandingsprog, som mere og mere synes at brede sig.

Hvad den her i bogen anvendte stavemåde angår, da vil den næppe volde større vanskeligheder ved læsningen. Der er, som det ses, ikke lagt vægt på at gennemføre en konsekvent lydbetegnelse, hvad for resten næppe er muligt ved hjælp af det almindelige alfabet. Princippet har været såvidt muligt at gengive den bornholmske udtale uden at gøre det unødvendig svært at genkende ordene ved at fjerne skrivemåden alt for langt fra almindeligt dansk skriftsprog. Enkelte tegn og tegnforbindelser trænger dog nok til lidt forklaring:

- â betegner lang, »mørk« a-lyd, således som den forekommer i svensk; *håga* f. eks. udtales med samme a-lyd som svensk *baka*. — Desuden bruges â som tegn for kort »mørk« a-lyd i diftongen *âu*, i ord som *lâua*, *love*, *trâua*, *true* o. s. v. — Derimod læses *a* ligesom i almindeligt dansk rigssprog, såvel langt som kort; f. eks. *gava*, *gabe*, udtales med samme a-lyd som i rigsmålet.
- ö betegner en lang, åben ø-lyd, som i rigsmålets udtale af *høne*, *brøle*; forbindelsen *öj* udtales altså altid med langt ö + j (ikke som skriftsprogets forbindelse *øj*; den til skriftsprogets *øj* ell. *øj* svarende lydforbindelse skrives her *oj*: *ojen* = øjne, *hojer* = høj). — Kort forekommer ö-lyden kun i yderst få tilfælde, foran rr; her i bogen kun i *dörra*, flertal af *dör* (med langt ö).
- ø betegner altid en kort, meget lukket (noget y-agtig) ø-lyd; *søn*, *løn* læses omtrent som i rigssproget første stavelse i

syndig, lynde. For resten betegnes den samme lyd ofte med *y*, f. eks. *lyst, ryst* (= rust), *kjyss* (= kys), *brygga* (= bruge). — Lang, lukket *ø*-lyd, som i rigssproget i *bøde, køre* o. s. v., forekommer ikke i bornholmsk.

- w** betegner en u-agtig v-lyd; det må mærkes, at foran *w* udtales en vokal altid lang; i *saw, læwa* o. s. v. læses altså henholdsvis langt *a* og langt *æ*.
- v** betegner altid labiodental v-lyd, som i rigsmålets *gave, løve*.
- z** betegner stemt s-lyd (som *s* i tysk *lesen*, engelsk *house*).

En særlig fremtrædende rolle spiller i bornholmsk de palatale konsonanter:

Palatal g-lyd skrives *gj* ell. (fordoblet) *ggj*: *gje, give, gjorra, gøre, gjære, gærde; ryg, ryggjinj, ryggen, styggjer, stygj, styg* (henholdsvis hankøn og hunkøn).

Palatal k-lyd skrives *kj* ell. (fordoblet) *kkj*: *kjærka, kirke, kjöra, køre; rykj, rykkja, ryk, rykke, rækkja, række; klynkjja, klynke, bænjkj, bæk*.

Palatal l-lyd skrives *jl* ell. efter kort vokal *jll*: *kajla, kalde, trojll, trol, ijll, ild, fujller, fuld*. Da *fejle* skrives *fajla*, falder det i skriften sammen med *fajla, falde*; men også i udtalen er hos talrige bornholmere disse to ord faldet sammen, ligesom i det hele taget diftongen *aj + l* hos dem er faldet sammen med *a + palatalt l*.

Palatal n-lyd skrives altid *nj*: *hanj, han, manj, mand, hunj, hund, rinj, ring, vinj, vind, brænja, brænde, sænj, seng*. — Det kan mærkes, at den ubestemte artikel i hankøn hedder *enj*: *enj hæst, en hest, enj då, en dag*; den bestemte artikel i hankøn *-(i)nj*: *hæstinj, hesten, dânj, dagen, månanj, månen*.

Indgående forklaringer af bornholmske ord eller bornholmske lydforhold og ordenes bøjningsformer gives ikke her. Den vedføjede oversættelse vil lette forståelsen, og de, der søger yderligere besked, henvises til Espersens bornholmske ordbog og Vilh. Thomsens og Wimmers grammatiske indledning til denne.

Idet jeg slutter disse sproglige bemærkninger, vil jeg gerne forene mit ønske med hr. Kuhres, således som det er fremsat i den herefter følgende indledning, og udtale håbet om, at udgivelsen af disse »sansåger« må virke til at vække interessen for de gamle fortællinger. Der har på Bornholm eksisteret en rig skat af eventyr, historier og sagn, hvoraf alt for lidt er blevet ned-

skrevet og således bevaret for eftertiden. Meget er allerede gået i glemme, men endnu sidder hist og her gamle mænd og kvinder, som har meget at fortælle, blot de finder de rigtige tilhørere. Gid denne lille bog må virke med til, at de, som kan fortælle, og de, som er interesserede i at lytte til folkets gamle overlevering, må finde hinanden. Og som sprogmænd og bornholmer vil jeg yderligere udtale ønsket om, at optegnerne må eje lyst og evne til at gengive fortællingen i det mål, hvori den er overleveret fra slægt til slægt, vort bornholmske modersmål.

Aage Rohmann.

Indledning.

Af *J. P. Kuhre.*

Sagnet gaar, at det var Paaskedag den 25. April 1886, og at der skulde være Fest og Bal anden Paaskedag, hvor Pigerne paa Lundegaard skulde med. Det var noget, der blev set hen til med Forventningens hemmelige Glæde ved Tanken om, hvad det kunde bringe af herlige Oplevelser Da kom der Bud ud i Køkkenet, at en af Pigerne maatte blive hjemme — man ventede *fremmede*.

Saaledes blev jeg Aarsag til Skuffelse og Vrede i et stakkels Pigesind, endnu inden jeg var kommen til Verden, og det var altsaa ikke med udelt Glæde, jeg blev modtaget den 26. April 1886.

En gammel Bindingsværksgaard, Lundegaard i Østermarie, var mit Fødested, og i Barndomshjemmet, hvor vi var en ret stor Børneflokk, oplevede vi nogle af vore bedste Timer i Faders Stue, naar han fortalte Sansåger for os. De, der oftest gik igen, var *Nobbes* og *Kattinj å Muzen*, af hvilke *Nobbes* især stod vore Hjerter nær.

Da vi voksede til og selv begyndte at læse, fandt vi mellem Faders Bøger et Par af E. Tang Kristensen. Disse fangede straks vor Interesse og gennempløjedes Gang paa Gang.

Imellem Skolekammeraterne var et Par Dreng, der aldrig blev trætte af at fortælle smaa, ofte usandsynlige Vrvlehistorier, som de havde lært af Folk hjemme i Fiskerlejet, Bøls-havn, og nu lærte ogsaa vi dem efterhaanden, saa vi aldrig glemte dem.

Senere i Livet tog jeg mig for at nedskrive noget af dette, som det var fortalt, paa vort eget Maal, og Tid efter anden føjedes mere til ganske uden nogen Tanke om den Værdi, saadanne Optegnelser kunde have for andre. Det var mere en

Lundegaard i Østermarie Sogn.

Tilfredsstillelse af egen Trang til at lette Hukommelsen. Men først i 1925 traf jeg min rigeste Kilde, hvad Sansågarne angaar, i Fru Charlotte Kofoed, født Funch. Fru Kofoed er født 1860 paa Yppernegaard i Nyker, hvor hun har hørt alle disse morsomme Ting af sin Moder, der var født Sode fra Kyndegaard i Nyker.

I Lillestuen paa Yppernegaard stod en Lænestol paa hver Side af Kakkelovnen, fortæller Fru Kofoed, og her sad Mor og Far ved Efteraar og Vinter hver Aften, naar Skumringen faldt paa, med hver et Barn paa Skødet, medens den øvrige Søkendeflok lejrede sig paa Gulvet foran i en Kreds — og saa fortalte Mor Sansåger, fremsagde Remser og Rim eller sang Viser — muntre eller vrøvlede, saa vi lo af fuld Hals, og sørgelige, saa vi græd vore modigste Taarer. Lyset blev ikke tændt, og heller ikke i Folkestuen ved Siden af, hvortil Døren stod aaben, og hvor man ligeledes var lutter Øre, kom der Blus paa Lampen, før Mor var træt af at fortælle, og Børnene skulde i Seng. Ofte blev det sent, for der var et stort Forraad at tage af, og let var det ikke at stille os tilfreds, før Ole Lukøje havde begyndt at puste os i Nakken.

Mor havde en glimrende Fremstillingsevne, fortæller Fru

Yppernegaard i Nyker Sogn.

Kofoed videre, og en enestaaende Hukommelse. Naar hun blot havde hørt en Sansåga eller Vise en Gang, sad den fast, og enhver, der kom i hendes Nærhed, maatte gerne ud med, hvad han eller hun eventuelt kendte af den Slags, som kunde berige hendes Forraad. Hver ny Pige eller Karl paa Gaarden blev udspurgt, saa snart der var en Lejlighed, og var man i Besøg eller havde fremmede, skulde det gaa underligt til, om Mor ikke havde lært en ny Sansåga eller Vise. Sin Kærlighed og Interesse for disse gamle Ting havde Mor taget i Arv fra sit Barndomshjem, hvor hendes Mor ligeledes havde holdt Fortællertraditionen i Ære, slutter Fru Kofoed, og en Optegner maa frydes over Slægtens Troskab mod og Forvaltning af Fædrearven.

At Fru Kofoed senere som Frue paa Brandsgaard i Bodilsker genfortalte de samme Ting for sine Børn, gjorde, at de kom til at sidde særdeles fast i hendes Hukommelse, og jeg skylder hende en oprigtig Tak for den Taalmodighed, hvormed hun altid var rede til at fortælle, naar jeg kom med Blyant og Kladdhæfte.

En af Samlingens Sansåger, *De lijlla ibåg Dörn*, er meddelt Bornholms Museums Formand, Lektor Th. Lind, af Enkefru Christine Bjarning, København, der er fra Sydøstbornholm, hvor

hun har hørt den af sin Moder, som er født her 1818. Jeg overførte den til bornholmsk Maal og fik samtidig Tilladelse til at medtage den i en eventuelt kommende Samling.

Efter en Opfordring i Dagbladene om Indsendelse til Dansk Folkemindesamling af slige gamle Optegnelser begyndte jeg da forsigtigt med Sansågan om Nobbes, der blev indsendt gennem den dygtige og flittige Optegner i Svaneke, Fru Louise Hansen. Denne Sansåga fangede straks Arkivaren for Dansk Folkemindesamling Hr. Magister Hans Ellekildes Interesse, og han foranledigede den medtaget i første Aargang af *Gammelt å Nyt*, som udkom i 1929 under Redaktion af Fru Elna Schöne. Ogsaa i efterfølgende Aargange af samme Skrift er en Del af de indsamlede Ting blevet offentliggjort, ligesom Optegnelserne efterhaanden er indsendt til *Dansk Folkemindesamling*.

Kunde dette lille Udvalg af Sansåger, Æventyr og Historier give en og anden Lyst og Mod til at optegne, hvad de maatte møde paa deres Vej af lignende Stof, Beretninger om Overtro (Folketro), Hekse, Trolde, Underjordiske, Marer, Varulve o. s. v. samt gamle Rim, Remser, Ordsprog og Talemaader, da vilde Udgivelsen have tjent en Del af sin Mission.

Naar det imidlertid er lykkedes at faa denne Udgave frem, da skylder jeg i første Række Hr. Arkivar Hans Ellekilde min varmeste Tak for alle gode Raad og Anvisninger og for den venlige Opfordring til at søge en Udgivelse gennemført samt for de interessante vedføjede Noter, ligesom jeg skylder d'Hrr. Magister Aage Rohmann og cand. mag. H. P. Bendtsen en særlig Tak for Hjælp, Raad og Vejledning ved Gennemgang og Korrektur.

Endelig vil jeg gerne have Lov til for selve Udgivelsen af Bogen, og fordi mit Arbejde opnaar den Ære at komme med blandt Foreningens Skrifter, at bringe Styrelsen for Danmarks Folkeminder min oprigtige Tak.

Rønne i Januar 1938.

J. P. Kuhre.

1.

Vardens östlista Slott.

Enjgong va der enj Manj, a der hadde tre Sønner. Nonna Hoa te å driva Går å awla va di ajle, sa Sæ'n fojllada nâd på de bæsta me, enj kunje se nânj Stâ. Di brygte majed å hâ et stort Stykkje me Arter; mæn så et År va der injena Arter i Bællana. Bådde Fârinj å Sønnarna va forskrækkjelia kjivå'd, å injinj kunje begriva, va der då kunje varra i Vænj.

Seddan gjik'ed i to År, a der injena Arter va i Bællana, når di skjulle te å hösta; mæn de tredde Åred sâ dænj ælsta Horrinj, a nu vijlle hanj våga om Natten, når de ble seddan hænn ad dænj Tien, a Artarna va ver å mones. Hanj saw så om Dânj å vågada om Natten. Me Pivan i Munj sodd hanj dær vær Nat i longa Tier i en Grov lie ver Artebeddanj. Mæn så en Nat omkrænj Minatstider tâu'ed på å rajna nâd så ustortelit, a Groven løvv fujll å Vann, sa hanj sodd i te mitte på Lived. De våre lænje, å tesist ble hanj kjivå'd å gjik jemm — å Mårninj ætte va ajle Artebællana tomma. Nu måtte di så te å la ble me å awla Arter ed anjed År, mente Fârinj, mæn Horrana kunje nu nok hâ Mod

Verdens østligste Slot.

Engång var der en Mand, som havde tre Sønner. Dytgige til at drive Gaarden og passe Jorden var de alle, og Sæden foldede derfor saa godt, som man kunde se det noget Sted. De plejede gerne paa Gaarden at have et stort Stykke Jord med Ærter, men saa et Aar var der ingen Ærter i Bælgene. Baade Far og Sønner var meget kede af det, og ingen kunde begribe, hvad der kunde være i Vejen.

Saadan gik det i to Aar; naar de skulde til at høste, var der ingen Ærter i Bælgene, men da det tredie Aar kom, og det blev henimod den Tid, Ærterne begyndte at modnes, sagde den ældste af Sønnerne, at nu vilde han vaage om Natten, indtil Høsten kom. Han sov om Dagen og vaagede om Natten. I lange Tider sad han der hver Nat med sin Pibe i Munden i en Grøft lige ved Ærteageren. Da begyndte det en Nat ved Midnatstid at regne saa stærkt, at Grøften blev fuld af Vand, saa det gik ham til midt paa Livet. Længe varede Regnen ved, og til sidst tabte han Humøret og gik hjem. Men den næste Dag var der ingen Ærter i Bælgene mere. Nu syntes Faderen, at de hellere maatte undlade at saa Ærter til næste Aar, men Sønnerne kunde nok have Lyst til at faa Sagen op-

på å få Årsâgan opklârad, dæmme, dænj næstælsta vijlle nu partu, a di skjulle præwa enj Gong injdå. Hanj skjulle nok våga.

Då Framtiden så kom, såde di Arter som vån, å hænn ad Höstinj te tâu Horrinj fatt å våga, mæn de gjik'inj nu værkan varr æjlle bær, inj de hadde gåd Broerinj. Rajned pôlada ner, å Groven ble fujll, sa hanj løvv sinj Vaj... Ætte ded mente Fârinj nu livæll, a nogged kunje då âu varra nok, mæn nu va'd dænj ynsta, a der tâu på Vaj, for nu skjulle hanj nok viza, a hanj kunje klojsa bæggje Brörana å hita Årsâgan. Dæmme Æn-nanj på'd ble nu, a di skjulle så hâ Lâu å præwa et År injdå.

Kasper hed dænj ynsta, å hanj hadde alti blev lid forkjelader ude Moern. Nu ble hon âu ver å hâ imod på, a hanj seddan skjulle ud å våga om Natten. Hanj kunje ble forkjölder å fordoja saj, mente hon, mæn dær jolp nu injed Præk, hanj skjulle nok tâ sinn Torr som di anre å væl ded, — for då de så kom te Stykkjed, å Rajned tâu på å driva ner, sa Groven ble fujll, å hanj sæl ble våder som enj Klass — så ble hanj mæn te å holt Pinan ud, å så lie me enj gânes Gong ble'd Ophojllsvær. Sjen fordelde dom, å Stjærnarna kom fram å sjinnde som alri forr. Natten ble så klâr å pen, sa de mæst va som å varra me i et Eventyr — om så Klærna klassada nok så majed te Kroppinj.

klaret, og den næstældste syntes bestemt, at de skulde prøve endnu engang, saa vilde han holde Vagt.

Da Foraaret kom, saade de Ærter som sædvanlig, og henimod Høsten begyndte Sønnen at holde Vagt over dem; men det gik ham hverken værre eller bedre, end det var gaet Broderen. Regnen styrtede ned, Grøften blev fuld, og han skyndte sig at løbe hjem. Nu syntes Faderen alligevel, at det kunde være nok, men saa kom den yngste Søn og paa-stod, at han skulde nok vise, han var dygtigere end begge sine Brødre og kunde finde ud af Aarsagen; og Enden paa det blev, at de skulde prøve endnu en Gang.

Kaspar hed den yngste af Sønerne, og han havde altid været Moderens Kæledægge. Ogsaa her vedblev hun at stritte imod, at han saadan skulde ud at vaage om Natten. Han kunde let gaa hen og blive forkølet eller hente sig en Sygdom, mente hun; men der hjalp ingen Overtalelse, han skulde nok tage sin Tørn saa godt som Brødrene og lidt til. Og da det saa kom saa vidt, og Regnen begyndte at styrte ned, saa Grøften blev fuld, og han selv blev vaad lige til Skindet — ja, saa blev han paa sin Post og holdt Pinen ud, og pludselig holdt Regnen op; Skyerne delte sig, og Stjernerne kom frem og straaledede som aldrig før. Natten blev saa lys og skøn, saa det var for Kaspar næsten, som om han var midt i et Æventyr — om ogsaa Tøjet klæbede ham til Kroppen.

Då så hanj hadde sodded lid å forgryst saj âuer de goa Væred, kom der me enj Gong tre stora Fâula flojenes å slo dom ner i Artarna å plokte Bællana å. Kasper va inte sener te å sprinja op å hugga ætte dom me sinj Kniv, sa hanj ramde dænj ena i Vinjanj. Di anre ble bonge å floj dorra Vaj, mæn dænj, a hanj fikj Ram på, dænj ble te en fin Jomfru.

»Voffor hân I tåd våra Arter?« sajer Kasper.

»Tåd? Å, de kanj då væll inte varra så fårlit,« mente Jomfruen — å dæmme, di kom nu i Snak. Mæn om hanj va enj pener Kar, så va hon bådde færm å jøss som nân, sa injan a di visste ræjt it å'd, va di nu blena Kjærester. Hon gâ'nj enj Rinj så finer, å sâ te'nj, a hanj måtte inte varra nagger på'na, a hon hadde vad me te å tå dorra Arter; mæn seddan nâd vijlle hanj slætt ikkje hōra snakkes om nu. Hanj bâran mente om 'na å snakte for'na, a hon skjulle følla me'nj jemm å varra hansa Konna. De kunje der nu ikkje varra Snak om seddan lie me de samma, hon skjulle jemm ijænn te sinn gamla Moer — mæn, hon skjulle nok komma ijænn om fjåurtan Dâ. »Å om du e trofâster, så kanj du bâran be te Brojllups ... Ajle i fera Mils Omkris ska du be — mæn inte Konginj.«

Dânj ætte spore Fârinj, voddan de hadde gåd'inj.

Da han havde siddet lidt og undret sig over det smukke Vejr, kom der tre store Fugle flyvende og slog sig ned i Ærterne og begyndte at plukke Bælgene af. Kaspar var ikke sen til at springe op og hugge efter dem med sin Kniv. Den ene ramte han i Vingen, og den blev til en fin Jomfru; men de to andre blev forskrækkede og fløj bort.

»Hvorfor har I taget vore Ærter?« spurgte Kaspar.

»Taget?« svarede Jomfruen, »det kan vel ikke have saa stort at betyde.« Og saaledes kom de i Snak med hinanden; men var han en smuk ung Mand, saa var hun saa yndig og ferm en Pige som nogen, og inden de rigtig vidste af det, var de forlovede. Hun gav ham saa fin en Ring og bad ham ikke være vred, fordi hun havde været med til at tage Ærterne; men den Slags vilde han slet ikke høre tale om nu. Han vilde kun holde af hende og prøvede paa at overtale hende til at følge med hjem og blive hans Kone. Det kunde der dog ikke blive Tale om saadan lige med det samme. Hun skulde først hjem til sin gamle Moder, men hun vilde komme igen om fjorten Dage. »Og hvis du er trofast,« lagde hun til, »saa kan du godt indbyde til Brylluppet ... Alle i fire Miles Omkreds skal du bede — men ikke Kongen.«

Dagen efter kom Faderen og spurgte, hvordan det var gaet. »Jo, nu skal vi til at høste Ærter, kan du tro,« svarede Kaspar, og saa spændte

»Jo, nu ska vi te å åga Arter inj, ska vi,« så Kasper, å så låde di for å ågte inj hela Dånj, å de kanj nok varra, a der va Bælla på.

Moern så gott nok, a hanj hadde dænjin fina Rinjin på, mæn hon så injed. Sæl gjik hanj vær Dån å hadde på Munjin å snakka om'ed, mæn de va nu inte seddan å få'd sajt. Enj Dån tåu hanj sajlivæll sammen, å fortalde, voddan de va gåd om Natten, då hanj vågada åuer Artarna.

»Ja, jånj tånjete'd nok,« så Moern, »dån jånj så dænjin fina Rinjin, mæn de va dån en unjeli Kjærest å hån.«

»Du kanj tro, hon e bådde nætt å go, Moer; å om fjåurtan Dån kommer hon ijænn for å hojlla Brojllup me maj; mæn nu skan I ajle jælpa maj å be, å ikkje nån Dør i fera Mils Omkris må gås frambi. Dænjin stora Tarskeloinjin ska vi hån pyntader me Lågen å grøna Grena. Sæl låude hon å komma me ajl Mådinjin å Vin å Bruaklær te voss bæggje, sa ded ska vi slætt inte kjera voss nåd om, for va hon låuar, de hojller hon åu.«

Så kom Brojllupsdånjin me Solsjinn å Grantvær som alri forr, å for vær Våun, a der kjøre inj a Gårinjin, stæmde Spillemanjana i — — mæn Kasper hanj gjik bårån runt i di gamle Klærna. Ømmer å ømmer spore Folk'injin, om hanj inte snårt skjulle hån sajlid anra Klær på, sa tesist va hanj ver å ble rent i Berå me

de Hestene for Vognen og kørte Ærter hjem den hele Dag, og der var i Overflod af Bælge paa.

Moderen lagde godt nok Mærke til, at Kaspar havde den fine Ring paa Fingeren, men hun sagde intet. Selv gik han hver Dag og vilde gerne tale om det, men det var ikke saadan at faa frem. En Dag tog han dog Mod til sig og fortalte, hvorledes det var gaaet den sidste Nat, han holdt Vagt ved Ærterne.

»Ja, jeg tænkte det nok,« sagde Moderen, »da jeg saa den fine Ring; men det var da en mærkelig Kæreste at have.«

»Du kan tro, Mor,« svarede Kaspar, »hun er baade smuk og god, og om fjorten Dage kommer hun her for at holde Bryllup med mig; og nu skal I alle hjælpe mig med Indhydelserne. Ingen Dør i fire Miles Omkreds maa gaas forbi, og den store Tærskelo skal pyntes med Lagener og grønne Grene. Selv lovede hun at komme med al den Mad og Vin, der skulde bruges, og Bryllupsklæder til os begge to, saa det skal vi slet ikke tænke paa, for hvad hun lover, det holder hun ogsaa.«

Bryllupsdagen kom med det dejligste Solskin, og hver Gang en Vogn kørte ind i Gaarden, stemte Spillemændene i; men Kaspar gik stadig rundt i sine gamle Klæder. Gang paa Gang var der nogen, der spurgte ham, om han ikke snart skulde ind og klæde sig i Bryllupsstadsen, og til

1. Vardens østlista Slott.

saj sæl, va hanj skjulle swâra på ajle di monge Sporsma
Unjan løvv hanj, å slylde saj gjore hanj, å va som sajt rent
beladinj. »Vår e Bruafolken, å vår e Mâdinj!» råfte dæn j ena
ætte dæn j anra. »De e voss nåd unjelit nåd, dætta hær«.

»De kommer alt sammens frå dæn j Natten å, a hanj vågada
i Artarna,« så Moern. »Mæn gje'n jer nu bāran igrān tefress,
så kommer'ed nok alt sammens, ska vi se.«

Kasper va så elændier, sa hanj foje visste, vår hanj skjulle
gjorra å saj sæl, å Tårana va farrua å trijlla'nj ner ad Kjæwtana
— mæn så, lissom ded, e der nānj, a der råver: »Nu kommer
jâ, Kasper! Nu kommer jâ.« Å dærme kjöre der tre lokta
Vâuna fram. I dæn j forresta sodd Bruen, å i dæn j anra sodd
Moern å Søstrana te 'na, å i dæn j sista va der ajle Slaws Stæj
å Kåger å Vin å Sâger opstavlad, sa de foje værkan ammada
æjlle linada.

Sæl va hon så fin å jøss som dærte me Demanter bådde på
Fingrana å i Håred å på Brysted. Å te Kasper hadde hon fina
Klær me; dæmme, snårt hanj va telawader, kjöre di så te
Kjærkes me ajle Spillemanjana foran.

Når di kom jemm ijænn, satte di dom te Bors, å så holt di
Brojllup i fjåurtan Dâ, å vær Aftan råfte Gjæstarna: »Horâ for
Kasper å hansa Konna!«

sidst var han ved at gaa ud af sit gode Skind for at finde Svar til alle de
mange Spørgsmaal. Han undveg, naar Folk nærmede sig, og han skjulte
sig, saa godt han kunde, men veltilpas var han ikke. »Hvor er Brude-
parret, og hvor er Bryllupsmeden!« raabte saa en og saa en anden.
»Dette er dog noget underligt noget!«

»Det kommer alt fra den Nat, da han holdt Vagt ved Ærterne,« sagde
Moderen, »men giv jer nu blot lidt tilfreds, saa kommer det nok altsam-
men, skal vi se.«

Kaspar var saa bedrøvet, at han knap vidste, hvor han skulde gøre af
sig selv, og Taarerne var lige ved at løbe ham ned ad Kinderne, da man
pludselig hørte nogen raabe: »Nu kommer jeg, Kaspar! Nu kommer jeg!«
Og i det samme kørte tre lukkede Vogne frem. I den forreste sad Bruden,
i den næste sad Moderen og Søstrene, og i den sidste var der pakket
fuldt af alle Slags Steg og Kager og Vin, saa det var ganske uhørt.

Bruden var saa fin og yndig som tænkes kunde, med Diamanter baade
paa Fingrene, i Haaret og paa Brystet. Til Kaspar havde hun fine Klæ-
'er, og saa snart han var kommet i Stadsen, kørte alle til Kirken med
'llemændene i Spidsen.

de igen kom fra Kirken, gik de straks til Bords, og saa holdt de
i fjorten Dage, og hver Aften raabte Gæsterne: »Hurra for
og hans Kone!«

Nu svedde'd ævent i di Dâna, a Konginj va på dænj Le'n, å dæmme kom hanj dær frambi nonna Gongga å höre, voddan di råfte å morada dom. Hanj spore så nânj, va dær sto på, å fikj så å vedda, a de va Sønninj på Gårinj, a der hadde fåd seddenen urimelia fin å nætt Konna.

»Dær ska jâ hænn å ønska telokka,« sajer Konginj. Kasper fikj'ed nok å vedda, mæn hanj tænjte inte videre âuer'ed, forrinj så enj Dâ a di se Konginj å komma kjörenes.

»Nu e vår Lokka frambi,« sajer Kasperes Konna, »mæn vi e nødda te å gjorra, va Konginj sajer.« Kasper gjik så ud å snakte me'nj, å der va majed, a hanj vijlle hå Ria på, dæmme, di snakte fram å tebâges å fram å tebâges, mæn tesist kom hanj så fram me, va hanj ægelit va komminj for, å de va, a hanj vijlle partu hå Kasperes Konna te Dronninj. Tårana løvv Kasper ner ad Kjæwtana, då hanj kom inj te 'na ijænn, å de va mæn nâuehænn, a hanj kunje få'd fram for Grædan.

»Mæn va forlongar hanj så, for a jâ ska få Lâu å ble hos daj?« sporr hon.

»Hanj sajer, a om jâ kanj få ajle Træ'n i Skâuinj te å ramla om på enj Gong, så ska jâ få Lâu å behojlla daj. Mæn de kanj hanj ju sajtes saj, for de vedd hanj ju, a jâ'nte kanj, om jâ så bryggar en Ojsa nok så villut.«

Nu traf det sig netop saadan, at Kongen i de Dage var paa Egnen og kom forbi Gildeshuset flere Gange, hvorved han fik at høre, hvorledes de raabte Hurra og morede sig. Han spurgte sig for, hvad det kunde være, og fik at vide, at det var en af Gaardens Sønner, som havde faaet saa umaadelig smuk og fin en Kone.

»Der maa jeg hen og ønske til Lykke,« sagde Kongen, og selv om Kaspar nok fik det at vide, tænkte han ikke særlig over det, før de en Dag saa Kongen komme kørende.

»Saa er vor Lykke forbi,« sagde hans Kone, »men vi er nødt til at gøre, hvad Kongen befaler.« Kaspar gik ud og talte med Kongen, og der var meget, han vilde have Rede paa, saa det blev en lang Samtale, men til sidst kom han frem med den egentlige Anledning til Besøget, og det var, at han absolut vilde have Kaspars Kone til Dronning. Taarerne løb Kaspar ned over Kinderne, da han kom ind igen, og det var kun med Nød og næppe, han kunde faa Ordene frem for Graad.

»Men hvad forlanger han da, for at jeg kan faa Lov til at blive hos dig?« spurgte hans Kone.

»Han siger, at hvis jeg kan faa alle Træerne i Skoven til at falde om paa een Gang, saa skal jeg faa Lov til at beholde dig — men det kan han jo sagtens sige, for han ved jo godt, at om jeg end kan bruge en Økse nok saa godt, saa er det en Umulighed.«

»Nâ—«, sajer Konn, »om du gjorr, som jâ sajer, kanj'ed livæll gott varra, a Konginj hâr forrignad saj, for nu ska du hõra: Du ska bâran gå ud a Skâuinj å hugga ett ude Træ'n igjennem nera ver Roden, sa der inte e stort mer'inj Barkinj ijænn på dænj ena Sian. Så ska du vælta Træ'd om å saj: Bâran di nu ajle lå som dætta!«

Kasper gjore, som hon hadde sajt, å ajle Træ'n storte om på enj Gong — mæn då Konginj så ded, va hanj livæll inte nojder. »Naj,« sajer hanj, »mæn om du nu kanj reza dom ijænn, sa Skâuinj står som forra, så kanja vi kansje snakkes ver.«

Kasper kom ijænn lie kjesammer inj te sinn Konna; mæn hon trøstad'inj me, a hanj bâran skjulle tâ de Træ'd, a hanj fost hadde huggt pånå omkujll, å reza'd op på Rod ijænn, å så skjulle hanj saj: »Bâran di nu ajle sto som dætta!« ... Ja, Kasper gjore, som hon hadde sajt, å lissom de sto hela Skâuinj som forr ... Mæn injdå vijlle Konginj inte gje saj. »Naj,« sajer hanj, »mæn jâ hâr enj hæsselier Draga i enj Hoj lie ver mitt Slott, å kanj du dånka dænj for maj, så ska du få Lâu å behojlla dinn Konna.«

Då Kasper kom jemm å fortalde Konn, va Konginj nu vijlle, falt di injanj om Halsinj å lo Tårana løvva. Lænje sorjada di

»Naa,« siger Konen, »dersom du vil gøre, som jeg siger, saa kunde det endda være, at Kongen har regnet forkert; for nu skal du høre: Du skal blot gaa ud i Skoven og hugge et Træ næsten helt igennem nede ved Roden, saaledes at der næsten ikke er andet end Barken igen paa den ene Side. Saa skal du med et rask Tag vælte Træet om, idet du siger: Bare nu alle Træerne laa som dette!«

Kaspar gjorde, som hans Kone havde sagt, og alle Træerne faldt om paa een Gang. — Men da Kongen saa det, var han alligevel ikke tilfreds. »Nej,« sagde han, »men hvis du nu kan rejse alle Træerne op igen, saa at Skoven staar, som den stod før, saa kan vi maaske tales ved.«

Kaspar var igen lige ked af det, da han kom ind til sin Kone, men atter trøstede hun ham og sagde, at han blot skulde tage det Træ, han først havde hugget om, og rejse det op paa Roden igen, idet han sagde: »Bare alle Træerne nu stod som dette!« ... Ja, Kaspar gjorde, hvad hun havde sagt, og øjeblikkelig stod hele Skoven som før. Men endda vilde Kongen ikke give sig. »Nej,« sagde han, »men jeg har en fæl Drage i en Høj lige ved mit Slot, og dersom du kan dræbe den for mig, saa skal du faa Lov til at beholde din Kone.«

Da Kaspar kom hjem og fortalte sin Kone, hvad Kongen nu forlangte, faldt de hinanden om Halsen og lod Taarerne løbe. Længe sørgede de og

å grunjada på, va di skjulle griva te, mæn Konginj minjde båran på, å tesist måtte Kasper astå.

»Ja ja då, minj Kasper,« sajer Konn, »så må du væll astå. Go Lokka me daj — å voddan de så går me Draganj, så kanj du hita maj ijænn på Vardens östlista Slott.«

Der kom monga Arbiara frå Slotted å for å jælpa Kasper å grawa, å ju diverse di kom, ju varre ble Styedinja i Hånj. Tesist ble'd så forskrækkjelit, a der ikkje va te å höra Örnaly, å Draganj fo'r ud idå Hånj å inj a Slotted å tåu Prönessan me saj. Inj inj visste, vår di ble å, mæn Kasper falt omkujll å kom ikkje te saj sæl, forrinj a di hadde bårred'inj jemm å lajt'inj te Sænjs — så slo hanj Iven op å råte på sinn Moer. Va der va sjett, kjænde hanj injed te mera, å ættehånns ble hanj mæst lissom enj Bælli ijænn. Sjødde nåd vijlle hanj inte, å unjelier va hanj frå Mårn å te Aftan. Ømmer å spore hanj, om der inte va nånj, a der kunje viza hannem Væn j te Vardens östlista Slott, dæmme Folk rignada mæst me, a hanj va rent tokkalözer. Båran gjik hanj å snöjde runt bådde oppa å nera, å så enj Då hite hanj sinn gamla Skoletaska oppa på Tijlled. Dæn j tåu hanj så me saj ner å spore Moern, om hon inte vijlle smorra'nj noggena Bidda Skolemåd. Hadde hon inte forra trot'ed, så trode hon nu, a hanj

grundede over, hvad de skulde gøre, men Kongen trængte stadig paa, og Kaspar maatte til sidst af Sted.

»Ja ja da, min Kaspar,« sagde hans Kone, »saa maa du vel af Sted. God Lykke paa Vejen -- og hvordan det saa end gaar dig med Dragen, saa kan du finde mig igen paa Verdens østligste Slot.«

Mange Arbejdere kom der fra Slottet for at hjælpe Kaspar med at grave, og jo dybere de kom ned, des stærkere blev Larmen inde fra Højen. — Til sidst blev det saa slemt, at de ikke kunde høre Ørenlyd, og Dragen fo'r ud af Højen og ind i Slottet, hvor den tog Prinsessen med sig. Ingen vidste, hvor de siden blev af; men Kaspar faldt om og blev ikke sig selv igen, før man havde baaret ham hjem og lagt ham i Seng — da slog han Øjnene op og kaldte paa sin Moder. Hvad der var sket, havde han ganske glemt, og lidt efter lidt blev han næsten som et Barn igen. Bestille noget vilde han ikke, og underlig var han fra Morgen til Aften. Gang paa Gang spurgte han, om der ikke var nogen, der kunde vise ham Vejen til Verdens østligste Slot, og derfor regnede de fleste med, at han var helt fra Sans og Samling. Stadig gik han og luskede rundt baade oppe og nede, og en Dag fandt han oppe paa Loftet sin gamle Skoletaske. Han tog den med sig og gik ned og bad sin Moder om at smøre sig nogle Stykker Skolemad. Havde hun ikke før troet, at han var gal, saa troede hun det nu. Kaspar blev dog ved at bede og fik ogsaa

va rent galinj ble'nj, mæn Kasper ble ver å pina på, å tesist fikj hanj enj goer Mådapakka, å dærme nörlada hanj å a Lanna-væn j te, mæn Moern sto i Dörn å så lånt ætt'inj å unrades på, va monne hanj nu kunje hita på.

Kasper va så nåsammer, så nåsammer ble'nj på de sista me. Hanj visste foje, va hanj skjulle griva te, å ajle så gjore di Nar å'nj, a hanj ømmer gjik å hawsada om Vardens östlista Slott; dæmme, hanj hadde mæst Lyst te å gå a Skåuinj te å læggja saj te å dö; dærfor styrada hanj åu dær hænn... å voddan de så gjik æjle inte gjik — Fåulana song, sa de va en Lyst, når hanj kom inj a Skåuinj, å de va lissom a ded strajs lætte lid på Sinjed. Då hanj så hadde gåd lid, kunje hanj höra nånj å snakka hojt, å ættehånn som hanj kom nærmere, så hanj, a de va ed Pår unga Kara, a der sto å stredes om ed Pår gamla Stæwla.

»Voffor stån I dær å stries om seddenet Pår gamla Stæwla?«
sporr Kasper dom.

»Jo,« sajer dæn j ena udå dom, »våra Forælrå e dö, å der va'nte anjed ætte dom å arra inj dæsse Stæwlana, mæn der e ded ver'ed, a de e Sjumilastæwla, sa dom villa vi ju gjærna hå bæggje to, dæmmeå.«

»Kansje kunje jå jælpa jer idå dæn j Knivan,« sajer Kasper.

til sidst en stor Madpakke. Med den i Tasken vandrede han hen ad Landevejen, mens Moderen stod i Døren og saa bekymret efter ham og grundede paa, hvad han mon nu kunde finde paa.

Kaspar var blevet saa tungsindig i den sidste Tid, at han knap vidste, hvad han skulde gøre, og alle havde ham til Nar, fordi han stadig gik og vrøvlede om Verdens østligste Slot, saa han kunde have mest Lyst til at gaa ud i Skoven og lægge sig til at dø. Derfor var det ogsaa mod Skoven, han styrede sine Skridt, men hvordan det saa gik eller ikke gik — Fuglene sang, saa det var en Lyst, da han naaede derind, og det var, ligesom det straks lettede paa Humøret. Da han havde vandret en Stund, opfangede han Lyden af højrøstede Stemmer, og da han kom nærmere, saa han, at det var et Par unge Mænd, der stod og trættedes om et Par gamle Støvler.

»Hvorfor staar I her og strides om saadan et Par gamle Støvler?«
spurgte han dem.

»Jo,« svarer den ene af dem, »vore Forældre er døde, og der var ikke andet at arve efter dem end disse Støvler; men der er det ved dem, at det er Syvmilestøvler, og derfor vil vi begge gerne have dem.«

»Maaske kunde jeg hjælpe jer ud af den Knibe,« siger Kaspar. »Kom

»Kommen nu hær hænn å sætten jer å få enj Bidde Måd me maj, så kanja vi ju tænjka lid åuer'ed imæns.«

Swøltena, som di va ajle tre, gjore'd gott å få lid te Fö'n, å då di så reste på ijænn, sajer Kasper: »Nu stæjller du daj dær, å du daj dær, så e der tijlle-tål Skritt imæl jer — å så står jâ mitt imæl me Stæwlana å tæller te tre ... Dænj der så fost kanj rækkja hænn å sprinja idi dom, hanj ska hâ Lâu å hâ dom.«

De Forslawed syntes bæggje Brörana gott om, å di stæjllde dom så op, å Kasper begjynjte å tælla: »E-n...t-o...« ... mæn lie i de samma hanj så tre, så sprong hanj sæl idi Stæwlana, å lissom ded va hanj sju Mil væk. Dær sto så Brörana å så på injanj, mæn Kasper gâ saj på Vaj te Månanj.

»Godâ, Fâr Måna,« sajer hanj. »Kanj du viza maj Vænj te Vardens østlista Slott?«

»Godâ, minj Horra,« sajer Månanj. »Naj, de kanj jâ'nte. Dær må du gå å sporra Moer Sol te Rås.«

Kasper tyjde saj enj Læskedrik å et Sjy, å så tâu hanj Vænj op te Moer Sol.

»Godâ, Moer Sol,« sajer hanj. »Du skujlle væll inte kunja viza maj Vænj te Vardens østlista Slott?«

»Godâ, minj Horra,« sajer Sol'n ijænn. »Du e nok komminj

nu først her hen og sæt jer ned og faa et Stykke Mad sammen med mig, saa kan vi imens tænke lidt over Sagen.«

Sultne var de alle tre, og det gjorde derfor godt at faa noget at spise. Da de rejste sig igen, siger Kaspar: »Nu stiller du dig *der*, og du stiller dig *der*, saa er der ti-tolv Skridt imellem jer, og saa staar jeg midt imellem med Støvlerne og tæller til tre. — Den, der da hurtigst kan naa hen og springe i Støvlerne, han skal have dem.«

Brødrene syntes godt om Forslaget, og de stillede sig op, og Kaspar begyndte at tælle: »E-n ... t-o ...«, men i samme Øjeblik, han sagde *tre*, sprang han selv i Støvlerne og var straks syv Mil borte.

Der stod saa Brødrene og stirrede paa hinanden, mens Kaspar begav sig paa Vej til Maanen.

»Goddag, Far Maane,« siger han. »Kan du vise mig Vejen til Verdens østligste Slot?«

»Goddag, min Dreng,« siger Maanen, »nej, det kan jeg ikke, men gaa du til Mor Sol og spørg hende til Raads.«

Kaspar tiggede sig en Læskedrik af en Sky og saa begav han sig op til Mor Sol.

»Goddag, Mor Sol,« siger han. »Du skulde vel ikke kunne vise mig Vejen til Verdens østligste Slot?«

»Goddag, min Dreng,« svarer Solen. »Du er nok kommen langvejs fra,

longvajs frå, kanj jâ vedda — mæn va kanj du ægelit villa dær? Der bryggar alri å komma nânj læwenes dærfrå ijænn, sa jâ kunje nu hâ mæst Lyst te å rå daj frå ... mæn e der nâd, a der kanj kajles enj goer Dâ å komma på, så e'd ævent idâ, for di hâ Klær te Torran, å når du bâran føller Noranvinjen, så ska du nok rækkja fram.«

Noranvinjen fo'r flojtenes astâ å ruskada op i Træ å Boska. Ota ble hon så nærgånes, a hon swöfte Sjørten om Håud på Kvinjfolken ... Kasper hadde sitt Draw me å folla me, så hause gjik'ed — å injan a hanj ræjti visste å'd, så va di ver Slottshawanj, å ajle Træ'n å Boskana hænjde fujlla å Klær. Kasper vijlle så gå inj, mæn der va værkan Port æjlle Dør å hita nânj Stâ. Runt å runt gjik hanj, mæn naj, inj kom hanj inte ... Lid hænna på Ågrana möte hanj Rojtarinj, som gjik å vâutada en Sjaska stora å feda Kjör. Hannem spore hanj så te Rås ... Jo, der va mæn énj Injgong, sâ Rojtarinj, å injinj Manj måtte komma inj på Slotted ... »Nâuehænn mina Kjör må få Lâu å komma dær,« sâ hanj. Mæn Kasper vijlle nu partu inj, å dæmme gå hanj Rojtarinj lid ude Skolemâdij å spore'nj, om a hanj inte kunje jælpa'nj lid på nân Mâda, så skjulle hanj nok betalla'nj for'ed bågætte — om alt gjik væl te.

»Ja,« sajer Rojtarinj, »jâ hâr æjlla ijlla Stynjer, jâ skjulle ju

kan jeg forstaa, men hvad vil du egentlig i det Slot? Ingen plejer at komme levende derfra igen, og jeg har mest Lyst til at raade dig fra ... dog, hvis man kunde sige, at der var en god Dag at komme paa, saa maatte det netop være i Dag, for de har Vasketøj hængende til Tørring, og naar du blot følger Nordenvinden, saa skal du nok finde frem.«

Nordenvinden fo'r fløjtende af Sted og rystede alle Træer og Buske. Ofte blev den nærgaaende og løftede Skørterne op over Hovedet paa Kvinderne ... Kaspar havde nok at gøre med at følge med, saa hurtigt gik det, og inden han rigtig vidste af det, var han ved Slottets Have, hvor alle Træer og Buske var behængt med Vasketøj. Da han vilde gaa ind, kunde han ikke finde hverken Port eller Dør, og hvor meget han saa gik rundt, kom han ikke ind. Lidt henne paa Marken mødte han en Røgter, der gik og vogtede en Mængde store, fede Køer. Ham spurgte han til Raads og fik at vide, at der kun var een Adgang til Slottet, og at ingen Mand maatte komme derind. »Selv mine Køer maa knap faa Lov at komme der,« sagde han. Kaspar vilde dog ind, og derfor gav han Røgteren lidt af sin Skolemad og bad ham hjælpe sig paa en eller anden Maade, saa skulde han nok belønne ham for det senere, — hvis alt gik vel.

»Ja,« siger Røgteren, »jeg har ellers ikke saa god Tid, for jeg skulde

ævent te å hâ Krajturn inj, mæn de enesta, a der e å gjorra, de e å slajta en Ko, å så må du kriva i Huen å se å slæppa inj me di anre Kjörna.«

Di slajtada så en Ko i en Fårt, å Kasper krev i Huen å slop inj me di anre Kjörna. Så lunkada hanj lid smått hænn åuer Gårinj, å Rojtarinj råfte: »Va ska du dær, dinn hundans Rinka!« Mæn lissom ded, storte Kasper ner a Kjæjllarahalsinj å ble liggjenes. Då hanj hadde liggjed dær lid, kom der en fin Damma å skujlle hænta Vin; mæn då hon så Koen liggjenes i Kjæjllarahalsinj, ble hon så bonge, sa hon gâ saj te å vræla op, sa Prønessan höre'd å kom hænn te Vinjued, å lisse snårt a hon så Koen, forsto hon rættad, væm de va, å råfte: »Kasper, Kasper!« Å då Kasper höre ded, ble hanj åu klår åuer, a de va Prønessan, a der va hansa Konna — å dærme krev hanj fram å kom inj te'na å tâu'na i Fawninj, å di va så glå, så glå, a di hadde hit injanj ijænn. Kasper fortalde 'na om alt, va der va sjett — om Sjumilastæwlana å om Får Måna å Moer Sol, å voddan a Rojtarinj hadde jolped'inj inj. Sin kom der Vin å Kåga, å Kasper hanj småsada saj, sa de årdeli forslo nåd.

»Vår va'd då gott, a du livæll kom tesist,« så Prønessan — »å nu hojlla vi Brojllup ijænn, mæn båran i fera Dâ, å injed

netop til at drive Køerne hjem, men det eneste, der er at gøre, det er at slagte en Ko, og saa maa du krybe i Huden og prøve at komme ind sammen med Køerne.«

De slagtede i en Fart en Ko, og Kaspar krøb i Huden og slap ind sammen med Køerne. Han luntede saa smaat hen over Gaardspladsen, og Røgteren raabte: »Hvor skal du hen, din Rad!« Men i samme Øjeblik faldt Kaspar ned i Kældernedgangen, og der blev han liggende. Da han havde ligget lidt, kom der en fin Dame, som skulde ned at hente Vin, men da hun saa Koen ligge i Nedgangen, blev hun saa forfærdet, at hun begyndte at skrige op, og Prinsessen hørte det og kom til Vinduet, og lige saa snart hun fik Øje paa Koen, forstod hun, hvem det var, og kaldte: »Kaspar, Kaspar!« Da Kaspar nu hørte hendes Stemme, blev han straks klar over, at Prinsessen var hans Kone. Han skyndte sig at krybe frem og løb ind til hende og tog hende i sin Favn. Hvor var de glade, at de havde genfundet hinanden. Kaspar fortalte om alt, hvad der var sket — om Far Maane og Mor Sol, om hvordan Røgteren havde hjulpet ham — og der kom Vin og Kage, og Kaspar smovsede sig, saa det kunde forslaa.

»Hvor var det dejligt, at du alligevel kom til sidst,« sagde Prinsessen, »og nu holder vi Bryllup en Gang til, men kun i fire Dage, og vi skal ingen Raaben og Skrigen have, for at Kongen ikke skal høre os, for saa

Râv å Skræj ska vi hå, for a Konginj inte ska höra'd, for så kommer hanj bâran ijænn, å nu vil jâ hå Lâu å ble i Fred hos daj å hojlla å daj ajle mina Dâ ... Om du bâran visste, vår jâ hâr lanjtad ætte daj.«

»Inte mer'inj a jâ hâr lanjtad ætte daj,« mente Kasper. »Mæn væm ajes ægelit alt dætta hær, me Slotted å de hela?«

»De e skam mitt, Kasper, altsammens — å nu ska vi ajle bo hær å hå'd så gott, så gott.«

Så hænte di Kasperes Fâr å Moer, å Prønessans Søstra kom åu å va me te Brojllups. Injinj Song ble der songed, å injinj råfte Horâ, for a Konginj inte skjulle höra'd — mæn vår ble di lykkelia ætte dænj Dânj. Dâ for Dâ ble di mera glâ ver injanj, å di læwde så lænje, a der ikkje e nânj, a der ræjti vedd, om di kansje skjulle læwa inu.

vil han komme igen, og nu vil jeg have Lov til at blive i Fred og Ro hos dig og holde af dig alle mine Dage ... Du skulde blot vide, hvor meget jeg har længtes efter dig.«

»Ikke mere end jeg har længtes efter dig,« paastod Kaspar. »Men sig mig, hvem tilhører egentlig Slottet her og alt, hvad jeg ser?«

»Det er mit altsammen, Kaspar — og nu skal vi bo her alle og have det saa godt, saa godt.«

Saa hentede de Kaspars Far og Mor, og ogsaa Prinsessens Søstre var med til Brylluppet. Ingen Sang blev sunget, og ingen raabte Hurra, for at Kongen ikke skulde høre det — men hvor blev de lykkelige! Dag for Dag kom de til at holde mere af hinanden, og de levede saa længe, at ingen rigtig ved, om de maaske lever endnu.

Hâns me Gujllhåred.

For monga År sin enjgong va der enj Manj, a der hadde tre Horra. Di to ælste å dom va nonna stora, stråga Kara, å dom va hanj alti så glår ver å mente så om; mæn dæn j ynsta va mæn å kajla hall enj Unjerygges. Hâns hed hanj å gjikke mæst å jolp te i Kjøkkened, å injinj bryde saj nâd om'inj.

Så enj Dâ sajer Fârinj te'nj, om hanj inte kunje tâ ud å tjæna; mæn de va der nu ikkje Snak om å få'nj i Troen me, udan a di anre to, som va bådde ælre å større å sterkere, âu vijlle tâ ud å tjæna. De grunjada Fârinj nogged âuer ... Hanj va'nte majed for å sænna di ælste Horrana frå Huza, for dom hadde hanj ju Brygg for te å følla Öj å seddan nâd, dæmmeså; mæn tesist hadde hanj fåd rignad ud, voddan hanj skjulle bæra saj ad me å possa Hâns, — å hanj hadde væll âu gjed di anre Besje. — Nok e ded — te Hâns fortalde hanj så, a nu skjulle di ud å tjæna ajle tre, å Dânj ætte om Mârninj spænjde hanj så for dæn j bæsta Vâuninj, å Konn smore dom vær enj goer

Hans med Guldhaaret.

For mange Aar siden var der engang en Mand, der havde tre Sønner. De to ældste af dem var store, ranke Karle, og dem var han altid saa glad for og holdt af, men den yngste var kun at regne for en Undermaaler. Hans hed han og gik oftest og hjalp med i Køkkenet, men ingen havde noget tilovers for ham.

En Dag siger Faderen til ham, om han ikke kunde tage ud at tjene sit Brød hos fremmede, men det var der dog ikke Tale om at faa ham til, hvis ikke de to andre Brødre, som var baade ældre, større og stærkere, ogsaa vilde gøre det. En Tid grundede Faderen over det. Han var slet ikke glad ved at sende de to ældste Sønner hjemmefra, for dem havde han Brug for til at køre Hestene og den Slags, forstaar sig; men til Slut havde han dog regnet ud, hvordan han skulde bære sig ad for at narre Hans — maaske havde han ogsaa givet de andre Brødre Besked. — Til Hans sagde han i alt Fald, at de nu skulde ud at tjene alle tre, og den næste Morgen spændte han for den bedste Vogn, mens Konen smurte dem hver en god Madpose, og dermed begav de sig af Sted hen ad Lande-

Mådapozza, å så gâ di dom astâ ud ad Lannavænĳ te. Då di hadde kjört et lånt Stykkje Vaj, holt hanĳ Öjen an å sâ te dænĳ ælsta Horrinj, a nu kunje hanĳ mæn gâ å hær å præwa å få saj enĳ Plås dær på Le'n. — Mæn i Forvænĳ hadde hanĳ sajt te'nĳ, a hanĳ bâran skjulle sætta saj i Vajagroven å bia, te hanĳ kom omijænn.

Di anre ågte så videreført, å då di va kommena injdå enĳ goer Bidda, ble så dænĳ næstælsta Horrinj sloppinj å. Mæn Fârinĳ å Håns kjöre videre et lånt, lånt Stykkje Vaj, sa de va nogged på Ættemiddanj, forrinĳ a di ijænn gjore Holt, å Håns fikĳ Besje om, a nu måtte hanĳ mæn se å få saj nåd å sjødde, sa hanĳ kunje klâra for saj sæl. Så vænde Fârinĳ å kjöre jemmætte, mæn på Vænĳ jemm tâu hanĳ bæggje di anre Horrana me saj, vår di sodd i Vajagroven å vænte på'nĳ, som hanĳ hadde bed dom.

Håns nörlada så å, mæn hanĳ å å te tâu te sinĳ Mådapozza, å tesist kom hanĳ te en Smedja. Dær gjik hanĳ inj å spore, om hanĳ kunje ble Læredrænĳ. Jo, de va der semænĳ injed i Vænĳ for, å dær va hanĳ så i Åraviz.

Nu brygte Smeddinĳ majed å lawa sjærenes Værktoj å seddan nåd, mæn Håns kunje alri få Låu å varra me te å hæra å sætta Ægj på. De va nåd, a Smeddinĳ ømmer gjore om Natten å for lokta Dörra. Så hite Håns på å borra et lided Holl i Dörn te

vejen. Da de havde kørt et langt Stykke, standsede han Hestene og sagde til den ældste Søn, at han skulde staa af her og prøve paa at faa en Plads der paa Egnen. — Men i Forvejen havde han aftalt med ham, at han blot skulde sætte sig i Vejgrøften og vente, indtil han kom tilbage.

De andre kørte nu videre, og da de var kommet endnu et godt Stykke Vej, blev den næstældste Søn sat af, medens Faderen og Hans kørte videre langt, langt ud ad Vejen, og det var hen paa Eftermiddagen, før de atter gjorde Holdt, og Hans fik Besked om, at han nu maatte se at faa noget at bestille, saa han kunde klare sig selv. Dermed vendte Faderen og kørte hjemad igen, men paa Vejen tog han begge de to andre Sønner med sig hjem, hvor de sad i Vejgrøften og ventede paa ham, som han havde bedt dem om.

Hans vandrede af Sted, mens han af og til tog til sin Madpose, og til sidst kom han til en Smedje. Der gik han ind og spurgte, om han kunde komme i Lære. Jo, det var der saamænd ikke noget i Vejen for — og der blev han i Aarevis.

Nu plejede Smeden ofte at lave skærende Værktøj og den Slags, men Hans kunde aldrig faa Lov til at være med til at hærde eller sætte Æg derpaa. Det var noget, Smeden stadig udførte om Natten og for lukkede Døre. Hans fandt imidlertid paa, naar Smeden ikke saa det, at bore et

Smedjan, når Smeddinj inte så'd, å dær kunje hanj så stå i Sjyl å lura'nj å.

Når hanj så mente, a hanj hadde hit udå, voddan a de gjikke for saj, tåu hanj saj for å smi et Swær enj Dâ, a Smeddinj va tånj te Bys, å då Smeddinj så kom jemm om Aftaninj, vizer Håns Swæred fram å sajer, a nu kanj hanj åu sætta Ægj på. De vijlle nu Smeddinj livæll inte ræjti tro på, å hanj hænte så sitt Swær, så skujlle di præwa, vikked der va de bæsta; mæn Håns huggde Smeddens Swær tvart å lissom injentinj.

»Ja, så kanj jâ inte læra daj nåd mera,« så Smeddinj. »Så kanj du gott reza å me de samma.« Å så fikj Håns enj goer Mådapozza å tåu sitt Swær me saj, å så nörlada hanj ijænn ud ad Lannavænjen te.

Henad Sjymninjen kom hanj te enj stor Skåu, vår der lå ed lided Huz. Dær gjik hanj inj å spore en gammel Konna, om hanj inte kunje hâ Låu å sawa dær om Natten. »Najgonn,« sajer dænjen gamla Konn, »de går alri an, for hær kommer alti så majed Trojlltoj om Natten, å di ble ømmer så opsatta, når di kanja låuta Kristenblo, a di villa æda daj.« De va Håns nu inte så bonge for, å hanj ble ver å akkeder a me'na, te hanj fikj Låu å liggja i Slabænjkjinj.

Nu kunje hanj ju livæll inte la ble me å liggja å grunja åuer

lille Hul i Døren til Smedjen, og der kunde han staa i Skjul og lure Smeden Kunsten af.

Da han saa mente, at han havde fundet ud af, hvordan det gik til, tog han sig for at smede et Sværd en Dag, da Smeden var taget til Byen, og da han om Aftenen kom hjem, viser Hans Sværdet frem og siger, at han nu ogsaa kan sætte Æg paa. Det vilde Smeden alligevel ikke rigtig tro, og han hentede da sit Sværd, saa de kunde prøve, hvilket der var det bedste; men Hans huggede Smedens Sværd tværs over ligesom ingenting.

»Ja, saa kan jeg ikke lære dig mere,« sagde Smeden. »Saa kan du godt rejse med det samme.« Hans fik saa en god Madpose, tog sit Sværd med sig og vandrede igen ud ad Landevejen.

Henad Mørkningen kom han til en stor Skov, hvori der laa et lille Hus. Der gik han ind og spurgte en gammel Kone, om han ikke kunde faa Lov at sove der om Natten.

»Nej, nej,« siger den gamle Kone. »Det gaar aldrig an, for her kommer altid saa mange Trolde om Natten, og de bliver saa iltre, naar de kan lugte Kristenblod, at de vil æde dig.« Det var Hans dog ikke saa bange for, og han blev ved at tale for sig, til han fik Lov at sove i Slagbænken.

Nu kunde han jo alligevel ikke lade være med at ligge og grunde over

dæsse Trojlln, sa hanj fikj inte majed sawed te å begjynja me, å då Klokkan så ble i Lawed tål, höre hanj et forfærdelit Sty. Hanj sprong op å fikkje fatt i sitt Swær, å i de samma kom der enj stor å styggjer Trojlladæwl inj a Ståuan. »Nu kommer jå å æder daj!« brölada hanj, snårt hanj fikj Iva på Håns.

»I, mæn så fi for Kattinj då,« sajer Håns ijænn. Å så sprong hanj fram å huggde Håud å'nj i ett enesta Slaw. — Mæn då Håud trijllada hænn ad Golled, så Håns, a der lå enj lidinj Kovverniggel, a der hadde hænjt'inj om Halsinj i en Lænjka. Hanj tajde å stopt'inj i Lomman; å Konn ble så glå ver'inj, då hon så, va der va sjett. »Mæn,« så hon, »de va skam inte dæn j varsta. Imårn kommer der enj, a der e majed varr.« Dæn j kunje Håns nok hå Lyst te å se — å så ble hanj mæn te.

Hanj lå ijænn i Slabænjkinj, å då så Klokkan ble i Lawed tål, höre hanj et forskrækkjelit Sty, mæn hanj op idå Bænjkinj å nappar Swæred, lie akkorât som a et arbarmelia stort å styjt Trojll — me to Håud — kommer inj a Ståuan å brölar imod'inj: »Nu æder jå daj!«

»I, mæn monne ded?« sajer Håns ijænn, — å dærme sprong hanj fram å huggde bæggje Håuden å'nj i ett enesta Slaw. Mæn lissom Håuden så trijllada hænn ad Golled, falt der åu enj lidinj Søllniggel, a der hadde hænjt'inj om Halsinj i en Lænjka.

disse Trolde, saa han fik til at begynde med ikke megen Søvn i Øjnene, og da Klokken blev omkring tolv, blev der en øredøvende Larm. Han sprang op og greb sit Sværd, og i samme Øjeblik traadte en stor, fæl Trolde ind i Stuen. »Nu kommer jeg og æder dig!« brølede Trolde, saa snart han fik Øje paa Hans.

»Ih, men saa fy for Katten da,« sagde Hans, og saa sprang han frem og huggede Hovedet af Trolde i eet eneste Slag. — Men da Hovedet trillede hen ad Gulvet, opdagede Hans, at der laa en lille Kobbernøgle, som havde hængt Trolde om Halsen i en Lænke. Hans tav og puttede den i Lommen, og Konen blev saa glad ved ham, da hun saa, hvad der var sket. »Men,« sagde hun, »det var ikke den værste. Imorgen kommer der en, der er meget værre.« Det kunde Hans nok have Lyst til at se, og saa blev han.

Han laa igen i Slagbænken, og da Klokken blev omkring tolv, hørte han en grusom Larm. Op sprang han af Bænken og greb Sværdet, netop da en skrækkelig stor og fæl Trolde med to Hoveder traadte ind i Stuen og brølede imod ham: »Nu æder jeg dig!«

»Mon dog?« svarede Hans — og dermed sprang han frem og huggede begge Hoveder af ham i eet eneste Slag. Men da Hovederne trillede hen ad Gulvet, faldt der ogsaa en lille Sølvnøgle, som havde hængt Trolde om Halsen i en Lænke. Hans skyndte sig at putte den til sig uden at

Hâns spode saj å stopt'inj te saj udan å saj nåd te Konn om'ed, — å vår ble hon då glâ ver'inj, a hanj seddan hadde gjort Ænna på di to fæle Trojlln. »Mæn,« så hon, »imârn kommer der enj, der e inu større å fælere.« Dænj kunje Hâns nok âu hâ Lyst te å se. Å alt så ble hanj mæn te.

Ijænn lå hanj i Slabænjkjij, å adder ble der et arbarmelit Sty, når Klokkan va i Lawed tål. Ikkje forr hadde hanj fåd fatte på Swæred, forrinj a der kom et umanerlia stort å styjt Trojll inj a Stâuan — hanj hadde tre Hâud. »Nu kommer jâ å æder daj,« brölada hanj, snårt hanj fikj Iva på Hâns.

»Ja, se de kanja vi ju snakkes ver om,« mente Hâns, å me de samma sprong hanj fram å huggde ajle tre Hâuden å'nj i ett enesta Slaw. Mæn lissom Hâuden så trijllada hænn ad Golled, falt der âu enj sjinnenenes blånker Gujllniggel, som hadde hænjt'inj om Halsinj i en Lænjka. Hâns bokte saj ætt'inj å stopt'inj te saj udan å saj nåd te Konn om'ed. Mæn vår ble hon glâ ver'inj, då hon så, a hanj nu hadde gjort Ænna på ajle di fæle Trojlln. — Hon vijlle gje'nj alt, va hanj bâran vijlle forlonga; mæn Hâns skjulle nu injen Betallninj hâ ... Ja, så vijlle hon forgyjylla hansa Hår. De mente Hâns, a de kunje varra majed plaserlit, å me de samma hadde hanj lånt glinsenes Gujllhår. De stopte hanj så op unje Hâuan å sjyld'ed, sa injinj kunje se'd, udan når hanj

sige noget til Konen derom — og hvor blev hun dog glad for ham, da han saadan havde gjort det af med de to fæle Trolde. »Men,« sagde hun, »imorgen kommer der en, som er endnu større og fælere.« Det kunde Hans nok have Lyst til at se, og derfor blev han.

Atter laa han i Slagbænken, og atter blev der en grusom Larm, da Klokken blev omkring tolv. Næppe havde han grebet sit Sværd, før en skrækkelig stor og fæl Troid traadte ind i Stuen. — Han havde tre Hoveder. »Nu kommer jeg og æder dig,« brølede han, saa snart han fik Øje paa Hans.

»Ja, se det kan vi jo tales ved om,« mente Hans, og med det samme sprang han frem og huggede alle tre Hoveder af ham i eet eneste Slag. Men idet Hovederne trillede hen ad Gulvet, faldt der ogsaa en skinnende blank Guldnagle, der havde hængt Trolden om Halsen i en Lænke. Hans bukkede sig efter den og puttete den til sig uden at sige noget til Konen om det. Men hvor blev hun dog glad for ham, da hun saa, at han nu havde gjort det af med alle de fæle Trolde. Hun vilde give ham alt, hvad han blot vilde forlange; men Hans skulde ingen Betaling have ... Ja, saa vilde hun da forgylde hans Haar. Det syntes Hans kunde være meget morsomt, og i det samme havde han langt glinsende Guldhaar. Han puttete det op under sin Hue og skjulte det, saa at ingen kunde se det, uden

sæl vijlle, å så fikj hanj enj goer Mådapozza å nörlada å for å hita saj enj anj Plås.

I monga Dâ gjik hanj, å tesist kom hanj te Kongens Går. Dær gjik hanj så inj å spore, om hanj kunje få nåd å sjødda, å de ænde nu me, a hanj fikj Lâu å vâuta Kongens Får; mæn hanj fikj longa Formâninjer om, voddan hanj måtte passa på, a di inte gjik på Skâ på Ågerinj ver Sian å, for dæn j höre enj anj Konge te, å så vijlle der strajs ble Kri.

Lænje gjik'ed åu gott. Om Dånj vâutada hanj Fårn, mæn om Middanj å om Aftaninj tâu hanj sitt Søndastoj på å slo sitt longa Gujllhår ud, å så sodd hanj unje Prønessans Vinju å snakte me 'na å skâr fina Sâger ud te 'na, små nætta Træsko å Vinjepinja å små Bronjkâr me Vippa å seddan nåd, mæn fortælla 'na, væm hanj va, de vijlle hanj inte, — æjlle vår hanj kom frå, — å hon måtte hæjller inte snakka om'ed te nånj, for så kom hanj inte mera, sâ hanj; å ættehåns va hon semæn j kommen te lissom å hojlla lid å'nj, sa hon skjulle nok taja.

Så va'd enj Dâ, a Håns hite enj Grawhoj æjlle seddan nåd lie i Skåubrynan for Ænnanj å Ågerinj. Dæn j måtte hanj bestæmt hâ lid ættesedder, å i dæn j ena Sian hiter hanj så en Åvning å går injanfor. Hanj hadde alri vad bonge å saj, å då hanj så fânt

han selv ønskede det, og saa fik han en god Madpose og vandrede af Sted for at finde en ny Tjeneste.

I mange Dage gik han, og til sidst kom han til Kongens Gaard. Der gik han ind og spurgte, om han kunde faa noget at bestille, og det endte med, at han fik Lov til at vogte Kongens Faar. Han fik lange Formaninger om, hvorledes han maatte passe paa, at de ikke gjorde Skade paa Marken ved Siden af, for den tilhørte en anden Konge, og saa vilde der straks blive Krig.

Længe gik det ogsaa godt. Om Dagen vogtede han Faarene, men om Middagen og om Aftenen tog han sit Søndagstøj paa og slog sit lange Guldhaar ud, og saa sad han under Prinsessens Vindue og talte med hende og skar fine Ting ud til hende ... smaa nyskelige Træsko, Vindepinde og smaa Brøndkarme med Vipper og den Slags. Men fortælle hende, hvem han var, vilde han ikke — eller hvor han kom fra — og hun maatte heller ikke tale til nogen om det, for saa kom han ikke mere, sagde han; og efterhaanden var hun ogsaa kommen til at holde lidt af ham, saa hun skulde nok tie.

Saa var det en Dag, at Hans fandt en Gravhøj eller noget lignende lige i Skovbrynet, hvor Marken hørte op. Denne maatte han bestemt have lidt undersøgt, og paa den ene Side fandt han da ogsaa en Aabning og gik indenfor. Han havde aldrig været bange af sig, og da han saa fandt en

en Dör, kom hanj te å hâusa på sina Niggla å trækkjer Kovver-niggelinj fram — — Jo, dæn] passte gott nok i Dörn, å når hanj lokte op, sto der enj bruner Hinjst, a der visst nåue va Mâganj te i Kongens Öjalâ. Å på Knaggana hæn]de Sâlto] så fint me blånka Kovvernajla, å i enj Krog sto der en hel Krisrustninj.

Då hanj hadde sett ded, lokte hanj ijænn å gjikke lid lænjere inj a Hånj, vår hanj hite en Dör te. Hær tâu hanj Söllniggelinj fram, å hanj passte ævent som dæn] anra. Mæn Mâganj te swårter Hinjst, a dær sto, hadde hanj alri hört snakkes om, så nætter va hanj. Å Sâltojed — som de va søllplattert. Sæl Kjæjsimanj va å de sjæresta Sølled. En Rustninj så fin va der åu; mæn då Håns hadde sett ded, så lokte hanj å ijænn å gjik inu lænjere inj a Hånj. Hær va en Dör, vår Gujllniggelinj ævent passte, å de e slætt inte te å saj, vår blånker å sjinnenes vider å pener, a dæn] Hinstinj va, som hær sto; mæn Håns va rent forgryster âuer'inj. Å sikkedant Sâlto] — gujllplattert âuer de hela. — Ja, sæl Kjæjsimanj va å Gujll.

Fårn hadde Håns rent forgatt âuer ajl dæn]a Stâsinj, å då hanj nu spode saj ud å se ætte dom, va di ajle gåna på Skâ hos Nâbokonginj, — å når hanj kom jemm, fikj hanj Besje om, a der alt va kommed Bodd frå'nj, a Krien skjulle begjynja dæn] næsta Mårninj.

Dør, kom han til at huske paa sine Nøgler og trak Kobbernøglen frem ... Jo, den passede godt nok i Døren, og da han lukkede op, stod der en brun Hingst, som der vist næppe var Magen til i Kongens Stald. Og paa Knagerne hang Sadeltoj saa fint med blanke Kobbernagler, og i et Hjørne stod en hel Krigsrustning.

Da han havde set det, lukkede han igen af og gik længere ind i Højen, hvor han fandt endnu en Dør. Her tog han Sølvnøglen frem, og den passede akkurat som den anden. Men Magen til den sorte Hingst, der stod her, havde han aldrig hørt Tale om, saa køn var den. Og som dog Sadeltojet var sølvpletteret. Selv Kæberemmen var af det skæreste Sølv. En Rustning saa fin var der ogsaa; men da Hans havde set det, lukkede han igen og vandrede længere ind i Højen. Her var en Dør, hvori Guldnøglen netop passede, og det er slet ikke til at beskrive, hvor skinnende hvid, hvor blank og køn den Hest var, som stod her; Hans var ganske betaget af den. Og sikket Sadeltojet — guldpletteret over det hele — ja, selv Kæberemmen var af Guld.

Faarene havde Hans ganske glemt over al denne Stads, og da han nu skyndte sig ud for at se efter dem, var de alle løbet over og havde gjort Skade hos Nabokongen. Da han kom hjem, fik han Besked om, at der allerede var kommet Bud fra ham, at Krigen skulde begynde den næste Morgen.

Så fikj enj mæn å præwa ded me, tænjte Håns, å spore så Konginj, om hanj inte åu kunje komma me i Kri, mæn de mente Konginj nu inte, a enj Fåravåutara kunje dåua nåd te, å hanj hadde hæjller inte nåd Öj te'nj. Mæn Håns ble nu ver å pina på, å tesist gâ Konginj ætte, om hanj kunje klåra saj me dænj gamla Mærn, a der hadde bådde Spat å Mok å Piphåz å majed anjed. Jo, Håns va semænj gott fornojder, bâra hanj måtte hâ Låu å varra me, å Mårninj ætte va hanj så tilia oppa å riggada 'na te. En gammel rystu Bøssa hite hanj saj åu, å så astâ for å rækkja fram lisse betis som di anre. Marklöst re hanj, mæn lånt rajte hanj inte, forrinj a Mærn storte i enj Mozza å sodd fâst, sa Håns måtte te å præwa på å grawa 'na fram. Dær sto hanj så å arbiada, då Konginj kom frambi me hela sinj Hær, å Hånsa to Bröra va der åu. Di råfte ætt'inj å drællad'inj me dænj gamla Mærn. Sæl hadde di ju di bæste brune derjemma frå — — Mæn lisse rapt, a di va å Syna ajlesammena, smider Håns Spånj å lar Mær varra Mær, å så ferafettes astâ te Hånj, fikj Rustninjen på å dænj bruna Hinjstinj ud, å — ja, koss vår hon skår. Hanj hinjada di anre, akkorât som Fieninj så smått begjynjte å troppa op — mæn Håns re bâran frambi dom som enVisp me de longa Gujllhåred flaggrenes ætte saj, å inj imod dænj frammada Hærinj å huggde om saj te

Saa fik man ogsaa det at prøve, tænkte Hans, og spurgte saa Kongen, om han ikke kunde komme med i Krigen, men det mente Kongen dog, at en Faarehyrde ikke duede til, og han havde heller ingen Hest til ham. Hans blev dog ved at presse paa, og til sidst gav Kongen efter, hvis Hans vilde nøjes med det gamle Øg, der baade havde Spat og Muk og Piphas og meget andet. Jo, Hans var saamænd godt fornøjet, naar blot han maatte faa Lov til at være med, og om Morgenen var han tidlig oppe og gjorde den i Stand. En gammel rusten Bøsse fandt han ogsaa og drog af Sted for at naa frem lige saa betids som de øvrige. Tværs over Markerne red han, men naaede ikke ret langt, før Øget faldt i en Mose og sad fast, saa Hans maatte til at prøve at grave det frem. Der stod han og sled i det, da Kongen kom forbi med hele sin Hær — ogsaa hans Brødre var med. De raabte efter ham og drillede ham med det gamle Øg. Selv havde de de bedste brune derhjemmefra ... Men lige saa snart de alle var ude af Syne, kastede Hans Spaden og lod Øg være Øg og skyndte sig af Sted til Højen, fik Rustningen paa og den brune Hingst ud, og ... nej, hvor han red! Han indhentede de andre, netop da Fjenden begyndte at indfinde sig — men Hans red bare forbi dem som et Lyn med det lange Guldhaar flagrende efter sig og ind imod den fremmede Hær og huggede om sig til alle Sider, saa de styrtede rundt om ham. Og da han fik Øje

ajle Sier, sa di røj vær sina Vajna. Å då hanj fikj Iva på Anförrarinj, re hanj lie hænn te'nj å huggde de ena Örad å'nj, — å dærme va Krien frambi for dæn j Dånj.

Håns spode saj så jemm å fikj dæn j bruna Hinjstinj inj a Hånj ijænn, å då hansa Bröra å di anre så kom jemmætte, sto hanj lissom om Mårninj å grawada om dæn j gamla Mærn. Å, koss vår di grinada å gjore Nar å'nj, å fortald'inj om, vår færma a di hadde vad te å gå på. Om hannem me dæn j fina Hinjstinj å Gujllhåred fortalde di åu, å vår hanj kunje hugga om saj. Å Konginj hadde sport dom ajle, væm de va, — mæn der va injinj, a der kjænd'inj.

Nå, Håns fikj ju så lånt om lænje dæn j gamla Mærn op; mæn Dånj ætte, då di ijænn skjulle astå, va'd mæn ævent de samma — Mærn gjik a Mozzanj, å Brörana kom frambi å drællad'inj — mæn ikkje rappere va di unjan, forrinj Håns va i Hånj å fikj fatte på dæn j swårta Hinjstinj, å så astå ætte di anre, sa de vylsada ætte. Di frammede Söldåtarna røj vær sina Vajna, når hanj fost begjynjte å hugga om saj. — Tesist huggde hanj Næzan å Anförrarinj, å dærme va Krien frambi for dæn j Dånj.

Då Brörana så kom frambi'inj om Aftaninj, som hanj ijænn sto dær å grawada om dæn j gamla Mærn, va der ikkje Ænna på, voddena Kara di hadde vad — ætte va di fortalde. Di for-

paa Anføreren, red han lige hen og huggede det ene Øre af ham — og dermed var Krigen forbi for den Dag.

Hans skyndte sig hjem og fik den brune Hingst ind i Højen igen, og da hans Brødre og de øvrige var paa Vejen hjemad, stod han som om Morgenen og gravede om det gamle Øg. Og som de lo og gjorde Nar af ham og fortalte om, hvor modige de havde været til at gaa paa ... Om ham med den smukke Hest og Guldhaaret fortalte de ogsaa, og hvordan han kunde hugge om sig. Og Kongen havde spurgt dem alle, hvem det var, men der var ingen, der kendte ham.

Naa, Hans fik saa endelig det gamle Øg op, men Dagen efter, da han igen skulde af Sted, gik det akkurat paa samme Maade. Øget gik i Mosen, og Brødrene kom forbi og drillede ham; men ikke saa snart var de af Vejen, før Hans var i Højen og hentede den sorte Hingst og saa af Sted efter de andre, saa det peb efter. De fremmede Soldater fløj til alle Sider, da han først begyndte at hugge om sig ... Til sidst huggede han Næsen af Anføreren, og dermed var Krigen forbi for den Dag.

Da Brødrene nu kom forbi ham om Aftenen, mens han igen stod og gravede om det gamle Øg, var der ikke Ende paa, hvilke Helte de havde været, efter deres egen Fortælling. De fortalte ogsaa om ham paa den

talde âu om hannem på dænĵ swârta Hinĵstinĵ, me Gujllhåred, a der tesist hadde huggt Næzan å dænĵ frammada Anförarinĵ, å voddan Konginĵ partu vijlle hå Spordom på'nĵ, mæn lissom en Lyna va hanĵ væk, å injinĵ kjænd'inĵ.

Nokkenenĵgong fikĵ Håns dænĵ gamla Mærn op idå Mozzanĵ; mæn Mårninĵ ætte gjik'ed værkan varr æjlle bær inj di to foste Dâna. Hon gjik ijænn a Mozzanĵ for'inĵ. Brörana grinada ad'inĵ, å hanĵ hænte dænĵ vida Hinĵstinĵ ... Ilæll, ilæll, vår hon skâr, då hanĵ så kom ströjenes frambi di anre å lie mitt inj imæl di frammede Söldâtarna å huggde om saj som alri forr, te hanĵ tesist gjikke på Anförarinĵ å huggde Håud å'nĵ. Å dærme va Krien helt frambi.

Hanĵ spode saj så jemm å fikĵ Hinĵstinĵ inj a Hånĵ, å om Aftaninĵ, då di anre så kom jemm, sto hanĵ som vån å grawada om dænĵ gamla Mærn. Koss, vår va Brörana storajtua å fortalde om, voddena Kara di hadde vad te å gå på, sa nu va Krien vunĵen. Mæn di glömde livæll inte å fortælla om hannem på dænĵ vida Hinĵstinĵ, å a Konginĵ ikkje for alri ded kunĵe få nånĵ Spordom på'nĵ.

Håns tænĵte bâran sitt, å når Krien nu va frambi, tâu hanĵ ud å våutada Fårn som forr, å om Middanĵ å om Aftaninĵ sodd hanĵ ijænn unĵe Prønessans Vinĵu å snakte me 'na å skâr ud te 'na.

sorte Hingst, med Guldhæret, som til Slut havde hugget Næsen af den fremmede Anfører, og hvorledes Kongen absolut vilde have Oplysning om ham — men som et Lyn var han borte, og ingen kendte ham.

Endnu engang fik Hans det gamle Øg op af Mosen, men den næste Morgen gik det hverken værre eller bedre, end det var gaaet de to første Dage. Øget gik i Mosen for ham, Brødrene lo ad ham, og han hentede den hvide Hingst. Hille mænd! hvor det gik, da han kom strygende forbi de andre og lige ind imellem de fremmede Soldater og huggede om sig som aldrig før, indtil han til Slut gik imod Anføreren og huggede Hovedet af ham. Og dermed var Krigen helt forbi.

Han skyndte sig nu hjem og fik Hingsten ind i Højen, og om Aftenen, da de andre saa kom hjem, stod han som sædvanlig og gravede om det gamle Øg. Ih, hvor var Brødrene store paa det og fortalte, hvilke Helte de havde været til at gaa paa, saaledes at Krigen nu var vundet ... Men de glemte alligevel ikke at fortælle om ham paa den hvide Hingst, og at Kongen ikke for alt i Verden kunde faa nogen Oplysning om ham.

Hans tænkte blot sit, og da Krigen nu var forbi, tog han ud og vogtede Faar som før, og om Middagen og om Aftenen sad han igen under Prinsessens Vindue og talte med hende og snittede til hende.

Mæn Konginj kunje nu inte seddan glømma dænþ færma Søldåtinþ me Gujllhåred å di fine Hinþstana, a der ægeliþ hadde vunþed hela Krien, å hanþ lo så gå Bodd te hela Lanned om, a dænþ, der kunje viza for saj, a hanþ hadde dånkad dænþ frammada Anfõrarinþ, hanþ skjulle få Prõnessan å de halla Ræþed.

Der ble en Vånkan te å frå, sa de foþe ammada te. Der va ju nok, a der gjærna vijlle hå Prõnessan å de halla Ræþed, ska jå saj; mæn der va båran injinj, a der kunje viza for saj. Hånsa Brõra kom åu, å di va riggada te, sa enþ mæst skjulle tro, a de va nonna Greva æjlle seddena Hægga.

»Vår skan I hænn, så pyntada Ni en?« spore Håns dom.

»Vår vi ska hænn — hænn å fraþa te Prõnessan, kanþ du væll vedda,« råver Brõrana udan å stawna op, — for di va for fina te å snakka me enþ Fåravåutara, kanþro.

»Så går jå me,« påsto Håns. »Så e der nok alti nånþ å voss, a der får 'na.«

Mæn koss, vår di grinada å gjore Nar å'nþ. — Seddenenþ Fåravåutara — hanþ hadde ju ikkje enþgong vad me i Krien ... Mæn der va nu ikkje Snak om ded, — Håns folde me, å lissom di så slæpper inj om Dõrn, va Sålþnj ævent fujller, å Konginj

Kongen kunde dog ikke saadan glemme den raske Soldat med Guldhaaret og de pragtfulde Hingste, som egentlig havde vundet hele Krigen, og han lod gaa Bud over hele Landet, at den, der kunde bevise, at han havde dræbt den fremmede Anfører, skulde faa Prinsessen og det halve Kongerige.

Der blev en Vandring til og fra, saa det ikke kendte Grænser. Der var jo nok, som gerne vilde have Prinsessen og det halve Rige, naturligvis, men der var bare ingen, der kunde lægge Beviser frem. Hanses Brødre kom ogsaa, og de var klædt, saa man næsten skulde tro, at de var Grever eller den Slags fine Herrer.

»Hvor skal I hen i al den Stads?« spurgte Hans.

»Hvor vi skal hen — hen at fri til Prinsessen, kan du vel vide,« raabte Brødrene uden at standse. — For de var for fine til at tale med en Faarehyrde, skal jeg sige.

»Saa gaar jeg med,« paastod Hans. »Saa er der nok altid en af os, der faar hende.«

Men hvor de lo og gjorde Nar af ham. Saadan en Faarehyrde — han havde jo ikke engang været med i Krigen. Der var dog ikke Tale om den Ting, Hans fulgte med, og netop da de kom inden for Døren, var Salen helt fyldt, og Kongen spurgte saa, om der var nogen, der kunde bevise, at han havde dræbt den fremmede Anfører.

sporr så, om a der e nânj, a der kanj viza for saj, a hanj hâr dânkad dænj frammada Anförarinj.

»Jo, de kanj jâ,« sajer Hâns så.

»Va sajer du? E'd daj, Hâns? Jamæn du rajte ju alri mer'inj te Mozzanj,« mente Konginj. Å koss vår Brörana å di anre ijænn grinada ad'inj ... Mæn så slo Hâns sitt longa Gujllhâr ud å kom fram me Örad å Næzan, a hanj hadde huggt å å stopt i Lomman. Så kjænde Prönessan'inj me de samma, å vår ble hon glâ. Å Konginj å ajle di anre forsto âu, a de måtte varra sânt, om de så ænj va nåd unjelit nåd me ajle di pene Hinjstana, — mæn dom låude Hâns å fortælla Konginj om enj anj Gong.

Å vår ble Brörana å ajle di anre longa i Ansajten, når Prönessan falt om Halsinj på Hâns å kjsst'inj. Å sikkenet Brojllup a der ble holt — i fjåurtan Nætter å Dâ.

Hâns fikj de halla Ræjed me de samma, å sin, då Konginj dö, ble hanj ræjtier Konge. Å så lænje hanj regjerde, ble der alri Kri, for der va bokstaveli injinj, a der tore gå i Law me'nj, — hannem som seddan kunje slå enj hel Hær.

»Ja, det kan jeg,« svarede Hans.

»Hvad siger du? Er det dig, Hans? Jamen du naaede jo aldrig længere end til Mosen,« mente Kongen. Og Brødrene og de andre lo ad ham ... Men da slog Hans sit lange Guldhaar ud og rakte Øret og Næsen frem, som han havde hugget af og puttet i Lommen. Prinsessen kendte ham straks og blev saa glad, saa glad, og Kongen og alle de andre forstod ogsaa, at det maatte være rigtigt, om det end var noget mærkeligt noget med alle de fine Hingste ... men det lovede Hans at fortælle Kongen om en anden Gang.

Men Brødrene og alle de andre blev vel nok lange i Ansigtet, da Prinsessen faldt Hans om Halsen og kyssede ham. Og sikken et Bryllup der blev holdt — i fjorten Nætter og Dage.

Hans fik straks det halve Rige, og siden, da Kongen døde, blev han rigtig Konge, og saa længe han regerede, blev der ikke Krig, for der var rent ud sagt ingen, som turde give sig i Lag med ham — han, som saadan kunde slaa en hel Hær!

3.

Ræja Pær Krammara.

Enjgong kom Sântepær å ræja Pær Krammara gânes å snakte sammen i enj Skâu, så môte di en Paja, a der gjik å vrælada å va så kjessam, så kjessam, sa Târana trijllada hinje ner ad Kjæwtana.

»Mæn va går du då å e så kjessam âuer, minn Paja?« sajer så Sântepær — hanj ynkades ju âuer 'na, kantro.

»Ja,« sajer Pajan, »jâ torr semæn j foje saj'ed te nåd Mænjeske, så galed e'd gåd maj.«

»Jamæn, jâ e Sântepær, å jâ ska nok jælpâ daj, om de skjulle kniva på. Du ser ju ud te å varra en ræjti galant Paja.«

Ja, hon skjulle då hâ et lided.

»De ska du semæn j inte varra så kjiv å,« trøstada Sântepær 'na. »De bler nok enj Horra, å når hanj bler stor, ska du bâran sænna'nj hænn te ræja Pær Krammara å tjæna, så kanj hanj ble gjefter me hansa Døtter å få'd så gott, så gott.« Ræja Pær Krammara rynde lid på ded å tænjte, a de skjulle hanj nok sætta enj Stoppara for.

Rige Per Kræmmer.

Engang gik Sankt Peder og rige Per Kræmmer i en Skov og talte sammen; da mødte de en ung Pige, som gik og græd og var saa ked af det, at Taarerne løb hende ned ad Kinderne. »Men hvad gaar du dog og er saa bedrøvet over, min Pige?« siger Sankt Peder — han ynkedes naturligtvis over hende.

»Aa,« svarede Pigen, »jeg tør næsten ikke sige det til nogen, saa galt er det gaet mig.«

»Ja, men jeg er Sankt Peder, og jeg skal nok hjælpe dig, hvis det kommer an paa det. Du ser jo ud til at være en rigtig flink Pige.«

Ja, hun skulde da have et lille Barn.

»Det skal du saamænd ikke være saa ked af endda,« trøstede Sankt Peder. »Det bliver sikkert en Dreng, og naar han bliver stor, skal du blot sende ham hen at tjene hos rige Per Kræmmer, saa bliver han nok gift med hans Datter og faar det baade lunt og godt.« Rige Per Kræmmer brummede lidt over det og tænkte, at det skulde han nok sætte en Stopper for.

De va då enj væl Manj, dænj Sântepærinj, syntes Pajan. De va lissom, a hanj hadde tâd alt de kjessamma væk frå 'na — å de gjik gott nok, som hanj hadde sajt, de ble enj Horra, å då hanj så va ble'nj våusinj, sænde hon'inj hænn te ræja Pær Krammara å tjæna. — Hâns hed Horrinj, å hanj va bådde starker å villuer å enjhillu nætter. Hænnuer va hanj âu, sa de va ævent de samma, va hanj ble stjællder te, hanj sjillde saj ømmer nætt ver'ed, å som seddan kom Pærsa Døtter — Maria hed hon forræsten — kom hon snårt te å mena enjhillu om'inj. Ikkje rappere hadde hon åsjøtt injomkrænj, forrinj a hon va uda hos'inj å høre, om hon kunje jælpa'nj me nåd. Sæl va hon nåd så urimelia nætt å viss, å minjst lisse færm te sitt Arbaj, som Hâns te sitt, sa de va'nte så unjelit, a hanj âu kom te å mena om hinje. Vår å når di kunje komma astâ me'd, jolpes di te om dorra Arbaj, å æjlles om Aftnana kunje di sidda timaviz å snakkes ver om Framtiden å va der æjlles kunje varra dom imæl.

Te å begjynja me va ræja Pær Krammara så tefresser, a di seddan jolp injanj, for di fikkje mæst de dovvelta urætt, som di tâu på, å hanj va så gjerruer å så arbajsgårdier, Skroved, sa de ikkje ammada te. Mæn når de hadde trajt nogged om, kunje hanj ju nok sjønna, a der va anjed dom imæl, inj ævent å få så majed sjøtt, som di orkada, å så kom hanj te å hâusa på, va

Det var da en rar Mand, den Sankt Peder, syntes Pigen. Det var, som om han havde blæst al Sorgen fra hendes Sind — og det gik ogsaa, som han havde sagt — det blev en Dreng, og da han voksede til, sendte hun ham hen at tjene hos rige Per Kræmmer.

Hans hed Drengen, og han var baade smuk, stærk og villig. Dygtig til sit Arbejde var han ogsaa, og det var akkurat lige meget, hvad han blev sat til, han skilte sig altid godt fra det, og derfor kom Pers Datter — Marie hed hun — ogsaa snart til at holde meget af ham. Næppe var hun færdig med sit Arbejde inde, før hun kom ud til Hans for at høre, om der var noget, hun kunde hjælpe ham med. Køn var hun, meget køn og kvik, og mindst lige saa ferm til sit Arbejde som Hans. Det var derfor heller ikke saa mærkeligt, at ogsaa han kom til at holde af hende. Hvor og naar det kunde lade sig gøre, hjalp de hinanden med Arbejdet, og om Aftenen kunde de sidde i Timevis og tale med hinanden om Fremtiden, og om hvad der ellers kunde være imellem dem.

Først var rige Per Kræmmer særdeles glad for, at de saadan hjalp hinanden, for de fik næsten det dobbelte bestilt, saadan som de tog fat, og han var saa gerrig og ivrig efter at drage Nytte af andres Arbejde, den arme Stakkel, at der ingen Ende var paa det. Men da der var gaaet nogen Tid, kunde han nok skønne, at der var andet imellem dem, end

Sântepær hadde sajt for monga År sin. »De ska jâ nok få satt enj Stoppara for,« tænjte hanj ijænn, å sajer så te Hâns, om hanj inte kunje tâ hænn te Jæppa på Bjæred for'inj å sporra hannem, vår lænje hanj skjulle læwa, å vår hanj kom hænn, når hanj va dör.

Jo, låude Hâns, de skjulle hanj nok. Ræja Pær Krammara gjikke så inj å syzlada Öjen, å Hâns skjulle løvva nonna Möjvâuna inj, injan hanj tâu astâ. De gjik mæn lid trawt, te å begjynja me, mæn rættad va Maria dær å jolp'inj, å Hâns fortalde 'na så, vår hanj skjulle hænn.

»Jamæn, gjorr'ed då inte,« sajer Maria å ble så urimelia kjesam. »Hanj e ju Mænjeskeædara, å du kommer alri jemm te maj ijænn. Kunje du inte la ble me å gå, æjlle âu gå enj anj Stâ hænn, å så bâran saj, a du hadde vad dær?«

»Najgonn,« påsto Hâns, når hanj hadde lâut'ed, vijlle hanj âu hojlla'd, — å Ænnanj på'd ble nu, a hanj fikj saj enj goer Mâdapozza unje Arminj å reste å.

Der va lânt te Jæppa på Bjæred, mæn då hanj hadde vânkad mæst i fjåurtan Dâ, rajte hanj enj rör Går, å dær gjik hanj inj for å sporra saj for. »I, mæn ska du te Jæppa på Bjæred?« sajer Boninj så te'nj, »ja, hanj ska ju varra så hundans kloger. Kunje du

netop Iveren efter at faa det mest mulige udrettet, og da kom han i Hu, hvad Sankt Peder for mange Aar siden havde sagt. »Det skal jeg nok faa sat en Stopper for,« tænkte han igen og sagde saa til Hans, om han ikke kunde drage hen til Jeppe paa Bjerget for ham og spørge, hvor lang Levetid han endnu havde, og hvor han kom hen, naar han engang skulde dø.

Jo, lovede Hans, det skulde han gerne gøre.

Rige Per Kræmmer gik saa ind at se til Hestene, og Hans skulde stille nogle Arbejdsvoгне ind paa Plads, inden han drog af... Det gik lidt trægt i Begyndelsen, men straks var Marie der for at hjælpe ham, og Hans fortalte da, hvor han skulde hen.

»Aa, gør det dog ikke,« jamrede Marie, saa ked af det blev hun, da hun hørte det. »Han er jo Menneskeæder, og du kommer aldrig hjem til mig igen. Kunde du dog ikke blive hjemme — eller ogsaa blot gaa et andet Sted hen og alligevel sige, at du havde været der?«

Nej, paastod Hans, naar han havde lovet det, vilde han ogsaa holde det — og Enden paa det blev, at Hans fik en god Madpose under Armen og drog af Sted.

Der var langt til Jeppe paa Bjerget, men da han havde gaaet i næsten fjorten Dage, naaede han til en rød Gaard, og der gik han ind for at spørge om Vej.

så inte me de samma sporra'nj frå maj å, voddan de kanj hå saj, a dæn j ena Ävijln uda i Hawanj alti hår røddena Æble på dæn j ena Sian å goa på dæn j anra?»

Jo, de skujlle Håns nok, å så fik j hanj sinj Mådapozza fyjl-lader me dæn j dajlista Gjæstaboddsmdin j, å dærme nørlada hanj videreført. Noggena Dâ ætte rajte hanj så enj stor vidkal-kader Går, å då hanj kom dær inj for å sporra om Væn j, saj er Boninj så te'nj, om hanj inte kunje gjorra'nj en Tjæneste, når hanj nu fikkje snakt me Jæppa på Bjæred, å sporra'nj, voddan de kunje varra, a hansa Døtter lie me ett va ble'n blinj, då hon sto å redde sitt Hår om Mårninj.

Jo, de skujlle Håns så gjærna gjorra, å då hanj så hadde fåd sinj Mådapozza fyjllader, gâ hanj saj ijænn på Væn j, å nu gjik hanj, injtes hanj kom te ed stort Vann, vår der gjikke enj Manj å bår Folk åuer, om di skujlle dæn j Væn j, — for de e så lænje sin, a di hadde injena Båda —. Håns fortald'inj, vår hanj hadde ajtad saj hænn, å Manj saj er så te'nj, om hanj nok tore å tâ dæn j Turn, for Jæppa på Bjæred va ju Mænjeskeædara, ætte va enj hadde hørt; mæn Håns mente nu, a de skujlle nok gå.

»Jamæn, kunje du så inte tâ å sporra'nj frå maj å, vår lænje jâ ska ble gånes hær å bæra Folk åuer?» Jæppa va ju så kloger, visste hanj.

»Ih, skal du til Jeppe paa Bjerget?» siger Bonden. »Ja, han skal jo være saa Pokkers klog; men kunde du saa ikke med det samme spørge ham fra mig, hvordan det kan være, at et af Æbletræerne i min Have bærer raadne Æbler paa den ene Side og friske paa den anden.«

Jo, det vilde Hans gerne, og han fik sin Madpose fyldt med den lækreste Mad og vandrede saa videre.

Nogle Dage senere naaede han en stor hvidkalket Gaard, og da han gik ind for at spørge om Vej, bad Bonden ham om at gøre ham den Tjæneste, naar han alligevel skulde tale med Jeppe, at spørge, hvordan det kunde være, at hans Datter pludselig var blevet blind, da hun om Morgenen stod og redte sit Haar.

Jo, det skulde han nok gøre — og da han saa havde faaet sin Madpose fyldt, begav han sig atter paa Vej. Nu gik og gik han, indtil han kom til et stort Vand, hvor en Mand gik og bar Folk over, hvis de skulde den Vej — for det er sket for saa længe siden, at man endnu ingen Baade havde. — Hans fortalte saa, hvor han skulde hen, og Manden spurgt, om han nok turde tage den Tur, for Jeppe paa Bjerget var jo Menneskeæder, efter hvad man havde hørt. Hans mente dog, at det nok skulde gaa.

»Men kunde du saa ikke spørge ham fra mig, hvor længe jeg skal blive ved at gaa her og bære Folk over — Jeppe er jo saa klog, ved jeg.«

Jo, de skjulle Hâns nok urætta, å då hanj kom âuer på dænjan anra Sian, kunje hanj sjymta Bjæred i Væster, vår Jæppa bode. Hanj traskada så bâran videreført, å hænn på Ættemiddanj sto hanj udan for Portinj å bânkada på. Der kom så en gammel Kjælinj å lokte op for'inj, å Hâns spore, om hanj inte kunje få snakt me Jæppa på Bjæred.

»Naj, minj Horra, Jæppa e inte jemma nu,« sajer hon, »å om hanj va'd, hadde hanj slogged daj læje me de samma. Se du mæn hæjllere å kom astâ ijænn, injan Jæppa rækkjer jemm, om du æjllans kunje villa læwa lid inu.«

»Ikkje Snak om,« påsto Hâns. »Jâ hâr noggena Ærne, jâ skjulle hâ urætta, te'nj.«

»Jamæn kanj du så inte saj maj, va de e, du skjulle hâ snakt me'nj om, så kunje jâ kansje præwa å sjyla daj for'inj så lænje?«

Jo, Hâns fortalde så, va hanj va komminj for, å så tâu Kjælinjen hannem me inj, å sâ te'nj, a hanj måtte sjyla saj unje Sænjen, å så höra gott ætte, når di va kommerna te Sænjs, så skjulle hon præwa å få Jæppa te å swâra på ajle Sporsmâln.

Hâns krev så unje Sænjen, å lid ætte ble der et arbarmelit Sty, sa Bjæred tâu på å darra. »Nu kommer Jæppa,« sâ Kjælinjen, »å så ikkje et Kny, for så e du lovérder.«

Jo, det skulde Hans nok gøre, og da han nu kom over paa den anden Side, kunde han i Vest skimte Bjerget, hvor Jeppe boede. Han travede videre, og hen ad Eftermiddagen stod han uden for Porten og bankede paa. En gammel Kælling kom ud og lukkede op, og Hans spurgte, om han kunde faa Jeppe paa Bjerget i Tale.

»Nej, min Dreng, Jeppe er ikke hjemme i Øjeblikket,« siger hun, »og hvis han var det, saa havde han slugt dig lige med det samme. Se du hellere og skynd dig af Sted igen, inden han naar hjem, hvis du da ellers har dit Liv kært.«

»Ikke Tale om det!« paastod Hans. »Der er forskellige Ting, jeg skal tale med ham om.«

»Ja, men kunde du ikke fortælle mig, hvad det drejer sig om, saa kunde jeg maaske prøve at skjule dig for ham, indtil jeg faar spurgt ham derom?«

Jo, Hans fortalte da, hvorfor han var kommen, og Kællingen lukkede ham ind og had ham skjule sig under Sengen og saa høre godt efter, naar hun og Jeppe var gaaet til Ro, saa skulde hun prøve at faa Jeppe til at svare paa alle Spørgsmaalene.

Hans krøb ind under Sengen, og kort efter blev der saa grusom en Larm, at Bjerget rystede. »Nu kommer Jeppe,« sagde Kællingen, »og saa ikke et Kny, for da er det ude med dig.«

Koss vár hanj fnyste, då hanj kom inj — å snuste å gnorrada å væste. »Hær låutar ju å Kristenblo!« brölada hanj. »E hær nânj, så kom fram me'nj, a jâ kanj få'nj te Unjarna!«

»Vist ikkje e hær nânj, naj,« sajer Kjælinjen, »mæn enj vedd ju alri, om hær skjulle hâ flojed nân Kråga frambi å taft ed Ben, Kom du nu bâran hænn å få dinn Kjylemilk.«

Ja — Jæppa satte saj så hænn te Fåd, mæn Kjylemilk behawde hanj slætt inte, å når Kjælinjen inte så'd, plokte hanj Kjylarna frå å smed dom unje Sænjen. Dær lå ju Hâns, å hanj hadde inte fåd nânj Måd på lænje, sa hanj slogg dom lisse rapt di kom, å va glâr te. Så om Aftaninj, då di skjulle te Sænjs, fo'r Jæppa op ijænn å påsto, a hanj kunje låuta Kristenblo; mæn Kjælinjen slo'ed bâran seddan hænn. »Vist ikkje naj, kanj du ded. Du hawsar bâran, æjlle âu e du så forkjölder, a du inte ræjti kanj låuta. La voss nu mæn se å komma te Sænjs å sawa, så sæwnu jâ e.«

Te Sænjs kom di, mæn lænje hadde di inte liggjed, forrinj a Kjælinjen fo'r op å råfte — for a Hâns kunje hõra'd —: »Hör nu hær! Hör nu hær!«

»Va e der då i Vænje, som du târ på Vaj?« sajer Jæppa hall onskawsfujiller âuer å ble våunader.

»Å, jâ hadde seddenenj unjelier Drøm.«

»Nâ, — va drømde du då?«

Det var frygteligt, som Jeppe fnøs, da han kom ind, snusede og knurrede og hvæsedede. »Her lugter jo af Kristenblod!« brølede han. »Er her nogen, saa kom frem med ham, saa jeg kan faa ham til Aften!«

»Vist er her ikke nogen, nej,« siger Kællingen, »men man kan jo aldrig vide, om ikke en Krage skulde være fløjet forbi og maaske have tabt et Ben. — Sid du nu kun hen og spis din Bollemælk.«

Jeppe satte sig ogsaa til Bordet, men Bollemælk var noget, han slet ikke holdt af, og naar Kællingen ikke saa det, tog han Bollerne af Skeen og kastede dem ind under Sengen. Der laa jo Hans, og han havde ikke faaet Mad i lang Tid, hvorfor han slugte dem med Begærlighed lige saa hurtigt, de kom, og var glad til. Da de skulde i Seng, fo'r Jeppe igen op og paastod, at han kunde lugte Kristenblod, men Kællingen slog det blot hen. »Nej, vist kan du ikke det, nej. Du vrøvler bare, eller ogsaa er du blevet saa forkølet, at du ikke rigtig kan lugte. Lad os nu blot se at komme i Seng og sove, saa søvnic jeg er.«

I Seng kom de, men længe havde de ikke ligget, før Kællingen fo'r op og raabte — for at Hans skulde høre det —: »Hør nu her! Hör nu her!«

»Hvad er der dog sket, siden du tager saadan paa Vej,« siger Jeppe, ærgerlig over at blive vækket.

»Aa, jeg havde saadan en mærkelig Drøm.«

»Ja, hör nu! Já drømde, a ræja Pær Krammara kom å spore, vår lænje hanj skjulle læwa, å vår hanj kom hænn, når hanj va dör.«

»Ja, se de kunje já nu gott fortælla'nj, for já hâr ju Plås hos dæn j *Styggja*, å já e ævent ver å arbia enj Stol te'nj, å når dæn j e farruer, så ska ræja Pær Krammara dö.«

»I, så koss ilæll då!« sajer Kjælinjen, »mæn la voss så mæn se å komma te å sawa ijænn.«

Di lå dom så te å sawa, mæn monga Manuter vâre'd inte, forrinj a Kjælinjen ijænn råfte: »I, mæn vår kanj enj då âu liggja å drømma.«

»Nâ, va drømde du så nu?«

»Jâ drømde, a der kom enj Manj frå dæn j rö Gârinj hinsian om Vanned å spore, voddan a de kunje hâ saj, a hansa ena Ävijl alti hadde rødden a Æble på dæn j ena Sian å goa på dæn j anra.«

»Jo, de kunje já semæn j gott fortælla'nj, mæn di kunje ju bâran tâ å grawa om Træ'd, så vijlle di hita en Kjista me Gujll på dæn j ena Sian om'ed å en Kjista me Jarn idi på dæn j anra.«

»Nâ, seddan å forstå. Jamæn la voss så mæn sawa videre.« Mæn nâue hadde Jæppa læjt saj te rætta, forrinj a hon for tredde Gong fo'r op å råfte: »I, mæn de e då livæll âu forskrækkjelit, som já liggjer å drømmer i Aftan. — Hör nu enj-gong: Nu drømde já, a der kom enj Manj frå dæn j vida Gârinj

»Naa, hvad drømte du da?«

»Ja, hör nu her: Jeg drømte, at rige Per Kræmmer kom og spurgte, hvor længe han skulde leve, og hvor han kom hen, naar han døde.«

»Ja, se det kunde jeg nu godt fortælle ham, for jeg har jo mit Arbejde hos den *Stemme*, og jeg er netop ved at lave en Stol til ham, og naar den er færdig, skal rige Per Kræmmer dø.«

»Ih, det var da rædsomt!« siger Kællingen, »men lad os nu prøve at falde i Søvn igen.«

De lagde sig igen til at sove, men mange Minutter varede det ikke, før Kællingen atter raabte: »Ih, men hvor kan man dog ligge og drømme.«

»Naa, hvad drømte du da nu?«

»Jeg drømte, at der kom en Mand fra den røde Gaard hinsides Vandet og spurgte, hvordan det kunde være, at et af hans Æbletræer altid bar raadne Æbler paa den ene Side og friske paa den anden.«

»Ja, det kunde jeg saamænd godt fortælle ham,« siger Jeppe, »de kunde jo blot prøve at grave omkring Træet, saa vilde de finde en Kiste fuld af Guld paa den ene Side og en Kiste med Jern paa den anden.«

»Naa, saaledes ... Ja, lad os saa sove videre,« sukkede Kællingen. Men næppe havde Jeppe lagt sig til Rette, før hun for tredje Gang fo'r op og raabte: »Ih, men det er da ogsaa forskrækkeligt, som jeg ligger og drøm-

på dænj anra Sian om Vanned å spore, voddan a de kunje varra, a hansa Døtter lie me ett va ble'n blinj, mæn hon sto å redde saj enj Mârn.«

»Nâ, de e nu inte så fârlit me ded, for de e hon ble'n å et årevved Hår, som sidder i en Sprikka i Væggjen, å hita di bâran ded å bro Iven me'd, så ser hon lisse gott som forr,« sajer Jæppa å læggjer saj te å sawa nokkenenjgong.

Kjælinjen lod âu, som hon saw, mæn lissom ded târ hon ijænn på Vaj: »Æjlle va kanj der då varra i Vænje me maj, a jâ Gong ætte Gong ska liggja å drømme seddan nâd unjelit nâd?«

»Nâ, va drømde du så nu?« gnorrada Jæppa.

»Jo, jâ drømde, a dænj Manj, som brygger å gå nera å bæra Folk âuer Vanned, hanj kom hær op å spore, vår lænje hanj skjulle ble gânes dær å slæva å alri varra torr i Bojsarna.«

»De ska hanj pinalakkena, te hanj sæl sætter nânj te å löza saj å,« gryntada Jæppa, for nu va hanj hall nagger ble'nj, âuer a hanj Gong ætte Gong va ble'nj uroader. Mæn nu hadde Kjælinjen fâd Swâr på ajle Hânsa Sporsmål, sa nu snev di te dænj hela longa Natten.

Dânj ætte skjulle Jæppa på Bjæred astâ på Arbaj, lisse rapt hanj hadde fâd lid å læwa ver, å så kom Hâns fram frå Sænjen,

mer i Aften. — Hør nu engang: Nu drømte jeg, at der kom en Mand fra den hvide Gaard hinsides Vandet og spurgte, hvordan det kunde være, at hans Datter pludselig var blevet blind, da hun en Morgen stod og redte sit Haar.«

»Aa, det er nu ikke saa slemt endda, for det er hun blevet af et Haar, der er rykket op med Rode. Det sidder nu i en Sprække i Væggen, og naar de blot finder det og gnider Øjnene dermed, saa vil hun se lige saa klart som før,« siger Jeppe og lægger sig atter til Ro.

Kællingen lod ogsaa, som om hun sov, men pludselig tager hun igen paa Vej: »Men hvad kan der dog være i Vejen med mig, at jeg stadig ligger og drømmer saadan noget underligt noget?«

»Hvad drømte du da nu?« knurrede Jeppe.

»Jo, jeg drømte, at Manden, som plejer at gaa og bære Folk over Vandet, kom herop og spurgte, hvor længe han skulde gaa der og bære Folk over og altid gaa med vaade Bukser.«

»Det skal han pinedød, til han selv sætter nogen i sit Sted,« gryntede Jeppe vredt, for nu havde han tabt Taalmodigheden over stadig at blive forstyrret i sin Søvn. Kællingen havde jo imidlertid nu faaet Svar paa alle Spørgsmaalene, og nu sov de roligt hele Natten.

Da Jeppe paa Bjerget den næste Morgen havde faaet sin Morgenmad, skulde han af Sted paa Arbejde. Hans kom da frem fra sit Skjul under

å takkada Kjælinjen så urimelit for Jælpen å stæjllde så å jem-ætte ijænn.

Fost kom hanj så te hannem, a der skjulle bæra'nj åuer Van-
ned, å hanj tænjte inte på, væm de va, mæn tâu'inj bâran på
Nakkanj å nörlada å me'nj. Mæn då hanj så satt'inj å på dæn-
janra Sian, sajter hanj: »Jamæn, va'd inte daj, jâ sjikte Bodd me
te Jæppa på Bjæred? Daj hadde jâ såvist inte vænt å se ijænn,
så sikker va jâ, a hanj hadde åded daj. — Mæn va så hanj så?»

»Så å så? Jo, hanj så, a hær skjulle du ble gânes, te du sæl
satte nânj te å löza daj å.«

»Hadde jâ så bâran alri sloppet daj,« klynkjada Manj, »så
skjulle du forlademaj fåd Plâsinj.« Mæn då va Hâns alt lånt på
Vaj, å jemmætte gjik'ed lissom lætter, sa hanj rajte snært dæn-
jvida Gårinj å fortalde, va Jæppa hadde sajt om de årevvena
Håred i Væggjasprikkan. Nu ble der lét å ajle, som Iven hadde,
å lænje vâre'd inte, forrinj a de va hit, å ikkje rappere hadde
Piblinj gned sina Iven me'd, forrinj a hon så som alri forr, å stor
va Glæ'n. Hâns fikj sinj Mådapozza fyjllader me alt gott, — å så
astâ ijænn, te hanj rajte dæn- j rö Gårinj.

»I, mæn kommer du omijænn?« sajter Boninj, snært hanj
ser'inj. »Vi hadde nu alri vænt å se daj mer, for di saja ju, a

Sengen og takkede Kællingen overmaade for hendes Hjælp, og saa drog
han af Sted mod Hjemmet igen.

Først kom han til Manden, der skulde bære ham over Vandet. Han
genkendte dog ikke Hans, tog ham blot paa Nakken og vandrede af Sted
med ham, men da han saa satte ham af paa den anden Side af Søen,
genkendte han ham og udbrød: »Jamen, var det ikke dig, jeg sendte Bud
med til Jeppe paa Bjerget? Dig havde jeg saa sandelig ikke ventet at se
igen, saa sikker var jeg paa, at han vilde æde dig ... Men hvad sagde
han da til mit Spørgsmaal?»

»Hvad han sagde? Jo, han sagde, at her skulde du gaa, til du selv
satte nogen til at løse dig af.«

»Havde jeg saa blot aldrig sluppet dig,« klynkede Færgemanden, »saa
skulde du saa sandelig have faaet Pladsen.« Hans var imidlertid allerede
et langt Stykke henne ad Vejen, og hjemad gik det straks lettere. Han
naaede snart den hvide Gaard og fortalte, hvad Jeppe havde sagt om
Haaret, der sad i en Sprække i Væggen. Alle, der kunde bruge deres
Øjne, ledte, og det varede heller ikke længe, før det var fundet, og aldrig
saa snart havde Pigen gnedet sine Øjne dermed, før hun kunde se saa
godt som nogen Sinde. Glæden var stor, og Hans fik sin Madpose fyldt
med alle mulige gode Sager og drog af Sted mod den røde Gaard.

»Ih, men ser vi dig igen?« siger Bonden, da han faar Øje paa Hans.
»Vi havde sandt at sige aldrig ventet at se dig mere, for man siger jo,

Jæppa på Bjæred æder lisse monga, hanj kanj få fatte på, — mæn va så hanj så?»

»Hanj så, a Ni skjulle bâran grawa om Træ'd, så vijlle Ni hita en Kjista Gujll på dænjen ena Sian om'ed å en Kjista Jarn på dænjen anra.« Å de kanj nok hænnasaj, a Spå å Skåuler kom fram som en Visp — å ajle ud å grawa. Injan der va gåd så majed som enj Tima, va bæggje Kjistarna frama, å lidemajvæl sikkenet Gjijlle der ble holt. Hâns fikj en hel Sjæppa Gujll å slæva å me som sinj Pârt, sa nu va hanj lisse majed vær som sinj gamla Huzbone.

Ræja Pær Krammara ble rent om enj Hals, så forfæradet ble hanj, då hanj så Hâns komma gånes. Hanj hadde ju alri vænt å skjulla se'nj tiere. »Mæn koss ilæll, e'd du, der kommer, Hâns?» sajer hanj så, då hanj va komminj så majed te saj sæl, a hanj kunje få Munj på Gled. »Va så så Jæppa på Bjæred?»

»Hanj så, a hanj tjænte hos dænjen *Styggja*, å dær sodd hanj ævent å hadde å sjødda me å arbia enj Stol te daj, å når dænjen va farruer, så skjulle du dö.« Mæn då ræja Pær Krammara høre ded, ble hanj så splintrenes arrier, sa hanj sprong i Loften å floj rent i Flinjt. — De e dærfør, enj så ota kanj hita senna små Flinjttestena runt omkrænjen på Ågrana. Mæn Hâns å Maria holt Brojllup me de samma å bode glå å tefressa på Gårinjen i monga, monga År.

at Jeppe paa Bjerget æder alle dem, han bare kan faa Fingre i — men hvad sagde han saa?»

»Han sagde, at I skulde blot grave omkring Træet, saa vilde I finde en Kiste med Guld paa den ene Side af det og en Kiste med Jern paa den anden.« Og nu kan det nok være, der blev gravet. Alle Skovle og Spader blev fundet frem, og inden en Time var gaaet, var begge Kister fundet. Der blev nu holdt et Gilde, som man aldrig havde set Mage til, og Hans fik en hel Skæppe Guld som sin Part, saa nu var han lige saa rig som sin Husbond.

Rige Per Kræmmer blev ganske lamslaet af Rædsel, da han saa Hans komme. Han havde jo aldrig ventet at se ham igen. »Men, hvordan er det, er det dig, der kommer, Hans?» fremstammede han, da han var kommen sig saa meget af Overraskelsen, at han igen kunde tale. »Hvad sagde saa Jeppe paa Bjerget?»

»Han sagde, at han netop tjente hos den *Stemme*, og der arbejdede han i Øjeblikket paa en Stol til dig, og naar den blev færdig, da skulde du dø.« Da rige Per Kræmmer hørte det, blev han saa flintrende vred, at han sprang i Luften og fløj rent i Flint. Derfor ser man ofte saa mange smaa Flintestene rundt omkring paa Markerne. Men Hans og Marie holdt Bryllup og levede lykkelige og glade paa Gaarden i mange, mange Aar.

Dænj swårta halta Hunj.

Enjgong va der enj Manj, a der hadde tre Døttra. Så va'd enj Dâ, a hanj skjulle åga te Bys, så spore hanj dom, va di kunje villa, a hanj skjulle hâ me jemm te dom ... Jo, dænj ælsta vijlle nu så urimelia gjærna hâ saj enj finer, bokjefter Kjâul, å dænj mæjlemsta kunje nok villa hâ saj et pent Sjall ... mæn dænj ynjsta vijlle slætt injed hâ. Ja, om de nu partu skjulle varra nåd, så kunje hanj ju kjevva 'na en fin, broderad Puda, — om a seddena va te å få. — Æjlles va der injed, a hon bryde saj nåd om.

Fârinj kjöre så te Bönj å fikj âu enj fæzelia nætter Kjâul kjefter te dænj ena Piblinj, å et fint Sjall te dænj anra; mæn nân Puda va der ikkje te å opdriva — ikkje for alri ded. Bådde hær å dær å âueralt hadde hanj vad — opivader som hanj va på å glæ dom ajle tre — mæn naj, seddenen va nu ikkje te å få, å dæmme måtte hanj mæn spænja for å nörla jemmætte.

På Vænj kommer hanj så frambi et ustortelia fint Huz, å udanfor på enj Græzplæn liggjer der enj swårter Hunj å sawer på en granj broderad Puda. »De e då mæst en Skam, a hanj ska hâ så

Den sorte, halte Hund.

Der var engang en Mand, som havde tre Døtre. En Dag, da han skulde til Byen, spurgte han dem, hvad de kunde ønske, at han tog med hjem til dem ... Jo, den ældste vilde da meget gerne have en fin Kjole af den Slags, man køber i Butikkerne, og den mellemste ønskede sig et smukt Sjæl, men den yngste vilde slet intet have ... Ja, hvis det absolut skulde være en Ting, saa vilde hun ønske sig en fin, broderet Pude, om saadan en var til at faa — ellers var der intet, hun vilde bryde sig om at eje.

Faderen kørte da til Byen og fik ogsaa en meget fin Kjole til den ene Datter og et smukt Sjæl til den anden, men en Pude var det umuligt at finde, om han saa søgte nok saa meget. Baade her og der og alle Vegne havde han været i sin Iver for at kunne glæde dem alle tre; men nogen Pude var der ikke at faa, og der blev ikke andet for, han maatte køre hjem uden den.

Paa Vejen kom han forbi et meget smukt Hus, og udenfor paa en Græsplæne laa en sort Hund og sov paa en fin, broderet Pude. »Det er da næsten en Skam, at den skal have saa pæn en Pude at sove paa. Det

nætt en Puda å liggja å sniva på. De e ju då mæn ed Krajtur — å når Maria nu så gjærna vil hâ seddenen,« sajer hanj, seddan for saj sæl, å i de samma nappar hanj Piskinj å longar Hunj en âuer Râ'n, sa hanj sprinjer op å løvver inj me Rompan imæl Ben. Hæsselit hinkada hanj på de ena Bened, mæn de va der inte Stynjer te å grunja videre âuer. — Manj sprong å å nappada Pudan, å så op ijænn å astâ jemmætte. Nu hadde'd så livæll vælads for'inj, sa hanj kunje komma jemm me lid te ajle Piblana.

Glå ble di âu, sa de foje ammade te, då Aftaninj kom, å Fârinj kom frå Bönj; å varmer Gröd hadde di på Bored te'nj, dæmme satte di dom nu ajle te å få Måd.

Når di hadde sodded lid, knabbad'ed på Dörn, å dænj ælsta ude Piblana gjik så hænn å lokte op. Udanfor sto dænj swårta halta Hunj, å hanj sprong te å tâu 'na på Nakkanj å løvv å me 'na.

»Kanj du se nåd?« sajer hanj så te 'na, då di va kommena et lånt Stykkje Vaj.

»Naj, jâ kanj injed se,« sajer Piblinj.

»Ja, så e'd inte daj,« sajer dænj swårta halta Hunj, å smider 'na å ... »Så kanj du mæn sæl se å hita jemm ijænn.«

Lid ætte va der ijænn nânj, a der knabbada, å dænj mæjlemsta å Piblana gjikke så hænn å lokte op, å nok enj Gong va'd dænj swårta halta Hunj, a der sto udanfor; å forrinj a nânj hadde be-

er jo dog kun et Dyr — og naar Marie nu netop saa gerne vil have saadan en,« siger han for sig selv, og i det samme griber han Pisken og giver Hunden et lille Snert over Ryggen, hvorfor den springer op og løber ind med Halen imellem Benene. Den haltede slemt paa det ene Ben, men der var ikke Tid til at tænke meget over det ... Manden sprang af Vognen og greb Pud'en og skyndte sig af Sted hjemefter. Nu var det saa alligevel lykkedes for ham at komme hjem med noget til alle Døtrene.

Deres Glæde kendte knap Grænser, da Aftenen kom, og Faderen kom fra Byen. De havde varm Grød paa Bordet og satte sig alle til at spise. Da de havde siddet lidt, bankede det paa Døren, og den ældste af Døtrene gik hen og aabnede den. Udenfor stod den sorte, halte Hund, og den sprang frem og greb hende, kastede hende paa sin Ryg og løb sin Vej med hende.

»Kan du se noget?« siger den, da den havde løbet et langt Stykke Vej.

»Nej, jeg kan ikke se noget,« svarer Pigen.

»Ja, saa er det ikke dig,« siger den sorte, halte Hund, og saa kastede den hende af. »Saa maa du selv se at finde hjem igen.«

Kort efter var der igen nogen, der bankede paa Døren, og den mellemste af Døtrene gik hen og lukkede op. Atter var det den sorte, halte

sinjad saj, tâu hanj 'na på Nakkanj å stænjte astâ me 'na — marklöst alt va hanj kunje kriva å.

Då di va kommerna et gott Stykkje Vaj, spore hanj 'na, som hanj hadde sport dænj ælsta, om a hon kunje se nåd, mæn de kunje hon inte, å dæmme smed hanj 'na å å lo 'na liggja.

For tredje Gong knabbad'ed på Dörn, å nu ble'd Maries Tur te å lokka op. Ømmerhænn va'd dænj swårta halta Hunj, a der sto udanfor, å Maria måtte samma Vænj som di anre — på Nakkanj me 'na, å så ferafettes omkrænjen å astâ ... Koss, vår hon skâr, rættad âuer Âgrana; mæn unjelit nok så syntes'ed slætt inte Maria, a de va så ufanjut injdå å komma astâ på de Vized. Hon lå mæst lissom i en Vagga, syntes 'na; å då di så va kommerna ed lånt Stykkje Vaj, sajer dænj swårta halta Hunj: »Kanj du se nåd, lijlla Maria?»

»Om jâ kanj!« sajer Maria. »Jagonn, jâ kanj se ed stort, stort å fint Slott.«

»Dær ska vi hænn,« sajer Hunj ijænn — å så satte hanj Fårten op å sprong, sa de vyslada ætte, âuer Stok å Sten, lie te di rajte fram. Portinj âvnada saj å saj sæl, å Maria slop injanfor; mæn dænj swårta halta Hunj så hon inte nåd te mera dænj Dânj.

De kanj nok hænn saj, a der va pent inja i Slottsgårinjen, å så

Hund, der stod udenfor, og før nogen kunde tænke sig om, havde den taget Pigen paa Ryggen og løb, alt hvad den kunde, hen over Markerne.

Da de var kommet et langt Stykke Vej, spurgte den, som den havde spurgt den første, om hun kunde se noget, men det kunde hun ikke, og saa kastede den hende af og lod hende ligge.

For tredje Gang bankede det paa Døren, og nu blev det den yngste Datters Tur til at lukke op. Hun hed Marie. Da hun aabnede Døren, var det igen den sorte, halte Hund, der stod udenfor. Marie maatte samme Vej som de to andre — op paa Ryggen og saa af Sted i strygende Fart, tværs over alle Marker; men underligt nok syntes Marie slet ikke, at det var saa ubehageligt endda at komme af Sted paa den Maade. Hun laa næsten som i en Vugge, syntes hun, og da de saa var kommet et langt Stykke Vej, spørger den sorte, halte Hund: »Kan du se noget, lille Marie?»

»Om jeg kan,« siger hun. »Ja, rigtignok. Jeg kan se et stort, fint Slot.«

»Der skal vi hen,« siger Hunden igen — og saa satte den Farten op og sprang, saa det fløjtede i Vinden, over Stok og Sten, lige til de naaede Slottet. Porten gik op af sig selv, og Marie kom ind; men den sorte, halte Hund saa hun ikke mere den Dag.

Det kan nok være, at der var pænt inde i Slotsgaarden, og saa rent,

rent, så rent, sa enj skujlle mæst tro, a di hadde vaskad Goll uda på Bryggjan âu. Mæn ikkje ed Mænjeske va der å se nånj Stå.

Maria va så forunrad, som hon alri hadde vad, å stjærnada runt me stora Iven te ajle Sier ... Så nörlada hon så smått hænn a Foståudörn te, — sikkenen Dör så nætt — udskårren me enj Prøns, a der dånkar et arbarmelia styjt Krajtur. Hon præwde å lætta på Klinkan, mæn lisse rapt, a hon bâran röre ver 'na, sprong Dörn op, å hon kunje frit gå injanfor.

De va livæll de penesta, a hon nânti hadde sett. Ajle Knaggana va ræjtia Jortatagga, å stora Spajla va der longs ime ajle Væggjana. Sin kom hon te dæn j ena Sâlinj nættere inj dæn j anra. Golln sijnnde, sa enj kunje spajla saj i dom — å sikkena Lyzakroner, a der hænjde ner frå Tijlled å — di læjefram blå-rada som de granjesta Gujllad. I dæn j ena Sâlinj va der opdækt me ajl dæn j dajlista Mâdinj, som tænjkjes kunje, å Kåga å Vin — å ajle Fâden å Talrikkana va âu Söll å Gujll helt igjennem. Mitte på Bored lå der ed Papper, a der sto skrevved på me for-gjyjlda Bokstawa: »Vassego å spiz, lijlla Maria!« Mæn injinj Stå va der nåd Mænjeske å opdriva.

I enj anjinj Sâl va der telawad me en Massa Hånnarbaj. Der va bådde Spiddehozzer å de granjesta Broderied å Böjer å Blå, sa hon inte hadde Behâu å fajla nåd å tâ saj te på lænje.

saa rent som der var. Man skulde næsten tro, at der ogsaa var vasket Gulv ude paa Stenbroen; men ikke et Menneske var der at øjne noget Sted. Marie undredes som aldrig før og stirrede rundt med store Øjne til alle Sider. Langsomt nærmede hun sig Døren til Forstuen — ja, sikken Dør saa fin — i Midten var der udskåret en Prins, som dræber et fælt Uhyre. Hun prøvede paa at lukke op, men havde næppe rørt ved Dørgrebet, før Døren sprang op, og hun kunde frit gaa ind.

Det var alligevel det smukkeste, hun nogensinde havde set. Alle Knager var rigtige Hjortetakker, og store Spejle var der langs alle Vægge. Efterhaanden kom hun til den ene Sal efter den anden. Gulvene skinnede, saa man kunde spejle sig i dem, og Lysekronerne, der hang i Loftet, ligefrem skinnede som det rødeste Guld. I en Sal var der dækket op med den herligste Mad, man kunde ønske sig, og Kage og Vin — og alle Fade og Tallerkener var af det rene Sølv og Guld. Midt paa Bordet laa et Stykke Papir, hvorpaa der med forgyldte Bogstaver stod skrevet: »Vær saa god og spis, lille Marie!« — Men intet Sted var der noget Menneske at se.

I en anden Sal var der lavet til med en Mængde Haandarbejde. Der var baade Strikkestrømper, Hækletøj og det yndigste Broderi og Bøger og Blade, saaledes at hun i lang Tid ikke vilde mangle noget at tage sig for.

Maria ble ver å nörla runt, å lie nætt va der næst åueralt. Tesist kom hon inj a Sawekammersed, å så pent, som a dær va, hadde hon alri nânti drømt om, — Sølkje me Gujllbroderi ævent vår enĵ så. Om de så va Natkjåulinĵ, a der lå på Stolinĵ ver Hømmelsænĵen, så va'd Sølkje. Å åuanpå Sænĵen lå ijænn enĵ Papperslap, vår der sto: »Vassego å læĵĵ daj å saw, lijlla Maria!«

Hall træt va hon semænĵ åu ble'n, som hon hadde trisad runt, å kansje kunje hon nok åu li å præwa dænĵ fina Sænĵen, å Natkjåulinĵ inte å forglømme; dæmme klædde hon saj nu å å krev tesænĵs å sæwnada snårt frå i di bløde Dynarna.

Når hon våunada Mårninĵ ætte, lå der enĵ nyer, finer Kjåul på Stolinĵ, å di gamle Klærna va væk. Så sto hon op å vaskada saj å trajte i de nya, fina Tojed, å då hon så kom inj a Spizesålinĵ, va Bored ijænn dækt me dænĵ dajlista Mådinĵ, enĵ kunje tænjka saj. Maria va swøltten å tåu gott for saj, mæn ømmer va der ikkje nåd Mænjeske å se. Hon gjik så runt ijænn å va helt uda i Kolån å Öjalån. Dær sto monga nætta Kjör å Öĵ, mæn nånĵ Rojtara æjlle Drænĵ æjlle nåd så hon injed te.

»De kunje livæll varra hæjllut å varra jemma ijænn,« tænĵte hon, mæn der va lånt, å hon tore ìnte gje saj på Vaj å gå. Så nörlada hon inj ijænn å satte saj te å strikka å brodera lid, — å

Marie vandrede stadig rundt, og lige smukt var der, hvor hun kom frem. Til sidst naaede hun ogsaa til Soveværelset, og noget saa smukt som det havde hun aldrig drømt om. Silke og Guldbroderi mødte Øjet overalt, ja, om det saa var Natkjolen, der laa paa Stolen ved Himmelsengen, saa var den af Silke. Paa Sengen laa igen et Stykke Papir, hvorpaa der stod: »Vær saa god og læg dig til at sove, lille Marie!« Træt var hun ogsaa blevet paa den lange Vandring, og hun kunde ogsaa nok lide at prøve den fine Seng — og Natkjolen ikke at forglemme, og derfor klædte hun sig af og faldt snart i Søvn i de dejlige, bløde Dynere.

Da hun vaagnede den næste Morgen, laa der en flunkende ny Kjole paa Stolen, og de gamle Klæder var borte. Hun skyndte sig op, vaskede sig og tog det fine Tøj paa, og da hun nu kom ind i Spisesalen, var der igen dækket op med den lækreste Mad, man kunde tænke sig. Marie var sulten og spiste godt — men stadig var der intet Menneske at se. Hun begyndte igen at gaa rundt og kom helt ud i Kostalden og Hestestalden. Der var mange smukke Køer og Heste, men nogen Røgter eller Karl fandtes ikke.

»Det kunde alligevel være rart at være hjemme igen,« tænkte Marie; men der var langt, og hun turde ikke begive sig paa Vej, derfor gik hun ind igen og tog fat paa at strikke og brodere. Der var ogsaa saa meget at se paa, at Dagen hurtigt gik til Ende for hende, og før hun rigtig

så majed a der va å se på, så løvv Dånj unjan som injen Tinj; å forrinj a hon visste å'd, va'd Sænjatid. Då hon hadde liggjed lid, va der lissom nåd, a der røre på saj, å Maria ble så bonge, sa Jartad hamrada i Lived på 'na.

»Du ska semænj inte ble bonge,« så dænj swårta halta Hunj — for hannem va'd, a der va komminj. — »Bâran jâ må hâ l.âu å liggja i Sænjaføddarna.« Jo, de måtte hanj nok. Maria va ræjti hall glâ ver, a hanj va komminj ijænn, for de va då alti nåd læwenes, — å nu hadde di'ed ræjti hæjllut sammen i âuer åte Dâ. Mæn så enj Ættemidda, a Maria sidder å strikkar, så fajler Hænnarna me Spiddehazzan ner a Sjødd pa 'na, å hon sidder seddan å halldrømmer.

»E der nåd i Vænj me daj, lijlla Maria?« sajer dænj swårta halta Hunj.

»Naj, inte seddån,« sajer Maria, »mæn jâ kanj se, a mina Søstra sidda derjemma på Sâlinj å sy fina Ballkjâula, — å nu kunje jâ âu gott hâ Lyst te å komma me.«

»Jamæn de e der då injed i Vænj for, når du bâran vil lâua maj å komma ijænn.«

Jo, de skjulle hon nok.

»Ja, så kanj du bâran gå op på Tijlled, dær liggjer fina Ballkjâula i en Kjista, så monga du kanj ønska daj. Å der e en Kjista

vidste af det, var det Sengetid. Da hun havde ligget lidt, var det, som om noget rørte sig, og hun blev saa bange, at Hjertet bankede i Livet paa hende.

»Du skal saamænd ikke blive bange, lille Marie,« sagde den sorte, halte Hund — for ham var det, der var kommet — »bare jeg maa ligge i Fodenden af Sengen.« Jo, det maatte den gerne. Marie var netop glad for, at den var kommet igen, for det var dog altid noget levende — og nu havde de det rigtig dejligt sammen i over otte Dage. Men saa var det en Eftermiddag, da Marie sad ved sit Haandarbejde, at Hænderne sank ned i hendes Skød, og hun sad som i Drømme.

»Er der noget, du er ked af, lille Marie?« spurgte den sorte, halte Hund.

»Aa nej,« svarede Marie, »men jeg kan se, hvordan mine Søstre sidder derhjemme i den store Stue og syer fine Balkjoler, og jeg kunde ogsaa have Lyst til at komme med.«

»Jamen det er der da slet intet i Vejen for, naar blot du vil love mig at komme tilbage.«

Det skulde Marie nok!

»Ja, saa kan du blot gaa op paa Loftet, der ligger fine Balkjoler i en Kiste, saa mange du kan ønske dig — og der er endnu en Kiste deroppe. Hvad der findes i den, skal du, naar Lejlighed kommer, give til de fattige

injdå,« sajer dænj swårta halta Hunj, »mæn va der e dæridi, de ska du gje te di fattie, når a de kanj bæra seddan ad ... Du kanj bâran saj te, når du vil astâ, så ska Vâuninj nok hojlla for Dörn.«

Snårt Maria så va teres, holt der en fin Karet for Dörn, å dænj swårta halta Hunj va sæl Kusk. Så kjöre Maria te Balls, å hon hadde fåd Lâu å ble væk i åte Dâ. Vjille hon jemm ijænn, kunje hon bâran gå udanfor å saj'ed — seddan hænn i Loften —, så skujlle Kareten nok komma å hænta 'na.

Der va injen å di anre Piblana, a der hadde seddenenj finer Kjâul som Maria, å hon morada saj så rent ustortelit, for ajle så vjille di danjsa me 'na på Balled. Di åte Dâna fikj snårt Ænna, å Moern å Søstrana vjille partu snakka for 'na å få 'na te å ble bâran i fjåurtan Dâ. Mæn Maria va'nte seddan å snakka âuer. Dænj swårta halta Hunj hadde alti vad goer me 'na, å va hon hadde lâut, de vjille hon âu hojlla.

Tesist mente Moern på, a di kunje flytta me 'na dærhænn å bo ajlesammena, mæn de trode Maria nu inte, a dænj swårta halta Hunj vjille hå.

»Jamæn de e ju då mæn et Krajtur,« mente Moern på.
»Hannem kunje vi ju dånka.«

»Naj,« påsto Maria. Hanj hadde vad for goer me 'na te seddan å takka for'ed ... Mæn Moern va nu ble'n så opivad på'd, a hon

... men nu kan du blot sige til, naar du vil af Sted, saa skal Vognen straks holde for Døren.«

Da Marie nu var parat, holdt en fin Karet for Døren, og den sorte, halte Hund var selv Kusk. Saa kørte Marie til Bal, og hun havde faaet Lov til at blive hjemme i otte Dage. Naar hun ønskede at komme tilbage igen, skulde hun blot gaa udenfor og sige det — saadan hen i Luften, saa vilde Kareten komme og hente hende.

Ingen af de andre unge Piger havde saa smuk en Kjole som Marie, og hun morede sig ovenud, for alle vilde de danse med hende. De otte Dage gik snart til Ende, og Moderen og Søstrene vilde bestemt overtale hende til at blive blot fjorten Dage til. Marie var dog ikke saa let at overtale. Den sorte, halte Hund havde altid været god imod hende, og hvad hun havde lovet, det vilde hun ogsaa holde. Moderen foreslog da, at de alle skulde flytte hen og bo hos Marie, men det troede Marie ikke, at den sorte, halte Hund vilde tillade.

»Aa, det er da kun et Dyr,« udbrød Moderen. »Den kunde vi da blot slaa ihjel.«

»Nej,« paastod Marie. Den havde været for god mod hende til at faa en saadan Tak. Moderen var imidlertid blevet saa ivrig for sit Forslag, at hun fortsatte med sine Overtalelser og til sidst fik Marie til at tage den

ble ver å snakka for Maria å fikj 'na tesist åuersnakt te å tâ dæn j stora Slajtaraknivinj me saj å så se å dånka dæn j swårta halta Hunj på nån Måda.

Maria gjik så udanfor å råfte, å Kareten va der mæst me de samma me dæn j swårta halta Hunj på Bokkinj, å så kjøre di jemm te Slotted ijænn.

Om Aftaninj, då Hunj som vån va krajlader ner i Sæn jafod-darna, sorrada Maria Knivinj te ed Stolaben, ævent vår a Hunj skjulle hoppa ner om Mårninj, sa hanj sæl kunje sjæra saj på'nj, for *hon* vijlle inte gjorra'nj nånj Fortred — ikkje for alri ded —, så goer, som hanj ømmer hadde vad me 'na.

Om Mårninj, då hon våunada, va dæn j swårta halta Hunj væk; mæn hon kunje se, a der va en tjuk Blostriva ætt'inj, vår hanj hadde løvved. Dæn j fina Kjåulinj va åu væk, å di gamle Klærna, hon va kommen i, lå ijænn på Stolinj. I Sænjen va der inte anjed inj Halm, å injinj Måd va der på Bored. Sjided va der, sa der låutada ijlla; Spinjelvæv i ajle Krogana, å Krajturn va så mawra, sa Ræwben skalrada. De va så jammerlit, så jammerlit, sadd ... Å dær gjik hon runt å lete å lete i to Nætter å Dâ, mæn ikkje a hon så nåd te dæn j swårta halta Hunj.

Tesist kom hon op på Tijlled, å dær hite hon så Skrined me Sågarna te di fattie. De tâu hon på Nakkanj, å så gjik hon på

store Slagtekniv med for paa en eller anden Maade at forsøge at tage Hundens Liv ... Hun gik da uden for Gaarden og kaldte, og Kareten var straks paa Pletten med den sorte, halte Hund paa Bukken, og saa kørte de hjem til Slottet igen.

Da Hunden nu om Aftenen var krøbet ned i Fodenden af Sengen, surrede Marie Kniven til et Stoleben, netop der, hvor Hunden den næste Morgen skulde springe ned, saa kunde den maaske selv skære sig paa den, tænkte hun, — for selv vilde hun ikke for nogen Pris gøre den Fortrød, eftersom den altid havde været saa god imod hende.

Da hun vaagnede om Morgenens, var den sorte, halte Hund allerede borte, men hun kunde se, at der var en tyk Blodstriben efter den. Den fine Kjole var borte, og det Tøj, hun havde paa, da hun kom, laa igen paa Stolen. I Sengen var kun Halm, ingen Mad var der paa Bordet, snavset og ildelugtende var der overalt og Spindelvæv i alle Kroge — ja, selv Kreaturerne var saa magre, at Ribbenene raslede. Det var en ren Jammer, og her gik hun rundt i to Nætter og Dage og ledte efter den sorte, halte Hund, men den var ikke til at finde. Endelig kom hun op paa Loftet, og der fandt hun Kisten med alle de gode Sager til de fattige. Den tog hun paa Ryggen, og saa gik hun ud for at tigge sig frem, for nu var hun for Alvor blevet sulten.

Vaj å tyggja saj fram, for nu va hon då så stakkals swølten ble'n.

Lânt om lænje rajte hon te enj Går, vår a Portinj sto å knerkada — så tâu hon lid Fett å smore Hænjslarna me. Inja i Portinj sto to Hunja så mawra som Benrå'r å forskrækkjelia swøltena. Dom hite hon enj Gnomlinj Brö fram å gå. I Bryggjersed sto der to Pajer å hete Uninj me bâra Arma lânt op. Dom gå hon longa Arma i Kjâulana ... Så kom Kjælinjen fram, a der ajdes Gårinj, å Maria spore 'na så, om hon inte skujlle kunja tyggja saj lid Måd te, for hon va så swølten, så swølten.

»Måd ska du nok få,« så Kjælinjen, »mæn du må fost sjödda nåd for'ed. Hær hâr jâ en swårt Garnharra — nu kanj du fost tâ dæn j å gå ner te Damminj å bânka, te hon bler sjinnenenes vid.«

Maria bânkada å bânkada, mæn Garnharran ble ver å varra lie swårt, å tesist gå hon saj ræjti sânt te å vræla âuer'ed.

»Va e du då så kjessam âuer, lijlla Maria?« höre hon nånj å saj; å me de samma kjænde hon på Måled, a de va dæn j swârta halta Hunj.

»Jo, jâ ska bânka dænja Harran vid, injan a jâ får nånj Måd, å jâ e så swølten, så swølten.«

»Kom hær, ska jâ jælpa daj,« sajer dæn j swârta halta Hunj, å lissom ded tâu hanj Garnharran frå 'na å bânkada, sa Bânkesteninj darrada, å Tarskelinj song i Loften.

Da hun havde vandret længe, kom hun til en Gaard, hvor Porten stod og skreg paa sine Hængsler. Hun tog da lidt Fedt op af Kisten og smurte den. Inde i Porten stod to Hunde saa magre som Benrade og ganske udhungrede. Straks fandt hun et Stykke Brød frem og gav dem. I Bryggerset stod to Piger med bare Arme og fyrede i Bagerovnen, dem gav hun lange Ærmer i Kjolerne. — Saa kom Kællingen frem, som ejede Gaarden, og Marie spurgte, om hun ikke kunde tigge sig lidt Mad til, for hun var saa sulten, saa sulten.

»Mad skal du nok faa,« sagde Kællingen, »men først maa du arbejde for det. Her har jeg noget sort Garn, det maa du tage og gaa ned til Dammen med og banke det, til det bliver skinnende hvidt.«

Marie bankede og bankede, men Garnet blev ved at være lige sort. Til sidst gav hun sig til at græde saa ynkeligt over det.

»Hvorfor er du dog saa ked af det, lille Marie?« var der pludselig nogen, der sagde, og hun kunde straks høre paa Røsten, at det var den sorte, halte Hund.

»Jo,« svarede Marie, »jeg er saa sulten, saa sulten, og inden jeg faar noget at spise, skal jeg banke dette Garn, til det er skinnende hvidt.«

»Kom, saa skal jeg hjælpe dig,« sagde den sorte, halte Hund, og saa tog den Garnet ud af Hænderne paa Marie og bankede, saa Bankestenen

Lænje vâre'd inte, forrinj a Garned va vitt som Sne, å glâ ijænn va Maria å takkad'inj så majed for Jælpen å gjikke så inj te Kjælinjen me'd.

»Dænj, der hâr bânkad ded, hâr bânkad bær'inj du,« så Kjælinjen. »Mæn hær hâr du så en Harra vitt Garn, å når du hâr bânkad dænj, te hon bler kollena swårt, så ska du få Måd.«

Maria måtte ud te Damminj ijænn, å hon bânkada å bânkada, mæn Garned ble ver å varra lie vitt. Tesist tâu Tårana ijænn fatt å trijlla 'na ner ad Kjæwtana, mæn ijænn enj Gong kom dænj swårta halta Hunj å trøstada 'na, å lissom en Visp bânkada hanj Garnharran kollena swårt.

»Se nu, lijlla Maria, nu e de sjøtt,« sajer hanj. »Mæn når du nu kommer inj, så får du en Pølsa å dænj gamla Kjælinjen, mæn dænj må du inte spiza, for der e Forgjift i 'na ... Fost ska du sjyla 'na unje Stolahynjed, å sin i Sænjaføddarna, å tesist unje Arminj. Så vil Kjælinjen løvva ætte daj å driva daj âuer enj Bunka Pjask, mæn dær må du tâ daj i Ajt, for dær e enj Bronj neran unje, a hon vil drokna daj idi. Du ska bâran sprinja âuer å la Pølsan dompa i Bronj.«

Då Maria så kom inj me Garnharran, sajer Kjælinjen ijænn: »Dænj, der hâr bânkad dænj, hâr bânkad bær'inj du, mæn hær

dirrede, og Banketræet sang i Luften. Længe varede det ikke, før Garnet var hvidt som Sne, og hvem der var glad, var Marie. Hun takkede den sorte, halte Hund mange Gange og gik saa ind til Kællingen med Garnet.

»Den, der har banket det, har banket bedre end du,« sagde Kællingen, »men her har du noget hvidt Garn, og naar du har banket det, til det bliver sort som Kul, saa skal du faa Mad.«

Marie maatte igen ud til Dammen, men om hun end bankede aldrig saa meget, blev Garnet ved at være lige hvidt, og Taarerne begyndte igen at løbe hende ned over Kinderne. Atter kom den sorte, halte Hund og trøstede hende, og før hun fik tænkt sig om, bankede den, saa Garnet blev sort som Kul. »Se her, lille Marie, nu er det gjort,« sagde den, »og naar du nu kommer ind, saa vil du faa en Pølse af den gamle Kælling, men den maa du ikke spise, for der er Gift i den. Først skal du skjule den under Stølehyndet, siden i Fødenden af Sengen, og til sidst skal du tage den under Armen. Saa vil Kællingen løbe efter dig og drive dig over en Bunke Kvas; men der maa du passe paa, for der er en Brønd nedenunder, som Kællingen vil drukne dig i. Du skal blot springe over og lade Pølsen falde i Brønden.«

Da Marie kom ind med Garnet, siger Kællingen igen: »Den, der har banket det, har banket bedre end du; men her har du saa en Pølse. Du sagde jo, at du var saa sulten.«

hår du så en Pølsa. Du så ju, a du va så swølten.« Kjælinjen gjik så ud, å Maria sjylde Pølsan unje Stolahunjed.

Udan for Dörn sto Kjælinjen å råfte: »Pølsa, Pølsa, vår e du?»

»Unje Stolahunjed,« swåre Pølsan.

Så kom Kjælinjen inj ijænn å spore, voffor Maria inte hadde åded Pølsan, når hon va så swølten, som hon vijlle påstå; å Maria tåu så Pølsan fram, mæn sjylde 'na ijænn, så fort som a Kjælinjen va udan for Dörn.

»Pølsa, Pølsa, vår e du?» råfte Kjælinjen ijænn.

»I Sænþafoddarna,« råfte Pølsan, — å nok enj Gong kom Kjælinjen inj å sjæjlde me Maria, a hon inte åd dænþ dajlia Pølsan — »seddan goer Måd« —, mæn hon va kansje kræzen?

»Jo, jo, nu ska já nok spiza 'na,« klynkjada Maria å fikj Pølsan fram. Mæn lissom a Kjælinjen båran vände saj, stopte hon 'na op unje Arminj.

»Pølsa, Pølsa, vår e du?» råfte Kjælinjen ijænn.

»Unje Arminj,« swåre Pølsan, — mæn Kjælinjen mente, hon så: »I Tarminj.«

»Nu ska du åuer dær,« så Kjælinjen å pæjte på Pjaskbunkanj, a der lå åuer Bronj, Maria sprong åuer, å i Fårten varpada hon Pølsan dærner. Mæn Kjælinjen må livæll hå sett'ed, for nu råfte hon ijænn: »Pølsa, Pølsa, vår e du?»

Da Marie havde faaet Pølsen, gik Kællingen ud, og Marie skjulte den under Stolehyndet; men uden for Døren stod Kællingen og raabte: »Pølse, Pølse, hvor er du?»

»Under Stolehyndet,« svarede Pølsen.

Saa kom Kællingen ind igen og spurgte, hvorfor Marie ikke havde spist den, naar hun paastod, at hun var saa sulten, og Marie tog da Pølsen frem, men skjulte den atter, saa snart Kællingen var udenfor.

»Pølse, Pølse, hvor er du?» raabte Kællingen igen.

»I Fodenden af Sengen,« raabte Pølsen, og endnu en Gang kom Kællingen ind og skændte paa Marie, fordi hun ikke spiste den dejlige Pølse — men hun var maaske kræsen?

»Jo, nu skal jeg nok spise den,« klynkede Marie og tog atter Pølsen frem — men lige saa snart Kællingen havde vendt sig, puttede hun den op under Armen.

»Pølse, Pølse, hvor er du?» raabte Kællingen paany.

»Under Armen,« svarede Pølsen — men Kællingen troede, den sagde i *Tarmen*.

»Nu skal du over *der*,« sagde Kællingen og pegede paa Kvasbunken, der laa over Brønden. Marie sprang over, og i Farten kastede hun Pølsen i Brønden. Kællingen maa alligevel have opdaget det, for nu raabte hun igen: »Pølse, Pølse, hvor er du?»

»I Bronj,« swâre Pølsan, — mæn Maria hon løvv. Då hon så kom frambi Pajarna, a der sto å hete Uninj, râver Kjælinjen te dom: »Brænj 'na!«

»Naj, de va då Synj,« saja di. »Hon gâ voss ju longa Arma i Kjâulana, a vi inte skjulle brænja voss.«

Kjælinjen løvv ætte Maria, å då di kom frambi Hunjana i Portinj, râver hon: »Hunja, tâ 'na!«

»I naj, de va då Synj,« saja di. »Hon gâ voss ju Brö, då vi va så swøltena, a vi va farrua å krapera.«

Maria va nu rajt så lånt som te Portinj, å Kjælinjen râver ijænn: »Port, Port, slå 'na ijæll!«

»I, naj semænjen vil jâ i,« så Portinj. »Hon gâ maj ju Fett, då jâ trænjde alra varst.«

Mæn Kjælinjen va'nte så sømpel te Bens injdå. Hon hinjada Maria å nev 'na hårt i Arminj å så: »I Nat ska minn Døtter hå Brojllup me dænj swârta halta Hunj, å du ska varra Lyzaståga å stå ver Sænjen me ed Lyz i Hånn, å når Lyzed e udbrænt, ska Ståganj åu brænja.«

Maria ble så forskrækkjelia forfærad for dætta hær, a hon bâ-ran vrælada å vrælada. Mæn om Aftaninj kom dænj swârta

»I Brønden,« svarede Pølsen — og Marie løb, alt hvad hun kunde. Da hun kom forbi Pigerne, som stod og fyrede i Bagerovnen, raabte Kællingen til dem: »Brænd hende!«

»Nej, det var da Synd,« svarede Pigerne. »Hun gav os jo lange Ærmer i vore Kjoler, for at vi ikke skulde brænde os.«

Kællingen løb efter Marie, og da de kom forbi Hundene, raabte hun til dem, at de skulde bide hende.

»Nej, det var da Synd,« svarede de. »Hun gav os jo Brød, da vi var nær ved at dø af Sult.«

Nu naæde Marie til Porten, og Kællingen raabte: »Port, Port, slaa hende ihjel.«

»Nej, vist vil jeg ej,« svarede Porten. »Hun gav mig jo Smørelse, da jeg allermost trængte dertil.«

Men Kællingen var ikke saa daarlig til Bens endda, hun indhentede Marie og kneb hende haardt i Armen og sagde: »I Nat skal min Datter holde Bryllup med den sorte, halte Hund, og du skal staa ved Siden af Sengen som Lysestage med et Lys i Haanden, og naar Lyset er brændt ned, skal Stagen ogsaa brænde.«

Marie blev saa forskrækket over, hvad hun hørte, at hun blot græd og græd. Om Aftenen kom den sorte, halte Hund og sprang op i Brudesengen, og Kællingen kom og stak Marie et Lys i Haanden, og saa gik hun og lukkede Døren efter sig.

halta Hunj å sprong op a Bruasænjen. Kjælinjen kom me Lyzed å stok Maria i Hånn, å så gjik hon å lokte Dörn.

Der ble ganske stille, mæn dæn j swårta halta Hunj hadde ømmer ed Iva me Maria, å lissom a Lyzed va ver å brænja ner, sprinjer hanj op å byter Piblana om, sa Kjælinjens Døtter fikj Lyzed i Hånn å måtte brænja te Åska, mæn Maria lå i Bruasæn j me dæn j swårta halta Hunj.

Om Mårninj, når Kjælinjen kom me Kaffe te Bruafolken, så hon strajs dæn j stora Åskehovinj å spode saj ud ætte Fajespån å Fjæravinja. »De va då enj vælsajnader Åskehov, a hær liggjer,« sajer hon. »Dæn j må jå forlaskemaj se å få sammensovader å brygga, når vi ska te å vaska Klær.«

Hon bokte saj så ner for å sova Åskan sammen, mæn lissom hon så rezer saj å ska gå ud me 'na, bler hon vår, a de e Maria, der liggjer i Bruasæn j i Stån j for hinjes Døtter, — å dæn j swårta halta Hunj va ble'nj te enj Prøns. Å då hon så ded, ble hon så ederfortærenes galn, a hon fo'r i Flinjt. De e dærfør, a der e så monga Flinjtestena runjenomkræn j på Ågrana.

Bruafolken reste så på, å som di va kommena udanfor, rinjde Prønsinj på en liden Søllklokka, å strajs kom dæn j fina Karetén kjörenes. Hanj tåu Maria om dæn j højre Hånn å jolp 'na op, å så kjöre di te Slotted, vår alt ijænn va lisse fint å rent å pent å possad, som fosta Gong, hon så'd. Å nu va der åuan i Kjøvved

Der blev ganske stille, men den sorte, halte Hund laa stadig og holdt Øje med Marie, og da Lyset var lige ved at være udbrændt, sprang den op og byttede de to Piger om, saa det blev Kællingens Datter, der fik Lyset i Haanden og maatte brænde til Aske, mens Marie laa i Brudesengen.

Da Kællingen den næste Morgen kom med Kaffe til Brudeparret, opdagede hun straks den store Askehob og skyndte sig ud efter Fejespaan og Støvekost. »Det var da en dejlig Hob Aske, der ligger her,« sagde hun. »Den maa jeg rigtignok se at faa fejjet sammen og bruge til næste Størvask.« Hun bukkede sig for at tage Asken op, men idet hun igen rejste sig, saa hun, at det var Marie, der laa i Brudesengen i Stedet for hendes egen Datter, og at den sorte, halte Hund var blevet til en statelig Prins, og da blev hun saa edderspændt, at hun for i Flint, — og det er derfor, man ser saa mange smaa Flintestene rundt omkring paa Markerne.

Nu stod Brudefolkene op, og da de kom udenfor, ringede Prinsen med en lille Sølvklokke, og straks kom den fine Karet kørende. Han tog Mariens højre Haand og hjalp hende op i Vognen, og saa kørte de til Slotted, hvor altting igen var lige saa fint og pænt og pudset som første Gang, Marie saa det. Nu var der endogsaa Tjenere baade inde og ude og overalt, og

Tjænara bådde hær å dær å ajle Vajna. En Damma så umaneria jøss å fin tâu imod Maria. Hon skjulle varra hinjes Kammerjomfru. Bored va dækt me ajl dænj dajlista Brojllupsmâdinj, å i Sawekammersed va der to Sænja me Ederdunsdyner å Søkjevår; å sæl va di så glâ ver injanj, sa de alri kunje få nânj Ænna.

Då di hadde hatt'ed ræjti så hæjllut, så hæjllut i noggena Dâ, sjikte di Bodd ætte Forælrana å di to Søstrana, å så læwde di dær ajlesammena i monga, monga År i Lokka å Glæ — — Ja, kansje læwa di inu.

en umaadelig smuk og rar Dame tog imod Marie. Hun skulde være hendes Kammerjomfru. Bordet var dækket til den dejligste Bryllupsmiddag, og i Soveværelset var der nu *to* Senge med Ederdunsdyner og Silkevaar. Selv var de saa glade for hinanden, at der ingen Ende var paa det.

Da de nu havde haft det rigtigt dejligt sammen i nogle Dage, sendte de Bud efter Forældrene og de to Søstre, og siden levede de der i mange, mange Aar, lykkelige og glade som nogen — ja, maaske lever de endnu!

Gujllkorn å Skrobtuser.

Enjgong va der en Konna, a der hadde en Døtter å en Støv-døtter. Så va'd enj Dâ, a de va så urimelia varmt, sa di ikkje enjgong kunje varra injanhuza; så satte di dom udanfor ver Bronj å spânt. — Ja, de va så varmt, a di va farru å gava âuer'ed — å lissom Støvdøttern så rezer lid på saj for å rækkja ætte Tojakorriinj, kom hon uforajt te å slæppa enj lidinj Pøtt. »Mæn Piblastommene då, pøttar du maj læje op i Ansajted?« sjæjlde Konn, å hon ble så galn, a hon smed Piblastakkalinj i Bronj.

Hon sânk å sânk dift ner, å dær kom hon så te en grön Ænj, vår der sto en Âvijl me seddena granja rö Æble på. »De kunje væll nok vad ârtit, om enj bâran tore tâ saj ett å dom å smâga,« tænjte Piblinj, å lie i de samma sajer Træ'd: »Spiz mæn du, minn lijlla Paja, så monga du vil, mæn du må'nte lawa Stobba; å når du e mætt, ska du samla ajle di nerstorte sammen å læggja dom ver Roden å maj.«

Piblinj åd, så lænje hon kunje orka, for de va di bæste Æblen, hon hadde fåd på lænje; å sin samlada hon ajle di nerstorte hænn ver Roden å vânkada så videreført å kom te enj Stâ, a der

Guldkorn og Skrubtudser.

Der var engang en Kone, som havde en Datter og en Steddatter. Saa var det en Dag, at det var saa umaadelig varmt, at de slet ikke kunde være indendørs, men maatte sidde ude ved Brønden og spinde. Ja, det var saa varmt, at de gispede af Varme, og da Steddatteren rejste sig for at række efter lidt mere Uld, kom hun uforvarende til at lade en Vind gaa. »Men Pigebæst da, prutter du mig lige op i Ansigtet?« skændte Konen, der blev saa vred, at hun kastede Pigen i Brønden.

Hun sank og sank dybt ned og kom saa til en grøn Eng, hvor der stod et Æbletræ med skinnende røde Æbler. »Hvor kunde det være dejligt, hvis man blot turde tage et eneste af dem,« tænkte Pigen, og i det samme siger Træet: »Spis du kun, min lille Pige, saa mange du vil, men du maa ikke levne Kærnehuset, og naar du er mæt, skal du samle alle de nedfaldne Æbler sammen og lægge dem ved min Rod.«

Pigen spiste, saa længe hun bare orkede, for det var de bedste Æbler, hun længe havde smagt; og siden samlede hun de nedfaldne ved Roden af Træet og vandrede videre, indtil hun kom til et Sted, hvor der sad en

sodd en gammel Kjælinj me ed forfærdelia lånt á strit Hår. »Kom hær hænn á re maj lid, minn lijlla Paja,« sajer Kjælinjen. »Jå hær inte vad rett i hunrede År, á de klör så arbarmelit i mitt Håud.«

Piblinj hadde alti vad sjikkeli á go á saj imod gamla Folk, sa hon tåu strajs fatt á re 'na så nætt, så nætt, á tesist satte hon Håred op i en pen Knuda i Nakkanj.

Sin nörlada hon ijænn videreført, te hon kom te en Ko, a der sto törad. »Kom hær, minn lijlla Paja, á molka maj igrân,« bã Koen. »Jå hær inte blev molkad i ajl ærena Tid, á mitt Jyr e farru á sprikka. Molkespanj hænjer på mina Horn, á du må áu gjærna drikka ajl dænij Milken, a du kanj, når båran a du håusar á hænja Spanj på Plås ijænn, når du e farru.«

Piblinj molkada så Koen á drok så majen Milk, så majen Milk; á då hon så hadde åsjött, hænjde hon Spanj på Plås, som Koen hadde bed 'na, á nörlada så videreført, te hon kom te en Mølla, a der sto á målde Dæwlagryn. Dær kom hon te á tjæna, á nu va hon ju så apårta villu á galant, sa di kom snårt te á mena enjhillu om 'na ajlesammens, á då hon så tesist hadde vad der lænje nok, sajer Møllarinj te 'na, a nu måtte hon gott tå jemm ijænn, á oppå

gammel Kælling med et langt og stridt Haar. »Kom her hen og red mig lidt,« bad Kællingen. »Jeg har ikke været redt i hundrede Aar, og jeg har saadan Kløe i mit Hoved.«

Pigen havde altid været føjelig og god mod gamle Folk, og hun tog straks fat og redte den gamle, saa pænt hun formaaede, og til Slut satte hun Haaret op i en Knude i Nakken.

Saa gik hun igen videre, til hun naaede et Sted, hvor en Ko stod tøjret. »Kom hen til mig, min lille Pige, og malk mig lidt,« bad Koen. »Jeg har ikke været malket, jeg ved ikke hvor længe, og mit Yver er lige ved at sprænges. Malke-spanden hænger paa mine Horn, og du maa gerne drikke al den Mælk, du kan, naar du bare husker at hænge Spanden paa Plads, naar du er færdig.«

Pigen malkede Koen og drak saa megen Mælk, som hun kunde overkomme, og da hun var færdig, hængte hun Spanden paa Plads igen, som Koen havde bedt hende om — og saa vandrede hun videre og kom til en Mølle, der stod og malede *Dæwlagryn*¹⁾. Der kom hun til at tjene, og da hun nu var saa overmaade flink til sit Arbejde, kom alle snart til at holde meget af hende. Da hun havde været der længe nok, sagde Mølleren, at nu maatte hun gerne rejse hjem igen, og at der oppe paa Loftet stod en

¹⁾ Djævlegryn, Bet. uvis. Udtrykket *måla Dæwlagryn* bruges nu vistnok kun i overført Betydning, dels om monoton, uartikuleret Nynnen, dels om at give ondt af sig, gnave, skænde, brumme af Utilfredshed.

Tijlled sto der et Skrin, a hon skjulle hå i Løn for dæn j Tien, a hon hadde vad hos dom.

Oppa på Tijlled hite hon så Skrined, å de va aldeles fullt ude fina Klær å Kjåula å så majinj anj inj Stås, sa de foje ammada te.

På Væn j jemm möder hon ijænn Koen, å hon sajer så te 'na: »Sin du va så go imod maj, så ska der floja ed Gujllkorn idå din j Munj, snårt du sajer nåd.«

Piblin j takkada å nörlada videre, te hon möte dæn j gamla Kjælinjen. Hon ble ijænn så glå ver å se 'na, a hon gå 'na lånt glinsenes Gujllhår, for ded a hon hadde vad så go me 'na ... Å då hon kommer frambi Åvijlen, får hon ijænn en Hælsan. »Gå du mæn jemm, minn lijlla, goa Pibel,« sajer Træ'd, »å sin du e så galant en Paja, ska der våusa udsprungena Roser fram, vår du sætter din j lijlla Fod.«

Lånt om lænje rajte hon jemm, å Stømmoern va så umanerlia oppendawad åuer alt, va hon så, me Gujllhår å Gujllkorn å Roser å de fina Skrined me ajl Ståsin j, a hon rent va ver å gå idå sitt goa Sjin j, så misunjse va hon ... Piblin j måtte ju berætta alt om, voddan de va gåd 'na, å mera å mera misunjse ble Stømmoern. Tesist varpada hon sinn ajen Døtter a Bronj, for a hon åu skjulle få Gujllhår å fina Såger som hin.

Døttern kom åu gott nok te Ænjen å te Træ'd, mæn hon bryde

lille Kiste, som hun skulde have i Løn for den Tid, hun havde været hos dem.

Pigen fandt Kisten, og den var ganske fuld af fine Klæder og Kjoler og saa megen Stads, saa det kendte ingen Grænsen ... Paa Hjemvejen mødte hun igen Koen, der sagde til hende: »Siden du var saa god imod mig, saa skal der, saa snart du siger noget, flyve et Guld-korn ud af din Mund.« Hun takkede og vandrede videre, til hun atter naaede den gamle Kælling, der blev saa glad ved at se hende igen, at hun gav hende langt, skinnende Guldhaar, fordi hun havde været saa god ved hende. Da hun kom forbi Æbletræet, fik hun igen en Hilsen. »Gaa du kun hjem, min lille, gode Pige,« sagde Træet, »og siden du er saa rar og villig, skal der vokse udsprungne Roser frem, hvor du sætter din lille Fod.«

Langt om længe naaede hun hjem, og Stedmoderen var saa overrasket over alt, hvad hun saa, Guldhaar, Guld-korn, Roser og den herlige Kiste med al den megen Stads, at hun var lige ved at gaa ud af sit gode Skind af Misundelse. Pigen maatte fortælle alt om, hvorledes det var gaet hende, og des mere misundelig blev Stedmoderen ... Til Slut kastede hun sin egen Datter i Brønden, for at ogsaa hun kunde faa Guldhaar og fine Sager som Steddatteren.

Datteren kom ogsaa rigtigt nok til Engen og til Træet, men hun havde

saj inte nåd om å ajta ætte, va de så te 'na. Hon bed igrån å Æb-
len, å så smed hon dom ijænn, å Ræsten sparkada hon te, sa di
floj vær sina Vajna, å dærme gjikke hon sinj Vaj.

Når dæn j gamla Kjælinjen vijlle hå 'na te å re saj, ryjte hon
'na i Håred, sa Stakkalinj ræjti måtte skræja å vånas ver'ed, mæn
Piblaraspan rompada bâran astâ som injed va å rajte så fram te
Koen. Hinje molkada høn nok, mæn hon trajte i Pattana, sa di
va farru å ble ålnalonga, å når hon hadde drokked Milken, kjilde
hon Spanj lånt a Ågrana te. Tesist kom hon åu te Møllan, a der
målde Dæwlagryn, å kom te å tjæna dær, mæn hadde di ment om
å holt å Støvdøttern, så gijk'ed inte seddan me dænja hær, krænjd
å dåuen som hon va; å sitt Arbaj slo hon ømmer unje Örn me.

Då hon hadde vad der i noggen Tid, lo di 'na vedda, a nu
kunje hon gott tâ jemm ijænn, å oppa på Tijlled va der et Skrin,
a hon kunje tâ me saj i Løn for dæn j Tien, a hon hadde vad dær.
Glå ble hon, då hon höre om Skrined, for hon mente ju, a de va
lisse fullt ude fina Såger, som a Søsterns hadde vad, å dæmme
va hon snårt oppa på Tijlled å fikj Skrined på Nakkanj å så astâ
jæmmætte ... Fost möder hon så Koen, å der va'nte nåd i Væn j
for, a hon kunje håusa 'na frå sist, dæmme sajer hon te 'na: »Sin
du va så ræli me maj, då du molkada maj, så ska der hærætte
floja en Skrobtusa idå dinj Munj, snårt du vil te å saj nåd.«

ikke Lyst til at rette sig efter, hvad det sagde. Hun bed lidt i Æblerne og
kastede dem bort igen, og Resten sparkede hun til, saa de fløj til alle
Sider, og gik derefter sin Vej.

Da den gamle Kælling had hende om at rede sig, trak hun hende i
Haaret, saa Staklen maatte skringe højt over det, men den uartige Pige gik
blot videre uden at agte derpaa og naaede da frem til Koen, som hun
ganske vist malkede, men hun trak saaledes i Patterne, at de blev næsten
alenlange, og da hun havde drukket Mælken, kylede hun Spanden langt
hen ad Marken ... Endelig kom hun til Møllen, som maled *Dæwlagryn*,
og kom ogsaa til at tjene der, men havde de holdt af Steddatteren, saa
gik det ikke saadan med denne, saa vranten og doven hun var, og sit
Arbejde sjuskede hun altid med.

Da hun havde været der en Tid, lod de hende forstaa, at hun godt
kunde rejse igen, og at der oppe paa Loftet stod en lille Kiste, som hun
skulde have i Løn for den Tid, hun havde været der. Glad blev hun, da
hun hørte om Kisten, for hun regnede jo med, at den var lige saa fyldt
med fine Ting, som Søsterens havde været, og derfor skyndte hun sig op
paa Loftet, fik Kisten paa Nakken og drog af Sted mod Hjemmet.

Først møder hun da Koen, som nok kunde huske hende fra sidst, hvor-
for den siger: »Siden du var saa uartig imod mig, da du malkede mig,

Piblinj rajte bâran Tunga ad Koen, å så nörlada hon viderefört, te hon kom te Kjælinjen. »Sin du va så stygj me maj, då jâ bâ daj om å re mitt Hår,« sajer hon, »så ska du hærætte hå en Korompa hænjenes ner ad Nakkanj i Stånj for Hår.«

Piblastommened fnizzada bâran ad dæn j gamla Kjælinjen å pæjte Fingra ætte 'na, å så rompada hon å ijænn, te hon rajte Ävijlen. »Nâ, kommer du nu ijænn,« sajer Træ'd. »Ja, så vil jâ bâran saj daj, a âuer ded, a du va så dûuen, a du inte gadd å gjorra, va jâ bâ daj om, så ska du hærætte komma te å pøtta for vær Gong, a du bâran vil præwa å bokka daj ed vassens Grån.«

Ændeli rajte hon så jemm — mæn, vår ble Moern då forfærad ver å se dæn j rælia Korompan hænja 'na ner ad Nakkanj i Stånj for Hårflætning. »Va i ajl Varden e der då sjett me daj?« sajer hon. Mæn når Døttern vijlle te å swâra, sprong der bâran stora Skrobtuser idå Munj på 'na, dæn j ena ætte dæn j anra — å bokkada hon saj igrån, pøttada hon i ett væk.

»I, mæn de va då forskrækkjelit!« klynkjada Moern. »Du må ju varra rent forgjort, Pibel — mæn de må då væll varra nåd, a der snårt fortâr saj ijænn. La voss nu âvna Skrined å se, va for nånj finer Stås du dær hâr.«

Moern va så evri, sa Iven lyste på 'na, mæn lissom hon fikkje

skal der herefter flyve en Skrubtudse ud af din Mund, for hver Gang du vil tale.«

Pigen rakte blot Tunge ad Koen, og saa vandrede hun videre, til hun kom til Kællingen. »Siden du var saa styg ved mig, da jeg bad dig om at rede mit Haar,« siger denne, »saa skal du herefter have en Kohale hængende ned ad Ryggen i Stedet for Haarpisk.« Men Pigen pegede Fingre ad hende og gik fnisende videre, indtil hun naaede Æbletræet. »Naa, kommer du igen,« siger Træet. »Ja, saa vil jeg blot sige dig, at du heretter, fordi du var saa doven, at du ikke gad gøre, hvad jeg bad dig om, maa prutte for hver Gang, du vil prøve at bukke dig den mindste Smule.«

Endelig naaede hun da hjem -- men hvor blev dog Moderen forskrækket over at se den grimme Kohale, der hang ned ad Datterens Ryg i Stedet for Haarpisken. »Hvad i al Verden er der dog sket med dig?« siger hun, men da Pigen vilde svare, sprang den ene store Skrubtudse ud af hendes Mund efter den anden, og naar hun bukkede sig, pruttede hun uafbrudt.

»Men hvor er det dog skrækkeligt,« klynkede Moderen. »Du maa jo yære blevet ganske forhekset, og jeg vil rigtignok haabe, at det er noget, der snart fortager sig igen ... Lad os nu kun se paa den fine Stads, du har i Kisten.«

Moderens Øjne skinnede af Iver og Nysgerrighed, men aldrig saa

Lågged åvnað, slo der enj blårenes Lâua fram å tænde Ijll i hela Huzakâtan, sa dænj brænde ner te Grunj, å nær va di blena injabrænda ajlesammena, hadde'd inte vad for dænj goa Støv-døttern.

snart havde de faaet Laaget op, før en flammende Lue slog ud og fængede i hele Hytten, der brændte ned lige til Grunden, og nær var de brændt inde alle sammen, havde den gode Steddatter ikke været.

Di tre unjelic Mostrana.

Enjgong va der nonna Folk, a der hadde mæn en eneste Døtter. Enjhillu nætt va hon, mæn så arbarmelia dåuen, a de foje ammada te — alri kunje hon få saj te å gjorra Gawns Gjærninj, mæn sodd som otast å rågada i Åskan uda ver Ijllarinj ... Hon slo Vann på å kalte, hon dajnada å slo Brø op, å så torrde hon dom på Ijllarinj.

»Horâ! Nu hâr jâ lawad sju,« råfte hon.

Fârinj va så elændia kjessammer âuer, a Piblinj slætt inte va te å få Rætt på; mæn så va'd enj Dâ, a de spordes, a Konginj skjulle vånka dær frambi, så kom hanj te å håusa på, va Døttern hadde sajt om, a hon kunje lawa *sju*, å dæmme, då Konginj så kom kjörenes, så stæjllde hanj saj op uda ver Vænj å råfte: »Minn Døtter kanj lawa sju å bâga sju å kâra sju å spinja sju å væwa sju.«

Konginj lydes lid te dætta hær, å så me enj Gong stâgada hanj ner å Vâuninj å så: »E ded sânt, a dinn Døtter e så vijlla, så e'd bæst, a hon komner op te maj på Slotted, for dær hâ vi ømmer Brygg for villua Kvinjfolk.«

De tre underlige Mostre.

Engang var der et Ægtepar, som kun havde en eneste Datter. Meget smuk var hun, men saa umaadelig doven, at det var ud over al Maade. Aldrig kunde hun faa sig selv til at gøre Gavn, men sad som oftest og ragede i Asken ude ved Skorstenen. Hun kom Vand paa og legede, at hun æltede Dejg og slog Brød op. Siden tørrede hun dem paa Ildstedet.

»Hurra!« raabte hun. »Nu har jeg lavet syv!«

Faderen var meget ked af det, fordi Pigen slet ikke var til at faa Skik paa; men saa var det en Dag, at det rygtedes, at Kongen skulde drage der forbi; da kom han til at huske paa, hvad hun havde sagt om, at hun kunde *lave syv*, og da Kongen var ved at nærme sig, stillede han sig derfor op ude ved Vejen og raabte: »Min Datter kan lave syv og bage syv og karte syv og spinde syv og væve syv.«

Kongen lyttede lidt til dette, og til sidst kravlede han ned af Vognen og sagde: »Er det sandt, at din Datter er saa flink, saa er det bedst, at hun kommer op til mig paa Slottet, for der har vi altid Brug for dygtige Kvinder.«

De lâu Manj saj inte saj to Gongga, mæn hanj ferafettes inj ætte Døttern. »Nu ska du op på Slotted,« sajer hanj, »å arbia for Konginj. Hanj hâr sæl ævent sajt'ed, dæmmeså — å dær jælper nok injen Unjanskrydan, minn Paja.«

»Jamæn, se hær se,« sajer Moern nok så oppendawad å gâ saj te å leda nogged Toj fram te Døttern. »Se hær, se! De kanj forlademaj ble te va de ska varra, ded.«

Di riggada 'na te, de bæsta di forsto, å Fârinj folde 'na sæl dærop.

»Nâ, se de e daj, a der kanj kâra sju å spinja sju å væwa sju,« sajer Konginj, då di så va rajta fram te Slotted. »Jamæn så ska du se hær, hær e sju Punj Ujll, å de må du se å få kârad te imârn.«

De årdeli gjyste i Piblinj, då hanj lokte 'na inj i et lided Kam-mers å tæpte Dörn for 'na.

»De va då livæll âu Fankens, som hon e jøss å nætt,« tænjte Konginj ... Mæn — hanj kunje livæll unras på, om hon værkeli skjulle varra så vijlla, som a Fârinj vijlle påstå.

Lisse rapt som a Dörn va tæpt, tâu Piblinj Kârarna fram å stæjllde saj te; mæn dæmme, hon hadde alri hatt en Kâra i Hånn forr, sa de vijlle slætt inte ble te nåd for 'na, å då hon hadde

Det lod Manden sig ikke sige to Gange, men skyndte sig ind efter Datteren. »Nu skal du op paa Slottet,« siger han, »og arbejde for Kongen. Han har netop sagt det selv, maa du vide — og der hjælper nok ingen Kniben udenom, min Pige.«

»Ser vi det,« udbryder Moderen ganske oprømt og begynder at finde lidt Tøj frem til Datteren. »Ser vi det. Det kan min Tro blive til, hvad det skal være.«

De riggede Datteren til, det bedste de formaaede, og Faderen fulgte hende selv derop.

»Naa, saa det er dig, der kan karte syv og spinde syv og væve syv,« siger Kongen, da de var naaet frem til Slottet... »Saa skal du bare se her, her er syv Pund Uld, og det skal du have kartet til i Morgen.«

Det ligefrem gøs i Pigen, da han lukkede hende inde i et lille Kammer og laasede Døren for hende.

»Det var da ogsaa Pokkers, som hun er yndig og smuk,« tænkte Kongen... Men han gad alligevel vidst, om hun virkelig skulde være saa dygtig, som Faderen havde paastaet.

Lige saa snart Døren var lukket, tog Pigen Karterne frem og stillede sig an — men se, hun havde aldrig haft en Karte i Haanden før, saa det vilde slet ikke gaa for hende, og da hun havde prøvet nogle Gange, satte hun sig til at græde noget saa ynkeligt.

præwt noggena Gonga å inte kunjad fåd'ed te å vælås, satte hon saj te å vræla nåd så ynkelit.

Rætt lænje hadde hon livæll inte sodded seddan, så gjik Dörn op, å inj kom en forskrækkjeli ræli gammel Kjælinj. Koss vår va hon hæsseli å se te — me Najla på Fingrana så longa, sa hon måtte åza dom ætte saj.

Piblinj ble rent forfærad, mæn Kjælinjen så nok så mijlt, å så sajer hon: »Mæn va kanj du då varra så kjessam åuer, minn lijlla Paja? Jå kommer ævent for å jælpa daj, å om du bâran vil kajla maj *Moster på Kårebænjkinj*, når du ska hå Brojllup me Konginj, så ska jå nok kâra de Gråned for daj som injentinj.«

Jo, de vijlle Piblinj då så urimelia gjærna — å injan a der va gåd enj lawlier Tima æjle nåd, så hadde Kjælinjen ajl Ujlln kârad, sa hon lå i pena Pølser i Tojakorringj.

Piblinj lå saj te å sawa på Bænjkinj, vår hon sodd, å då Kongijn så kom inj om Mårninj ætte å så, a ajl Ujlln va kârad, då snev hon injdå, å hanj sto lænje å så på 'na, så nætt hon va — å som hon då kunje arbia. Tesist våunada hanj 'na å så så te 'na, a nu skjulle hon åu spinja ajl dænj Ujlln.

Glå ver'ed va hon inte, for hon hadde alri nânti rört enj Rok, sa de va Synj å saj; mæn te'd måtte hon å tâu så sinj Tojakorr me saj, mæn Konginj viste 'na inj i ed anjed lided Kammers, vår

Ret længe håvde hun dog ikke siddet saadan, før Døren gik op, og ind kom en frygtelig hæslig, gammel Kælling. Ih, hvor var hun dog grim at se — med Negle paa Fingrene saa lange, at hun maatte slæbe dem efter sig ...

Pigen blev ganske forskrækket, men Kællingen saa nok saa mildt paa hende og sagde saa: »Men hvad kan du da være saa ked af det for, min lille Pige? Jeg kommer netop for at hjælpe dig, og dersom du blot vil kalde mig *Moster paa Kartebænken*, naar du skal have Bryllup med Kongen, saa skal jeg nok karte den Smule for dig.«

Jo, det vilde Pigen da saa uendelig gerne, og inden der var gaaet en lille Time eller saa, havde Kællingen kartet al Ulden, saa den laa i pæne Pølser i Kurven.

Pigen lagde sig til at sove paa Bænken, hvor hun sad, og da Kongen kom ind den næste Morgen og saa, at al Ulden var kartet, da sov hun endnu, og længe stod han og saa paa hende, saa yndig hun var — og som hun dog kunde arbejde. Til sidst vækkede han hende og sagde til hende, at hun nu ogsaa skulde spinde al Ulden.

Glad ved det var hun ikke, det var Synd at sige, for hun havde aldrig nogen Sinde rørt en Rok; men hun maatte til det og tog saa sin Kurv med Ulden med sig, mens Kongen viste hende ind i et andet lille Kammer,

a Rokkinj sto. Så tæpte hanj Dörn, å hon gâ saj ijænn te å vræla hojt.

»I mæn va ska då dætta ble te,« knulkada hon. Mæn lissom de, va der nânj, a der åvnada Dörn, å inj kom en hæsselia stygg gammel Kjælinj me enj Unjelæva så hænjenes, a hon måtte bæra'nj på Arminj, for inte å trö idi'inj.

Strajs ble Piblinj bonges, sa hon darrada, mæn Kjælinjen så bâran nok så mijlt, å så sajer hon: »Va e du då så kjessam âuer, minn lijlla Paja?«

»Jo, jå ska spinja ajl dænja Ujlln, æjllans bler Konginjen galinjen på maj.«

»Om du vil kajla maj *Moster på Spinjebænjkjinj*, når du ska hå Brojllup me Konginjen,« sajer Kjælinjen, »så ska jâ snært få ded sjøtt.«

Jo, de vijlle Piblinjen då så gjærna gjorra, når hon bâran måtte ble fri for å spinja ... Å så kanjed nok hænnas saj, a Rokkinjen snorrada, sa injan a der va gåd ed Pâr Tima æjlle nåd, så hænjen dænjen ena Garnharran ætte dænjen anra på Væggjen.

Piblinjen lå saj te å sawa på Bænjkjinjen, å Konginjen ble enjhillu glâr, då hanjen kom inj om Mårninjen ætte å så, a hon hadde fåd sjøtt, va hanjen hadde bed 'na om. Lænjen sto hanjen ijænn å kunjen nåue få Iven frå 'na å — så urimelia nætt som hon lå dær å saw; mæn tesist måtte hanjen livæll te å våuna 'na, å sajer så te 'na, a

hvor Rokken stod. Saa lukkede han Døren, og hun gav sig igen til at græde højt. »Hvad skal dog dette blive til,« klynkede hun. Men i det samme var der nogen, der aabnede Døren, og ind kom en rædsom grim, gammel Kælling med en Underlæbe saa hængende, at hun maatte bære den under Armen for ikke at træde i den.

Straks blev Pigen saa bange, saa hun rystede, men Kællingen saa bare mildt paa hende og siger saa: »Hvad er du da saa ked af, min lille Pige?«

»Jo, jeg skal spinde til denne Uld, ellers bliver Kongen vred paa mig.«

»Hvis du vil kalde mig *Moster paa Spindebænken*, naar du skal have Bryllup med Kongen,« siger Kællingen, »saa skal jeg snart faa det gjort.«

Jo, det vilde Pigen da saa gerne gøre, naar hun blot maatte blive fri for at spinde ... Og saa kan det nok være, at Rokken snurrede. Inden der var gaadet et Par Timer eller saa, hang det ene Fed Garn ved Siden af det andet paa Væggen.

Pigen lagde sig til at sove paa Bænken, og Kongen blev meget glad, da han om Morgenens kom ind og saa, at hun havde faaet udrettet, hvad han havde bedt hende om. Længe stod han igen og kunde næppe faa Øjnene fra hende, saa uendelig smuk var hun, som hun laa der og sov; men til sidst maatte han alligevel vække hende og sagde saa, at nu

nu skjulle hon tâ Garnharrarna me saj å følla me inj a Væw-stâuan å så se å få'd væwt te Toj altsammens te Dånj ætte.

Dærme tæpte hanj Dörn å gjik sinj Vaj, å hadde hon inte vad kjivå'd forra, så ska jâ låua for, a hon stok i å storvrælada, så beladen hon va. Alri nânti hadde hon lajt Hånn på enj Væw ... Mæn så, lissom de, så åvnades Dörn, å inj kom så ræli en Kjælinj, som hon alri i sina livskaftia Dâ hadde sett. Næzan på 'na va så long som enj Snavvel, å hon måtte bæra 'na oppa i Hånn, a hon inte skjulle gå å trö idi 'na.

Koss, vår ble då Piblinj forfærad — mæn Kjælinjen hon snakke bâran nætt te 'na, hon. »Om du vil kajla maj *Moster på Væw-stolinj*, når du ska gjeftes me Konginj,« sajer hon, »så ska jâ snært få ded væwt for daj.«

Jo, de skjulle Piblinj då så gjærna gjorra — å lænje våre'd inte, forrinj a der lå ed lånt, lånt Stykkje Toj.

Mårninj ætte, a Konginj kommer inj for å ættese 'na, liggjer hon ijænn å sawer på Bænjkjinj, å hanj dojde me å forstå, a der kunje varra nåd så nætt i dænja Varden. Alri hadde hanj sett'ed forr — å så så vijlla hon va te alt telæjeme. »Der kanj nu ikkje varra Snak om ded,« tænjte hanj, »hinje vil jâ hå te Konna.« Der kunje nok trænjes te ed dåuelit Kvinjfolk på Kongs-

skulde hun tage alt Garnet og følge med ind i Vævestuen og saa se at faa det hele vævet til Tøj til Dagen efter.

Saa lukkede han Døren og gik, og havde hun ikke før været ked af det, saa skal jeg love for, at hun nu stak i at tudbrøle, saa elendig var hun. Aldrig nogensinde havde hun lagt Haand paa en Væv ... Men lige med eet aabnedes Døren, og ind kom en Kælling saa hæslig, som hun aldrig i sine livskabte Dage havde set. Hendes Næse var saa lang som en Snabel, og hun maatte bære den i Haanden, at hun ikke skulde gaa og træde i den.

Nej, hvor blev dog Pigen forskrækket — men Kællingen talte bare venligt til hende: »Hvis du vil kalde mig *Moster paa Vævestolen*, naar du skal giftes med Kongen,« siger hun, »saa skal jeg snart faa det vævet for dig.«

Jo, det skulde Pigen da saa gerne gøre — og længe varede det ikke, før der laa et meget langt Stykke Tøj.

Om Morgenens, da Kongen kom ind for at se efter hende, laa hun igen og sov paa Bænken, og han havde ondt ved at forstaa, at der kunde være noget saa yndigt til i denne Verden. Aldrig havde han set noget lignende før, og saa dygtig hun oven i Købet var til alt. »Der kan ikke være Tale om den Ting,« tænkte han, »hende vil jeg have til Kone.« Der kunde nok trænges til et dueligt Kvindemenneske paa Kongsgaarden, og han havde aldrig truffet nogen, der saaledes kunde bruge sine Hænder.

gårinj, å hanj hadde alri troffed nån, der seddan kunje brygga sina Knoga.

I noggena Dâ gjik Konginj å grunjada âuer'ed, mæn de ble mæn de samma, å Piblinj måtte så læggja sina gamla Klær å trækkja i enj finer, kongelier Bruakjâul, å så âgte di te Kjærkes i dænj fina Gujllkaret.

Jemma på Slotted va der lawad te me så majinj Måd å Kâga å Vin. Å ajle Stormænjen i hela Lanned va bena. — Ja der va så majinj finer Stâs, sa dænj nya Dronninjen hadde alri nânti sett Måga forr.

Di gjik så te Bors, å lissom di så sidda å få Måd, så går Dörn op, å inj kommer en forskrækkjelia stygj gammel Kjælinj. Dronninjen tâu på å darrada âuer hela Ræwkan, så anterert ble hon, mæn hon måtte livæll se å spo saj å få sajt: »Vassego, Moster på Kârebænjkinj, å sætt daj mæn te Bors.«

Ajle di fine Frammaden di gjyste ver'ed, å Konginj va nok hæjller inte rent fri, mæn hanj syntes livæll, a hanj âu skjulle saj nâd te 'na, å dæmme sajer hanj: »Nue, saj maj enjgong, voddan kanj de hâ saj, a Di hâr fâd Dorra Najla te å vâusa så arbarmelia longa?«

»Va — longa? Jo,« sajer Kjælinjen, »jo, de ska jâ semænjenj saj Dom — for når Dorra Konna får kârad lisse majen Ujll, som jâ hâr i mina Dâ, så ska hinjes Najla nok ble lisse longa.«

I nogle Dage gik han og grundede over det, men det blev ikke anderledes, og Pigen maatte da aflægge sine gamle Klæder og trække i en straalende, kongelig Brudedragt, hvorefter de kørte til Kirken i den fine Guldkaret.

Hjemme paa Slottet var der lavet til med et Væld af Mad, Kager og Vin ... og alle Stormænd i hele Landet var bedt med. Ja, der var saa megen Glimmer og Stads, at den ny Dronning aldrig før havde set Magen.

De satte sig til Bords, og bedst som de saa sidder og spiser, gaar Døren op, og ind træder en rædsom styg, gammel Kælling. Dronningen begyndte at ryste over hele Kroppen, saa forskrækket blev hun; men hun maatte alligevel til at skynde sig at faa sagt: »Vær saa god, Moster paa Kartebænken, sæt dig kun til Bords.«

Alle de fine fremmede gøs ved det, og Kongen var heller ikke langt fra det, men han syntes dog, han burde sige noget til hende, og derfor sagde han: »Hm, sig mig engang, hvordan kan det være gaet til, at Deres Negle er vokset saa umaadelig lange?«

»Hvad — lange? Jo,« siger Kællingen, »jo, det skal jeg saamænd sige Dem — for naar Deres Kone har kartet lige saa megen Uld, som jeg har i mine Dage, saa vil hendes Negle nok blive lige saa lange.«

»Så ska hon hējller alri få Lâu å tâ Kârer i Hânn hærætte,« påsto Konginj — å glâ ble dæn j unga Dronninjen.

Kjælinjen gjik sinj Vaj ijænn mæst me de samma, mæn alri va hon unjan, forrinj a en anjen troppada op, å va dæn j fosta ræli å se på, så va dæn ja hær nu âu så hæsselia stygj, sa monga å di fine Haggana va lie ver å få ont. Hon stjærnada stift på Dronninjen, å hon måtte spo saj å få sajt: »Vassego å kom å sætt daj te Bors, Moster på Spinjebænjkjij — vassego.«

Di mæste å dom va bonge, sa di læjefram hyddrada i Knæ'n, mæn Konginj syntes livæll, a hanj âu skjulle saj nåd te 'na, å dæmme sajer hanj: »Saj maj enjgong,« sajer hanj, »voddan kanj ded varra, a Di hâr seddenenj forskrækkjelia stor Unjelæva?«

»Jo, de ska jâ semæn j saj Dom, for når Dorra Konna får spunjed lisse majed som jâ, så ska hon nok få akkorât lissenenj.«

»Så ska hon hējller alri få Lâu å spinja så majed som enj enesta Toja, de ska jâ lâua for,« påsto Konginj. Dærme gjik dæn j gamla Kjælinjen, mæn alri va hon ud om Dörn, forrinj a en tredde troppada op — de va hinje me dæn j longa Næzan. Stygj va hon som bâra Bestinj, å ajle så va di bonge for 'na, sa di ârdeli darrada ver'ed, mæn Dronninjen måtte livæll se å få sajt: »Vassego å kom å sætt daj te Bors, Moster på Væwstolinj.«

»Saa skal hun heller aldrig faa Lov til at tage Karter i sine Hænder herefter,« paastod Kongen — og glad blev den unge Dronning.

Kællingen gik igen næsten med det samme, men ikke før var hun af Vejen, før en anden mødte frem, og havde den første været fæl at se paa, saa var denne da ogsaa saa hæslig og styg, at mange af de fine Herrer var nær ved at faa ondt. Hun stirrede stift paa Dronningen, og denne maatte skynde sig at faa sagt: »Vær saa god og kom og sæt dig til Bords, Moster paa Spindebænken — vær saa god.«

De fleste af Gæsterne var bange, saa deres Knæ ligefrem rystede, men Kongen syntes alligevel, at han burde sige noget til hende, og han siger da: »Sig mig engang, hvordan kan det være, at De har saadan en umaa-delig stor Underlæbe?«

»Jo, det skal jeg saamænd sige Dem, for naar Deres Kone har spundet lige saa meget som jeg, saa skal hendes nok blive akkurat lige saadan.«

»Saa skal hun heller aldrig faa Lov til at spinde saa meget som en eneste Ten, det skal jeg love for,« paastod Kongen — og dermed gik den gamle Kælling, men næppe var hun ude af Døren, før en tredie mødte op. Det var hende med den lange Næse. Grim var hun som bare Pokker, og alle var de bange for hende, saa de ligefrem rystede ved det; men Dronningen maatte alligevel se at faa sagt: »Vær saa god og kom og sæt dig til Bords, Moster paa Vævestolen.«

Konginj mente âu, a hanj måtte te å saj igrân te 'na, å dæmme sporr hanj 'na: »Voddan kanj de varra, a Dorra Næza e så arbarmelia long?«

»Å jo,« sajer Kjælinjen, »når Dorra Konna får væwt de, jâ hâr væwt i minj Dâ, så ska Di få å se, om inte hinjes Næza âu bler lisse long.«

»Så ska hon forlademaj hæjller alri nânti få Lâu å sætta saj te enj Væv mera,« påsto Konginj ... å des mera glâ å lokkeli ble Dronninjen ... for nu va hon ju ræjti Dronninj ble'n.

Sin, når di va kommena te Sænjs, så måtte hon så fortælla for Konginj, a der va ded ver'ed, når enj sodd å kârada, så skjulle enj ømmer sidde å pilla Ujlln me Nivan; sa de va dærfor, a Najlana ble så longa. Å lissedan, når enj spânt, så skjulle enj ømmer gjorra Finjerinj våder me Lævanj for å kunja sno Garned så majed bær, sa Unjelævanj ble nertrajter ver'ed. Å sodd enj ver Væwinj, så stæwad'ed seddan i ett væk, sa enj ømmer å ijænn måtte snyda Næzan, dæmme de va dærfor, a hon ble så longtrajt.

Kongen mente ogsaa, at han maatte sige noget til hende, og derfor spurgte han: »Hvordan kan det være, at Deres Næse er saa forskrækkelig lang?«

»Aa jo,« siger Kællingen, »naar Deres Kone har vævet saa meget, som jeg har vævet i mine Dage, saa skal De faa at se, om ikke hendes Næse bliver lige saa lang.«

»Saa skal hun minsandten heller aldrig nogen Sinde faa Lov at sætte sig til en Væv mere,« paastod Kongen, og end mere glad og lykkelig blev Dronningen ... For nu var hun jo blevet rigtig Dronning.

Siden, da de var gaet i Seng, maatte hun fortælle for Kongen, at der var det ved det, naar man sad og kartede, at man stadig skulde sidde og pille Ulden saa godt, og det var derfor, Neglene blev saa lange. Og det samme var det, naar man spandt. Da skulde man stadig gøre Fingeren vaad med Læben for at kunne sno Garnet saa meget bedre, hvorved Underlæben blev trukket nedad. Og sad man ved Væven, da støvede det uafbrudt, hvorfor man atter og atter maatte pudse Næsen, og derfor blev den trukket saa lang.

Holt, holt, Kâred e fullt!

Udanfor ed lided Huz sodd der for monga År sin enjgong enj lidinj Horra å va så kjessammer, så kjessammer. Mæn som hanj nu sidder dær å hallknulkar, sa Tårana trijlla'nj ner ad Kjæwtana, kommer der en gammel Kjælinj frambi.

»I, mæn va kanj du då væll hâ å varra så kjessammer âuer, minj Bælli,« sajer hon te'nj.

»Jo, minn Moer e Ænjka å kanj nåue skaffa Fö'n te saj sæl, å som seddan e jâ så forfærdelia kjivå å ble jemma gânes. — Bâran jâ då kunje få maj enj Plås; mæn væm hâr væll Brygg for seddenenij lidinj Horrasyrk som maj?«

»Saj inte ded, saj inte ded,« mente Kjælinjen. »Mæn hær ska du se, hær hâr jâ en liden Flojta, å dænj ska du få, om du vil gjorra, som jâ sajer, å låua maj å passa ræjti gott på 'na.«

»Ja, passa på 'na ska jâ nok,« sajer Horrinj, å hansa Iven begjynjte så smått å sjinna. Hanj hadde alti gåd å ønst saj seddenen liden nætt Flojta. »Mæn hon kanj ju då inte skaffa maj Fö'n.«

»Hon kanj jælpa daj, kanj hon. Tâ du nu Flojtan i Lomman,

Holdt, holdt, Karret er fuldt!

Uden for et lille Hus sad for mange Aar siden engang en lille Dreng og var saa inderlig ked af det. Men som han nu sidder der og smaa-græder, saa Taarerne triller ham ned ad Kinderne, kommer der en gammel Kælling forbi.

»Ih, men hvad kan du da have at være saa ked af, mit Barn?« spørger hun.

»Jo, min Mor er Enke og kan knap skaffe Føden til sig selv, og derfor er jeg saa ked af at blive gaaende herhjemme. Blot jeg dog kunde faa en Plads, men hvem har vel Brug for saadan en lille Fyr som mig?«

»Sig ikke det, sig ikke det,« mente Kællingen. »Her skal du se, her har jeg en lille Fløjte. Den skal du faa, hvis du vil gøre, som jeg siger, og love mig at passe rigtig godt paa den.«

»Jo, passe paa den skal jeg nok,« siger Drengen, og hans Øjne bejndte saa smaat at skinne. Han havde altid gaaet og ønsket sig saadan en lille, pæn Fløjte. »Men den kan da ikke skaffe mig Føden.«

»Den kan hjælpe dig, kan den. Tag du nu Fløjten i Lommen, og saa

å så nörlar du væsterpå — bâra væsterpå — te du rækkjer Kongens Går. Så ska du se, du får nok Lâu å vâuta Fårn å seddan nâd, å når du så bâran blæzer i Flojtan, så komma di ajle stæjlenes me de samma for å se, va der e på Færa.«

Ja, de kunje hanj nok hâ Lyst te å præwa, å hanj takkada 'na så urimelia majed for Flojtan.

Då Kjælinjen va gå'n, spode hanj saj inj å fortalde Moern'ed; mæn dæmme hon va nu livæll nogged beladen ver seddan å la'nj reza å; mæn vår majed æjlle lid hon så snakte for'inj, så va der injed å stæjlla op me'nj — hanj vijlle astâ, å fikj så ed lided Knyde me enj Hompel Brö å en Gnå Ost — å dærme nörlada hanj væsterpå, som a Kjælinjen hadde sajt.

De va en long Reza, mæn Hâns hadde goa Ben, om di mæn âu va kârta — å om Natten saw hanj i Höpjottana. En hel Ygga gjik hanj — å kansje mer — mæn fram rajte hanj å stæjllde så læje op te Konginj ... Om hanj kunje få Plâs hos'inj, for hansa Moer kunje slætt inte stoppesera me hannem gânes jemma lænjere, sa nu måtte hanj sæl te å præwa å tjæna Fö'n.

»Ja,« sajer Konginj, »du e forlademaj mæn enj lidinj Knævær å sætta te å sjödda nâd, mæn de lader ju i de minjsta te, a du inte e videre forfærader å daj, sin du torr tâ daj på å stæjlla læje

vandrer du mod Vest, — stadig mod Vest — til du naar til Kongens Gaard. Saa skal du se, at du faar nok Lov til at vogte Faarene og saadan noget, og naar du saa bare blæser i Fløjten, saa kommer de alle strygende med det samme for at se, hvad der er paa Færde.«

Ja, det kunde han nok have Lyst til at prøve, og han takkede Kællingen saa uendelig meget for Fløjten.

Da hun var gaaet, skyndte han sig ind og fortalte det til Moderen, men hun var alligevel noget tvivlraadig ved saadan at lade ham rejse bort. Dog, hvor meget eller lidt hun end prøvede at overtale ham, saa var der intet at stille op med ham. Han vilde af Sted og fik da et lille Tørklæde med et Stykke Brød og lidt Ost, og dermed vandrede han mod Vest, som Kællingen havde sagt.

Det var en lang Rejse, men Hans havde gode Ben, om de ogsaa var korte — og om Natten sov han i Høstakkene. En hel Uge gik han og maaske længere, men frem naaede han og gik saa lige op til Kongen ... Om han kunde faa Plads hos ham, for hans Mor kunde slet ikke klare sig, hvis han skulde blive gaaende hjemme, saa nu maatte han selv til at prøve at tjene Føden.

»Ja,« siger Kongen, »du er saa min sandten kun en lille Fyr at sætte til at bestille noget; men det ser jo i hvert Fald ud til, at du ikke er særlig bange af dig, siden du tør driste dig til at gaa lige ind til mig, og

inj te maj, å viss a du e lisse evrier ætte å sjødda nâd, som du e ætte å få Plås, så ska du få Lâu å præwa å vâuta mina Får. Å så om Mårninj å om Aftaninj, så kanj du hænta Brænje å Vann te Pajarna i Kjøkkened.«

»Tak for ded,« sâ Hâns — å så gjik hanj ud å vâutada Fårn me de samma.

Nu skujlle hanj ju passa på, a di inte kom på Skâ — å Får kanj ota varra skâla nok å hâ me å gjorra — mæn så hadde hanj sinn Flojta, sa lisse fort, a hanj hadde gjed så majed som et lided Flojt, så kom di ajlesammen å sto runjenom'inj å stjærnada på'nj, te hanj stoppte 'na i Lomman ijænn.

Nu va'd seddan, a Vænje te Kongsgårinje løvv ævent frambi dænje Ågerinje, vår Hâns gjik å vâutada, å hær kjøre Prønsessan mæst vær Dâ i sinn Gujllkaret ... Så enj Dâ ser hon så, voddan Fårn komma stænjkjenes, snært Hâns brygte Flojtan. De syntes hon ju, a de va nâd possit nâd, å så går hon hænn te'nje å sporr, om hon må hâ Lâu å præwa å blæza i 'na.

»Ikkje Snak om,« påsto Hâns.

»Mæn om jâ nu betaller daj for'ed?«

»Hæjller inte ded jælper, naj. Jâ e'nte hâgalinje.«

»Jamæn, når du nu kanj forlonga, ævent va du vil?« tyjde Prønsessan.

hvis du er lige saa ivrig efter at bestille noget, som du er efter at faa Plads, saa skal du faa Lov til at prøve at vogte mine Faar. Om Morgen og Aftenen kan du saa hente Brænde og Vand ind til Pigerne i Køkkenet.«

»Tak for det,« sagde Hans — og saa gik han ud og vogtede Faarene med det samme.

Nu skulde han jo passe paa, at de ikke gjorde nogen Skade — og Faar kan være vrangvillige nok at have med at gøre — men saa havde han sin Fløjte, og lige saa snart han blot havde givet saa meget som et lille Pift, kom de allesammen og stod rundt om ham og gloede paa ham, indtil han puttede den i Lommen igen.

Nu var det saadan, at Vejen til Kongsgaarden løb lige forbi den Ager, hvor Hans gik og vogtede, og her kørte Prinsessen næsten hver Dag i sin Guldkaaret. En Dag ser hun da, hvordan Faarene kommer strygende, saasnart Hans bruger Fløjten. Det syntes hun jo var noget underligt noget, og hun gik da hen til ham og spurgte, om hun maatte faa Lov til at prøve at blæse i den.

»Ikke Tale om,« paastod Hans.

»Men hvis jeg nu betaler dig for det?«

»Heller ikke det hjælper, nej. Jeg er ikke begærlig.«

»Nâ ja, om jâ de må, så kostar'ed enj Kjyss,« påsto Hâns udan å blynjkja. Å så oppendawad va Prønessan âuer dænja Flojtan, a hon lie me de samma kommederde sina Hoffrøkener te å stå for. Så gâ hon Hâns enj Kjyss å fikj Lâu å blæza nonna Gongga i Flojtan, å Fârn kom rættad løvvenes å sto runjenom dom ... Då hon kom jemm, fortalde hon Dronninjen om dænja unjelia Flojtan, a Hâns hadde. Hon fortalde âu, a hon hadde fåd Lâu å præwa 'na ... mæn inte, a hon hadde gjed Hâns enj Kjyss for å få Lâu — najgonn.

Då de hadde trajt noggena Dâ om, hadde'd âu slompad seddan te, a Dronninjen hadde fåd å se, voddan Hâns flojtada Fârn te saj — å så går'ed værkan varr æjlle bær, inj a hon âu får Lyst te å præwa, å dæmme går hon hænn te Hâns å sporr.

»Ikkje Snak om,« sajer Hâns å stoppar Hânn i Lomman te Flojtan.

»Jamæn, om jâ nu betaller daj for'ed?«

»Forstår ikkje — ikkje for alri ded!«

»Jamæn, når du nu må forlonga, ævent va du vil?«

»Nâ, ja, om seddan e, så kostar'ed enj Kjyss,« påsto Hâns ijænn ... Å Dronninjen va så opsatt på å få Lâu, a hon strajs slo Armana om Halsinj på'nj å kysst'inj, mæn ajle Hoffrøkenarna

»Jamen, naar du nu kan forlange, akkurat hvad du vil?« tiggede Prinsessen.

»Naa, ja, hvis jeg maa det, saa koster det et Kys,« paastod Hans uden at slaa Øjnene ned. Og saa betaget var Prinsessen af denne Fløjte, at hun øjeblikkelig kommanderede sine Hoffrøkener til at staa for. Saa gav hun Hans et Kys og fik Lov til at blæse i Fløjten nogle Gange, og Faarene kom straks løbende og stod rundt om dem ... Da hun kom hjem, fortalte hun Dronningen om denne mærkelige Fløjte, som Hans havde. Hun fortalte ogsaa, at hun havde faaet Lov til at prøve den, men ikke, at hun havde givet Hans et Kys for at faa Lov — nej, ikke et Ord om det.

Da der var gaaet nogle Dage, havde Dronningen ogsaa faaet Held til at se, hvorledes Hans fløjtede Faarene til sig, og det gik hverken værre eller bedre, end at ogsaa hun fik Lyst til at prøve og gik hen til Hans og spurgte ham ad.

»Ikke Tale om,« sagde Hans og puttede Haanden i Lommen til Fløjten.

»Jamen, hvis jeg nu betaler dig for det?«

»Forslaar ikke — ikke for aldrig saa meget.«

»Jamen, naar du nu maa forlange, akkurat hvad du vil?«

»Naa, ja, hvis det er saadan fat, saa koster det et Kys,« paastod Hans igen — og Dronningen var saa ivrig efter at faa Lov, at hun straks slog Armene om Halsen paa Hans og kyssede ham, mens alle Hoffrøkenerne

sto for. Sin blæste hon i Flojtan, å ajle Fårn kom å sto runjenom dom ... Vår va'd då plaserlit!

Ja, så plaserlit va'd, a Dronninjen rættad fortalde Konginj'ed, å a hon hadde fåd Lâu å præwa dænj unjelia Flojtan, å voddan ajle Fårn kom farenes å sto runjenom dom, — mæn inte a hon hadde gjed Hâns enj Kjyss for'ed — najgonn — slætt inte ...

Ja, — Konginj syntes ju âu, a de va nåd possit nåd ded, a hon seddan kunje få Fårn te å ajta ætte Flojtan, å enj sjön Dâ sto hanj semænj sæl nera på Ågrana ver Hâns å akkederde, om hanj inte kunje få Lâu å præwa 'na.

»Ikkje for alri ded!« påsto Hâns.

»Mæn om jâ nu betaller daj gott for'ed?« tyjde Konginj.

»Så forslo'ed ikkje, for jâ ska saj, jâ e slætt inte hågalinj.«

»Om jâ nu gjore alt, va du bâran vijlle be maj om?« ble Konginj ver å tyggja.

»Ja,« sajer Hâns. »Jâ hojller nu inte å å låna 'na ud te nânj, mæn viss a Konginj så vil kjyssa dænj gamla Mærn dærhænna unje Rompan, så ska Di få Lâu å præwa 'na.«

De va Konginj nu inte videre for, mæn dæmme, hanj va ju ævent lisse opsatter på å få Lâu, som a Prønsessan å Dronninjen hadde vad, sa dær va'nte nåd å stæjlla op. Å Hoffolken stæjllde

stod for. Siden blæste hun i Fløjten, og alle Faarene kom og stod rundt om dem ... Hvor var det dog fornøjeligt!

Ja, saa fornøjeligt var det, at Dronningen straks fortalte det til Kongen, og at hun havde faaet Lov til at prøve den mærkelige Fløjte, og hvorledes alle Faarene kom farende og stod rundt om dem, men — ikke at hun havde givet Hans et Kys cerfor, nej, slet ikke ...

Ja — Kongen syntes jo ogsaa, at det var noget underligt noget, at hun saadan kunde faa Faarene til at lystre Fløjten, og en skønne Dag stod han saamænd selv nede paa Markerne ved Hans og akkorderede, om han ikke nok kunde faa Lov til at prøve den.

»Ikke for aldrig saa meget!« paastod Hans.

»Men, hvis jeg nu betaler dig godt for det?« tiggede Kongen.

»Saa forslaar det ikke, for jeg skal sige, jeg er slet ikke begærlig.«

»Om jeg nu gjorde alt, hvad du bare vilde bede mig om?« vedblev Kongen at tigge ...

»Ja,« siger Hans. »Jeg holder nu ikke meget af at laane den ud til nogen, men hvis Kongen vil kysse den gamle Mær derhenne under Halen, saa skal De faa Lov til at prøve den.«

Det var Kongen nu ikke meget for, men paa den anden Side var han akkurat lige saa ivrig efter at faa Lov, som Prinsessen og Dronningen havde været, saa der var ingen Vej udenom. Hoffolkene stillede sig saa

dom så for, mæn Hâns lætte Rompan op, å Konginj kjsste Mærn. Sin flojtada hanj Fårn sammen monga Gonga, å ajle syntes di, a de va så plaserlit, så plaserlit.

Nu gjik der noggen Tid, å Prønessan snæj saj jawnt å ud te Hâns å fikj Lâu å præwa Flojtan. Hâns hadde ju våust te å va ble'nj enj ræjti hall nætter Horra, sa de va nok inte frit for, a Prønessan va kommen te å mena enjhillu om'inj; mæn dæmme — så hite Konginj på, a nu va hon gammel nok te å ble gjeft, sa nu vijlle hanj sænna Bodd ætte nonna Frajara — nonna Prønsa å anra ræja Hagga.

Prønessan va urimelia kjivå'd, for så kunje hon ju inte seddan løvva å vispa hos Våutehorrinj. Kanj semænj gott varra, hon hâr snakt lid me Hâns om'ed. Nok e ded, når hon hadde betænjt saj nogged, gjik hon te Konginj å sâ, a nu hadde hon tænjt âuer'ed, å hon vijlle âu nok gjefta saj. — Mæn hannem, a hon valde te Manj, hanj skjulle kunja sjynga ed »Kârfullt« — å så kunje Konginj gjærna sæl hâ Lâu å sjønna, når der va nok i'ed.

»Sikkedan nåd unjelit Sjaws,« mente Konginj. Mæn Prønessan holt nu på sitt — å der ble sjikt Bodd âuer hela Lanned, a dænj, der kunje sjynga ed Kârfullt, hanj skjulle få Prønessan å de halla Ræjed.

Der kom monga Frajara, for ajle hadde di hørt om, vår

for, mens Hans løftede Halen op, og Kongen kyssede Øget. Siden fløjtede han Faarene sammen mange Gange, og alle syntes de, at det var saa fornøjeligt, saa fornøjeligt.

Nu gik der et Stykke Tid, og Prinsessen sneg sig af og til ud til Hans og fik Lov til at prøve Fløjten. Hans var imidlertid vokset til og var blevet en rigtig pæn Dreng, og det kunde næppe nægtes, at Prinsessen var kommen til at holde meget af ham, men saa var det, at Kongen fandt paa, at hun nu var gammel nok til at blive gift, og nu vilde han sende Bud efter nogle Friere — Prinser og andre rige Herrer.

Prinsessen var meget ked af det, for saa kunde hun jo ikke saadan løbe og springe hos Vogterdrengen. Det kan saamænd godt være, at hun har talt lidt med Hans om det. I alle Tilfælde, da hun havde betænkt sig en Tid, gik hun til Kongen og sagde, at nu havde hun tænkt over det, og hun vilde ogsaa nok gifte sig, men ham, hun valgte til Mand, han skulde kunne synge et *Kar fuldt* — og saa maatte Kongen gerne selv have Lov til at skønne, naar der var nok i det.

»Sikken dog noget underligt Vrøvl,« mente Kongen. Men Prinsessen holdt paa sit — og der blev skicket Bud over hele Landet, at den, der kunde synge et helt *Kar fuldt*, han skulde have Prinsessen og det halve Rige.

urimelia nætt Prønsessan va — å så gosinjad — mæn lisse monga måtte reza å ijænn me uforrætt Sâg. — Sjynga Kåred fullt dåude di inte te, om di så æjlans kunje varra ræjti galanta Kara, sa de så mæn smått ud for Konginj å få Prønsessan gjeft.

Hâns höre âu om ajle dæsse Frajarna, å nu hadde ju Prønsessan besöjt'inj så ota, sa hanj va komminj te å hojlla så majed, så majed å 'na. Hanj gjik ræjti å spikkelerde âuer'ed i noggena Dâ — så tâu hanj sitt Søndastoj på å stæjllde ijænn læje inj a Tron-sâlinj. Nu vijlle hanj âu præwa.

Dær sodd monga Frajara longs ime Væggjana, å æwarst oppa sodd Konginj på Tronan å passte på, å Prønsessan sto ver Sian å'nj. Foran dom sto der så en stor Rystabalja, å enj for enj kom så Frajarna fram te Baljan for å præwa å sjynga 'na fujll.

Koss, vår di skralada, monga å dom, å ajle ble di mæn âvista. — Der kom injed i Kåred. Tesist kom så Hâns for. Hanj satte saj på enj Skammel lie opad Kåred å begjynjte å sjynga:

Prønsessan hon lånte minn Flojta, ohaj!
Mæn fost så måtte hon kjiysa maj!

Å Dronninjen lånte minn Flojta, ohaj!
Mæn fost så måtte hon kjiysa maj!

Der kom mange Friere, for alle havde hørt om, hvor utrolig smuk Prinsessen var — og godhjertet; men lige saa mange maatte rejse igen med uforrettet Sag. Syngte Karret fuldt duede de ikke til, om de end ellers kunde være rigtig pæne Karle, og det saa ikke meget ud til, at Kongen skulde faa Prinsessen gift.

Hans hørte ogsaa om alle disse Friere, og da Prinsessen jo havde besøgt ham saa ofte, var han kommet til at holde saa uendelig meget af hende. Han gik rigtig og spekulerede over det i nogle Dage ... Saa tog han sit Søndagstøj paa og traadte igen lige ind i Tronsalen ... Nu vilde han ogsaa prøve.

Der sad mange Friere langs Væggene, og øverst oppe sad Kongen paa Tronen og passede paa, mens Prinsessen stod ved hans Side. Foran dem stod der et stort Rostekar, og en efter en kom Friere frem til Karret for at prøve at syngte det fuldt.

Hille-mænd, hvor de skraalede, mange af dem, men alle blev de vist af. — Der kom intet i Karret. Til sidst kom da Hans for. Han satte sig paa en Skammel lige op til Karret og begyndte at syngte:

Prinsessen hun laante min Fløjte, ohej!
men først saa maatte hun kysse mig.

Og Dronningen laante min Fløjte, ohej!
men først saa maatte hun kysse mig.

A Konginj hanj lånte minn Flojta hær,
Mæn fost så måtte hanj kÿyss

»Holt! holt! Kâred e fullt!« råfte Konginj.
Dæmme seddan ble'd Hâns, a der fikj Prønsessan å de halla
Kongaræjed.

Og Kongen han laante Fløjten her,
men først saa maatte han kysse en

»Holdt, holdt, Karret er fuldt!« raabte Kongen.
Og saaledes blev det Hans, der fik Prinsessen og det halve Kongerige.

Pær Sju.

Pær Skreddara va i ajle Måder vijllere inj ajle anra å kunje urætta majed mera, dærfor ble hanj lisse ota kalter Pær Sju, ættesom hanj kunje arbia for sju.

For monga, monga År sin gjik hanj seddan runt te Folk å jolp te, vår di hadde Brygg for'inj. Der bode dænjgonginj på Vajde-manjagårinj i Östermarkersen tre Søkjen, som a der hed Åredes. Dær kom Pær ota, å enj Dâ, a hanj va dær, skjulle di så hå Grönekål te Midda. Ajle longada di te de samma Fåd me dorra Hornsjer, å ajle slabbada di dyktit på Vænj jemm te Munj. — Pær slabbada mæst, kantro; mæn — hanj hadde kansje nok åu fåd en sprokken Sje. Så kom Flåuarna å vijlle åu hå dorra Pårt å Kålinj, å di satte dom så i en Råz longs ime Slabbestænj. Der va monga Flåuer — å flest hos Pær. Nu ble di så enia om å slå te me dorra flåda Hånn å se, væm der fikje di mæste. Pær klårada saj stort. Hanj slo fæmtan i ett Slaw.

Sin skjulle di ud a Loinj å sawa Middessæwn, å hær va'd ju åu Pær, kantro, a der snark varst, sa di anre mæst måtte liggja vågena hela Tiden. Di fikj så Lyst te å hojlla lid Sjåu me'nj å tåu enj Bidde Krid å skrev'inj på Ryggjinj: »Fæmtan i ett Slaw.«

Per Syv.

Per Skrædder var i alle Maader dygtigere end alle andre og kunde ogsaa bestille mere, derfor blev han ogsaa kaldt Per Syv, da han kunde arbejde for syv.

For mange Aar siden gik han rundt til Folk og hjalp lidt, hvor der var Brug for ham. Dengang boede der paa Vejdemandsgaard i Østermarie tre Søkende, som hed Ared, og hos dem kom han ofte. Saa var det en Dag, der var Grønkaal til Middag. Alle spiste af det samme Fad med hver sin Hornske, og alle spildte rigeligt paa Vejen til Munden. Per spildte mest, naturligvis; men de havde rimeligvis ogsaa givet ham en revnet Ske. Saa kom Fluerne og vilde have deres Part af Kaalen, og de satte sig da i en lang Række langs Dryppene paa Bordet. Mange Fluere var der og flest hos Per, og da de nu blev enige om at slaa til Fluerne med den flade Haand for at se, hvem der fik flest, klarede Per sig flot — han slog femten i eet Slag.

Siden skulde de ud i Loen og sove til Middag, og atter her var det Per, der snorkede værst, de andre maatte ligge vaagne hele Tiden, og de fik

Då di så hadde Middessæwninj tânj, skjulle Pær a Skâuinj å skâua, å dær kom så dænj ryska Kjajsarinj frå Paris gânes. Hanj læzer på Pærsa Ryggj å tænjker: »Dær e dænj Manj, a jâ hâr Brygg for,« å går så læje hænn te Pær å sporr'inj, om hanj inte kunje villa hâ Plås hos'inj å gjorra Ænna på enj Enjörninj — et fârlia stort å styjt Krajtur, som løvver i hansa Skâu å dânkâr ajle, som komma dær.

De syntes Pær, a de kunje varra majed plaserlit, å hanj reste så me å ble strajs sænder ud a Skâuinj, å ikkje rappere va hanj dærud komminj, forrinj a dætta stora Krajturastommened te Enjörninj kom farenes som en Lyna for å borra sitt Horn i'inj. Mæn så hâuse, a Enjörninj ænj løvv, å så forgryster, a Pær ænj va, fikj hanj livæll spot saj bâg om et Træ, å ded røj så Enjörninj læje på å borrada sitt Horn dorks igjennem. Der va ikkje Snak om å trækkja'd ud ijænn, sa nu hadde Pær gott å gjorra for å få'nj dânkader.

Monga Manuter tâu'ed hannem inte å flå Sjinjed å'nj, å de stæjllde hanj så op te Kjajsarinj me, for a hanj kunje se. a de va sânt. Å di saja, a Kjajsarinj ska varra nåd så urimelia glâr ble'nj, sa hanj va'nte værkan knevvinj æjlle karrier me Be-talninen.

da Lyst til at gøre lidt Grin med ham og tog et Stykke Kridt og skrev paa hans Ryg: »Femten i eet Slag.«

Da de nu havde sovet Middagsøvn, skulde Per ud i Skoven for at fælde Træer, og her kom netop den russiske Kejser gaaende fra Paris. Han læste, hvad der stod paa Pers Ryg, og tænkte: »Der er den Mand, jeg har Brug for,« og han gik da lige hen til Per og spurgte ham, om han ikke kunde have Lyst til at tjene ham og dræbe en stor Enhjørning. Det var et frygteligt Uhyre, der løb omkring i hans Skov og gjorde det af med alle, som kom der.

Det kunde være meget morsomt, syntes Per, og han rejste da med Kejseren og blev straks sendt ud i Skoven. Næppe var han kommet derud, før Enhjørningen kom farende som et Lyn for at bore sit Horn igennem ham; men hvor hurtig end Enhjørningen var, og hvor overrasket end Per blev, saa fik han alligevel Tid til at komme om bag ved et Træ. Enhjørningen fo'r lige imod Træet og rendte sit Horn helt igennem det. Der var ikke Tale om, at den kunde faa trukket det ud igen, og Per havde saaledes let ved at dræbe den.

Det tog ham heller ikke mange Minutter at flaa Skindet af den, og nu skyndte han sig op til Kejseren med det for at vise ham, at han havde udført sit Hverv; og man siger, at Kejseren blev saa uendelig glad, at han hverken var kneben eller knap med Lønnen.

De lijlla ibâg Dörn.

Enjgong va der enj Brænjuhuggara, der hadde seddenen urimelia dom Konna, a hanj ota trâuades me rent å reza sinj Vaj frå 'na å. Så va'd enj Dâ, a hanj som vån va uda å skâua, så kom der nånj kjörenes å vijlle sælla Konn noggena Lerkâr.

»Godâ,« sajer dæn j frammada Manj, då Konn kommer ud. »Jâ skjulle væll inte kunja sælla daj noggena goa Lerkâr idâ?«

»Jo, semæn j kanj du ded,« sajer Konn. »De e då alti så ârtit å hâ lid nyt i Huza. Va ska du hâ for hela Lassed, om jâ må sporra?«

»Hela Lassed? Ja, de vedd jâ forlademaj foje, mæn vi kanja ju snakkes ver om'ed, kantro.«

»Ska vi halna, så ska vi inte snakka,« mente Konn, »mæn jâ e nu inte bonge for å byta læje âuer me de lijlla ibâg Dörn, om daj så synes.«

»De lijlla ibâg Dörn — va e de for nåd?«

»Nâ, så de vedd du inte. Hâ ni inte seddenet jemma?«

»Ikkje de jâ vedd å då.«

»Inte ded. — Jo, de e semæn j ed lided Skrin, a vi hâ stånes

Det lille bag ved Døren.

Engang var der en Brændehugger, som havde en saa skrækkelig dum Kone, at han ofte truede med helt at ville rejse bort fra hende. Saa var det en Dag, da han som sædvanlig var ude i Skoven, at der kom en eller anden og vilde sælge nogle Lerkar til Konen.

»Goddag,« siger den fremmede, da Konen kommer ud. »Jeg skulde vel ikke kunne sælge dig nogle Lerkar i Dag?«

»Jo, saamænd kan du saa,« siger Konen. »Det er da altid rart at have noget nyt i Huset. Hvad koster hele Læset, om jeg tør spørge?«

»Hele Læset? ja, det ved jeg næsten ikke, men vi kan naturligtvis forhandle om det.«

»Skal vi slaa en rask Handel af, er der ikke noget at snakke om,« mente Konen. »Men jeg er nu ikke bange for at bytte lige over med *det lille bag ved Døren*, om du saa synes.«

»Det lille bag ved Døren, hvad er det?«

»Naa, saa det ved du ikke. Har I da ikke saadan et derhjemme?«

»Da ikke som jeg kender noget til.«

dær å læggja vora Pænja idi å æjlla va enj kanj hå å kossbåra Såger.«

»Ja, se de se gonn,« sajer Manj lid forunrader. »Jamæn så får jâ væll mæn å slå te då.«

Å så tâu di fatt å læssa å å bæra inj; mæn de syntes nu Konn, a de vijlle alri tâ nânj Æenna, å dæmme sajer hon, om di inte hæjllere skjulle tâ å vælta hela Lassed, for de bryggte hinjes Manj ømmer, når hanj kom jemm me Brænjelass.

Jo, Pottahanlarinj syntes ju nok, a de va nâd unjelit nâd, for så gjik ju ajle Kârn itu, mæn når Konn nu partu vijlle hå'd seddan, så slop hanj ju for alt de Drawed me å læssa å å bæra inj, dæmme satte hanj Skrâtan te å vælte Vâuninj, sa ajle Kârn va ver å ble kryzzada.

Så kom Konn me Skrined, å hanj spode saj astâ.

Sin, då Manj kom jemm frå Skâuinj å, gjikke Konn injdå å bår sina Kâraskræjll inj, å når hanj fikj å vedda, vår tâvelit hon hadde bårred saj ad, å lad enj frammader Manj få alt, va di hadde gåd å skravad sammen i monga År, for et Lass Kâra-skræjll, så ble hanj så nagger, a hanj bestæmde saj te for Alvår å reza sinj Vaj.

»Mæn jâ føller me daj,« så Konn.

»Ikke det. Jo, det er saamænd et lille Skrin, vi har staaende der til at lægge vore Penge i, og hvad man ellers kan have af nogen Værdi.«

»Ja, ser vi det,« sagde Manden lidt forundret. »Saa faar jeg vel slaa til da.«

Og saa tog de fat at læsse af og bære ind. Konen syntes dog, at det aldrig vilde tage nogen Ende, og derfor sagde hun, om de ikke hellere skulde vælte hele Lasset, for det gjorde hendes Mand altid, naar han kom hjem med Brændelæs.

Ja, Pottehandleren syntes jo nok, at det var et mærkeligt Forslag, for saa gik jo alle Karrene itu, men naar Konen absolut vilde have det saadan, saa blev han jo fri for alt Mas med at læsse af og bære ind. Han satte derfor Ryggen til og væltede Vognen, saa næsten alle Karrene blev til Skaar ...

Saa kom Konen med Skrinet, og han skyndte sig af Sted.

Siden, da Manden kom hjem fra Skoven, gik Konen endnu og bar Skaar ind, og da han fik at vide, hvor taabeligt hun havde baaret sig ad og ladet en fremmed Mand faa alt, hvad de havde gaaet og skrabet sammen i mange Aar, for et Læs Potteskaar, blev han saa vred, at han for Alvor bestemte sig til at drage bort.

»Men jeg følger med,« sagde Konen.

»Ikkje Snak om du gjorr. Du ska ble jemma å passa på Dörn, ska du.«

»Dæn j târ jâ me,« påsto Konn. Å dærme tâu hon Dörn på Nakkanj å nörlada ætt'inj.

Nogged hænn på Aftaninj, når de begjynjte å ble morrit, kom di te enj stor Skâu. Lânt hadde di vânkad, å trætta å fortâna va di, dæmme krev di op i ed Træ for i Fred å sidda å vila dom lid. Mæn som di så hadde sodded dær nogged å mæst hallsawed å å te, så kom der nonna Rövara bærenes på en stor Kjista me Gujll å Söll å monga anra kossbâra Sâger, a di hadde stollid nânj Stâ. Å di slo dom så ner ævent lie unje Træ'd, a Brænjuhuggarinj å hansa Konna sodd idi.

Lænje lå di dær å snakke fram å tebâges, om voddan di nu skjulle dela di râre Sâgarna, mæn enia kunje di bâran inte ble, sa di va mæst lie ver å skjulla op å slåss om'ed.

Oppa i Træ'd sodd Manj å Konn å tore foje trækkja Væred; å ættehânns va Konn ble'n så fortân å å hojlla på Dörn, sa dæn j rent tâu Majten frå 'na. Hon måtte slæppa, å Dörn storte ner me et arbarmelit Raballer — lie ner på dæn j stora Kjistan. Å Rövarna ble så bonge, a di va farru å tro, a Varden skjulle forgå, sa di stæn jte unjan, vær sina Vajna, lisse arrit di bâran kunje kriva astâ.

»Ikke Tale om! Du skal blive hjemme og passe paa Døren, skal du.«

»Den tager jeg med,« paastod Konen. Og dermed tog hun Døren paa Nakken og fulgte efter Manden.

Lidt hen paa Aftenen, da det begyndte at blive mørkt, kom de til en stor Skov. Langt havde de vandret, og trætte og udasede var de, derfor krøb de op i et Træ for at sidde i Fred og hvile sig en Stund. Men da de havde siddet der i nogen Tid og næsten var ved at halvsove begge to, kom en Flok Røvere bærende paa en stor Kiste med Guld og Sølv og mange kostbare Sager, som de havde stjålet et eller andet Sted, og de slog sig ned netop lige under Træet, hvori Brændehuggeren og hans Kone sad.

Længe laa de og talte frem og tilbage om, hvordan de skulde dele de rare Sager, men enige kunde de dog ikke blive, ja, de var næsten lige ved at komme op at slaas om det.

Oppe i Træet sad Manden og Konen og turde næppe trække Vejret; og efterhaanden var Konen blevet saa udmattet af at holde paa Døren, at den ganske tog Magten fra hende. Hun maatte slippe, og Døren faldt med en voldsom Larm lige ned paa den store Kiste. Røverne blev saa bange, saa de var ved at tro, at Verden skulde forgaa, og de løb bort til alle Sider, saa hurtigt deres Ben kunde bære dem.

Nyssgjerru, som Konn va, ble hon strajs me Lysta ætte å se, va der ægelit kunje varra for râra Sâger i seddenen Kjistâ. Manj snakte for 'na å mente nu på, a di bâran skjulle ble sidde-nes ganske stille i Træ'd, a inte Rövârna skjulle komma ijænn å dånka dom bæggje to; mæn vår majed hanj så prækada, så kunje hon livæll inte dy saj. Ner måtte hon, å dær satte hon saj på Kjistan å song, sa de skallrada ætte i Skâuinj.

Då de så hadde trajt lid om, va der enj ude Rövârna, a der hadde tåd Mod te saj å kom nu ijænn for å se, va de ægelit va, a der va sjett. Mæn då hanj så bådde så å höre, a Konn sodd på Kjistan å song, ble hanj rent forbawster å kom hænn te 'na å spore 'na, voddan de kunje hå saj, a hon seddan kunje sjenja så nætt. — De vijlle hanj ræjtinok ønska, a hanj âu kunje.

»Jamæn de e der semæn j injed i Væn j for,« sajer Konn lisse rapt. »De e bâran ed vittans lided Hâr, der sidder på dinn Tunga, a du ska hå åskorred.«

»Inte anjed? — Mæn væm troer du, enj ska gå te, a der e kjænder me seddan nåd?«

»Gå te? Om du bâran vil rækkja dinn Tunga ud, så ska jâ semæn j gjærna gjorra ded for daj,« sajer Konn ... Å Rövârinj va ble'nj så rent oppendawader på å komma te å sjenja lisse

Nysgerrig som Konen var, fik hun straks Lyst til at se, hvad der egentlig kunde være for rare Sager i en saadan Kiste. Manden prøvede at raade hende fra det og mente, at de blot skulde blive siddende ganske stille i Træet, at ikke Røverne skulde komme igen og dræbe dem begge to; men hvor meget han end søgte at overtale hende, saa kunde hun ikke modstaa Fristelsen. Ned maatte hun, og der satte hun sig paa Kisten og sang, saa det gjaldede i Skoven.

Da der var gaaet en lille Tid, var der en af Røverne, som havde taget Mod til sig og kom igen for at se, hvad det egentlig var, der var sket, men da han nu baade saa og hørte, at Konen sad paa Kisten og sang, blev han ganske forundret og kom hen til hende og spurgte, hvordan det kunde være, at hun kunde synge saa smukt ... Det vilde han rigtignok ønske, at ogsaa han kunde.

»Jamen, det er der da ikke noget i Vejen for,« svarer Konen straks. »Det er blot et ganske lille Haar, der sidder paa din Tunge, som du skal have fjernet.«

»Ikke andet! Men hvem tror du, man skal gaa til, som kender til den Slags?«

»Gaa til? Hvis du blot vil række din Tunge ud, saa skal jeg saamænd gerne gøre dig den Tjeneste,« siger Konen. Og Røveren var blevet saa ivrig efter at komme til at synge lige saa smukt som hun, at han rakte Tungen saa langt ud af Halsen, som han bare kunde.

pent som hon, sa hanj rajte Tungan lisse lånt ud idå Halsinj, som hanj bâran kunje.

Mæn alri så rapt hadde Konn fåd fatte på 'na, forrinj a hon skår 'na helt å'nj, å Rövarinj ble rent desperåter, så ont gjore'd... Ferafettes astå hænn te di anre læjefram språng hanj — fæktenes me bådde Arma å Ben, å gâ nonna unjelia Lya frå saj, ver ded, a hanj injen Tunga hadde — sa di trode, hanj va rent forgjorder ble'nj, å spode dom å komma unjan, de bæsta di forsto. Kjistan me ajle di kossbåre Sågarna måtte di mæn la stå.

Brånjehuggarinj hadde sodded i Træ'd å sett te udan å tora röra på saj, mæn då de varsta så ud te å varra åuer, så krev hanj åu ner — kansje begjynjte hanj åu så smått å ble swøltinj. — Nok e de, di tåu så Kjistan imæl dom å nörlada å jemmætte. Å sin læwde di så lykkelia å glå sammen i monga År, sa Manj rent glømde, vår skrova-ajtut a Konn hadde bårred saj ad me å kjevva Lerkår.

Ætte dætta måtte hanj sanja, a hon va'nte injdå så dom, som de enjgong hadde sett ud te.

Men aldrig saa snart havde Konen faaet fat om den, før hun skar den helt af, og Røveren blev rent desperat af Smerte ... Af Sted løb han, alt hvad han kunde, hen til sine Kammerater, fægtende med baade Arme og Ben, idet han udstødte nogle mærkelige Lyde, fordi han jo ingen Tunge havde — og de troede da, at han var blevet helt forgjort, og skyndte sig at flygte for ham, det bedste de havde lært. Kisten med alle de rare Sager maatte de lade staa.

Brændehuggeren havde siddet i Træet og set til uden at turde røre sig, men da nu det værste saa ud til at være ovre, krøb ogsaa han ned. Maa-ske begyndte han ogsaa at blive sulten ... Imidlertid tog de Kisten imellem sig og vandrede hjemad. Siden levede de saa lykkelige og glade sammen i mange Aar, at Manden næsten rent glemte, hvor taabeligt Konen havde baaret sig ad med at købe Lerkar.

Efter dette maatte han sande, at hun var ikke saa dum endda, som det engang havde set ud til.

Dænĵ longa Vårinj.

Enĵong for monga År sin va der enĵ Manĵ, a der hadde sed-
denen arbarmelia dom Konna. Der va foĵe Æenna på'd, så
fæhâudad va hon. Å tesist va Manĵaskroved rent ver å ble kjivå'd,
så majinj Harm hadde hanĵ å 'na — å nu ska jâ fortælla, voddan
a de gjikke te.

Se, forr i Tider hadde di ju mæn nonna fârlia nålia Awls-
reskawer — mæst ude Træ — å de tâu ju bådde sju longa å sju
bre, injan a di kunje få sælajt. Enĵhillu Arbaj koste'd âu, å ota
sjedde'd a der gjikke Uærinĵ på et å anjed, som så skjulle lawas,
å dæmme gjik der alti så majed te om Framtiden, bådde å de ena
å de anra. Seddan nâd gjik ju Manĵ ømmer å hâuste på, å
dæmme va'd så ota, når a Konn snakte om, a nu skjulle hon te
å tå Holl på et å anjed te å hojlla Huz me, a så Jens Peter mente,
a de va bære å gjemma ded te dænĵ longa Vårinj ... De kunje
varra enĵ goer Ost, hon hadde, æjlle ed stort Bøste Flæsk, æjlle
ed Anker starrit Drikka æjlle nâd, mæn dæmme Jens Peter visste
ju bæst, vår ufnattelit a der skjulle arbias om Framtiden, sa hanĵ

Den lange Vaar.

Engang for mange Aar siden var der en Mand, som havde en umaade-
lig dum Kone. Der var knap Ende paa, hvor dum hun var, og til sidst var
den stakkels Mand ved at blive rent ked af hende, saa megen Ærgrelse
havde han — og nu skal jeg fortælle, hvordan det gik til.

Se, i gamle Dage havde man jo kun nogle jammerlig usle Markredskæ-
ber, oftest af Træ — og der gik syv lange og syv brede, inden man kunde
faa Sæden i Jorden. Meget Arbejde kostede det ogsaa, og ofte var der et
eller andet, der gik itu og skulde repareres, og derfor gik der altid saa
meget til i Foraarstiden baade af det ene og det andet. Saadan noget gik jo
Manden stadig og huskede paa, og derfor skete det ofte, naar Konen talte
om, at nu skulde hun til at tage Hul paa et eller andet til at holde Hus
med, at saa Jens Peter mente, at det var bedre at gemme det til den lange
Vaar¹⁾... Det kunde være sig en god Ost, hun havde, eller en stor Flæske-
side, eller et Anker stærkt Øl eller saa, men se, Jens Peter vidste jo bedst,

¹⁾ I bornh. Bet.: Den Tid, da Foraarsarbejdet med Jordens Tilberedning
og Saaning skal gøres.

hadde nu ømmer for saj, a de va bæst å gjemma seddena Såger te dænj longa Vårinj, for då va'd inte gott å swæltå å hunjta tort ... Lissedan kunje hon hita på å villa kjølna me Gawnstræ å seddan nåd, når de va ræjti kâlt om Vinjterinj; mæn Jens Peter kom ømmer imæl å mente, a de måtte gjemmes te dænj longa Vårinj — te å hâ å lawa me, kantro.

Nu va Folk ju inte stort bære dænjgonginj, inj di e nu omstynjer, sa Snakked gjik semænj lânt omkrænj, vår skrova-ajtu Konn va, å lânt væsterlanns ad va der âu enj Manj, a der hadde hørt snakkes om 'na. Så enj Dâ, a Jens Peter va uda å skâua, kommer så dænja Manj væsterlanns frå å bânkar på hos Konn å fortæller, a hanj e så swøltinj, så swøltinj ... om hanj då inte kunje få lid te Fö'n.

»Væm e du? Å vår kommer du frå?« sporr Konn.

»Jâ? Jo, jâ e semænj »*dænj longa Vårinj*«, å jâ kommer lânt væsterlanns frå.«

»I, mæn e du *dænj longa Vårinj*. Ja, så hâr minj Manj ræjtinok ota snakt om daj, å så ska du få lie alt va du kanj orka. Der e injentinj, a der e for gott te daj, sajer minj Manj alti.« Å så stæjllde hon på Bored me Pølsa å me Flæsk, me Ost å me Brö å Smorr å alt de bæsta, hon kunje hita fram. Å då hanj så inte kunje mera å vijlle astâ ijænn, spore hon, om der inte kunje varra

hvor haardt der skulde arbejdes i Foraarstiden, saa det stod stadig for ham, at det var bedst at gemme den Slags til den lange Vaar, for da var det ikke godt at sulte eller tørste... Ligeledes kunde hun finde paa at ville fyre med Gavntræ og den Slags, naar det var rigtig koldt om Vinteren; men Jens Peter lagde sig atter imellem og mente, at det maatte gemmes til den lange Vaar -- til at reparere med, naturligvis.

Nu var Folk jo ikke meget bedre dengang, end de er nutildags, og Snakken gik saamænd langt omkring om, hvor tumpet Konen var. Langt vesterpaa var der ogsaa en Mand, som havde hørt tale om hende, og en Dag, da Jens Peter var ude at fælde Træer, kommer saa denne Mand og banker paa hos Konen og fortæller, at han er saa skrækkelig sulten — om han ikke kunde faa lidt at spise.

»Hvem er du, og hvor kommer du fra?« spørger Konen.

»Jeg? Jo, jeg er saamænd *den lange Vaar*, og jeg kommer langt vesterlands fra.«

»Ih, men er du *den lange Vaar*, ja, saa har min Mand rigtignok ofte talt om dig, og saa skal du faa lige alt, hvad du kan orke. Der er intet for godt til dig, siger min Mand altid.« Og saa stillede hun paa Bordet af Pølse, Flæsk, Ost, Brød og Smør og alt det bedste, hun kunde finde frem. Og da han saa ikke kunde spise mere og vilde af Sted igen, spurgte

nâd, a hanj hadde Lyst te å hå me saj ... for de visste hon, a hinjes Manj vijlle ble så glâr, så glâr ver, når hon fortalde, a *dænj longa Vårinj* hadde vad dær å fåd alt, va hanj ønste saj.

»Jo Tak, der va ju så majed, enj nok kunje villa hå me saj, mæn enj kanj ju mæn bæra så lid, dæmmeså.«

»De ska du skam inte kjera daj om,« mente Konn, »for jâ vedd, vår glâr a minj Manj vil ble, når hanj hör, a du hâr fåd dænj bruna Mærn å dænj bæsta Vâuningj ... Der e injed, a der e for gott te *dænj longa Vårinj*, vedd jâ, a Jens Peter vil saj.« Å så spænjde di dænj bruna Mærn for dænj bæsta Vâuningj å fyjlad'inj me Mâdavâra å Drikkenavâra å Gawnstrê å alt, va di bâran kunje hita. Dænj frammada Manj takkada så majed å bâ Konn å hælisa sinj Manj frå'nj, når hanj kom jemm frå Skâuinj.

Mæn koss, vår ble Jens Peter då nagger å kjivâ'd, når hanj höre, vår skrova-ajtut Konn hadde bårred saj ad. Ja, så galinj ble hanj, a hanj slætt inte vijlle varra hos 'na lænjere, når hon seddan kunje gå hænn å rent gjorra'nj ö; å dæmme tâu hanj å samlada noggena å sina Stompa te saj i ed lided Knyde å gå saj astâ.

Hanj visste væll nåuehænn, vår hanj vijlle gå, mæn når hanj hadde gåd et tæmmelit Stykkje Vaj, kom hanj te ed lided Huz, vår a Konn ble ver å gå ud å inj ad Dörn. Hanj unrades på, va de skjulle bety, å stæjllde saj så å så te en Stunj. Konn kom så

hun, om der ikke kunde være noget, han havde Lyst til at faa med sig ... for det vidste hun, at hendes Mand vilde blive saa glad, naar hun fortalte, at *den lange Vaar* havde været der og faaet alt, hvad han ønskede sig.

»Jo, Tak, der var jo saa meget, man nok kunde ønske at faa med, men man kan jo kun bære saa lidt, ikke sandt.«

»Det skal du da ikke bryde dig om,« mente Konen, »for jeg ved, hvor glad min Mand vil blive, naar han hører, at du har faaet den brune Hoppe og den bedste Vogn. Der er intet for godt til *den lange Vaar*, ved jeg, at Jens Peter vil sige.« Og saa spændte de det brune Øg for den bedste Vogn og fyldte den med Madvarer og Drikkevarer, med Gavntræ og alt, hvad de bare kunde finde. Den fremmede Mand takkede saa meget og bad Konen om at hilse sin Mand fra ham, naar han kom hjem fra Skoven.

Men Kors, hvor blev dog Jens Peter vred og ked af det, da han hørte, hvor taabeligt hans Kone havde baaret sig ad. Ja, saa vred blev han, at han slet ikke vilde være hos hende mere, naar hun saadan kunde gaa hen og helt ruinere ham, og derfor samlede han nogle af sine Stumper sammen i et lille Tørklæde og begav sig af Sted.

Han vidste vel næppe, hvor han vilde hen, men da han havde gaaet et langt Stykke Vej, kom han til et lille Hus, hvor Konen blev ved at gaa ud og ind ad Døren. Han undredes over, hvad det skulde betyde, og stillede

ud å holt Forkled fram me bæggje Hænnarna, som hon vilje fonga nâd, å når hon hadde ståd lid, samlada hon'ed sammen, lissom a hon hadde'd ganske fullt — å gjikke så inj å kom ud ijænn å begjynjte forfrå.

»Mæn va e då ded, a du hâr for, Konna?« sporr Jens Peter.

»Jo, jâ ska semænj saj daj, vi hâ ævent byjt voss ed nyt Huz, mæn så hâr minj Manj gâd hænn å forgatt å sætta Vinju i, å dæmme så e der ju ganske morrit dærinja, å som seddan så vilje jâ præwa på å bæra lid Solsjinn dærinj i mitt Forkle — mæn de lader nu inte majed te å villa vælas, for nu hâr jâ bårred å bårred mæst dænj hela uslawena Dânj, å lie morrit e der dærinja.«

Så rysste Jens Peter på Hâud å gjik sinj Vaj. Mæn når hanj så hadde gâd et tæmmelit Stykkje Vaj ijænn, rajte hanj te ed Huz, vår hanj höre et forskrækkjelit Sty me Skræj å Râv å Jamran. Hanj gjikke så inj å spore, va de skujlle bety ... Jo, de va så Konn, a der hadde syt en ny Sjâurta te Manj — mæn forgatt å lawa Holl te Hâud å komma igjennem, å dæmme nu sto hon så å hølmdada på'nj me Bânketarskelinj âuan i Hâud for å få'd igjennem.

»Der e nok flera domma Konner te inj minn,« tænjte Jens Peter å rysste på Hâud ... Hanj nœrlada så videreført ud ad Vænjl te, å når hanj hadde gâd et tæmmelit Stykkje ijænn, kom hanj te

sig da op og saa til et Øjeblik. Konen kom igen ud og holdt Forklædet frem med begge Hænder, som om hun vilde fange noget, og naar hun havde staaet lidt, samlede hun det sammen, som om hun havde det ganske fuldt — og gik saa ind og kom igen ud og begyndte forfra.

»Men hvad er det dog, du har for?« spørger Jens Peter.

»Jo, jeg skal saamænd sige dig, at vi netop har bygget os et nyt Hus, men saa har min Mand gaaet hen og glemt at sætte Vinduer i, og derfor er der jo ganske mørkt derinde. Nu vilde jeg saa prøve at bære lidt Solskin derind i mit Forklæde — men det ser jo ikke meget ud til at ville lykkes, for nu har jeg baaret og baaret næsten den hele lange Dag, og lige mørkt er der derinde.«

Da rystede Jens Peter paa Hovedet og gik sin Vej, men da han atter var naaet et langt Stykke Vej, kom han til et Hus, hvor der hørtes et grusomt Spektakel med Raab og Skrig og Jamren. Han gik da ind og spurgte, hvad det skulde betyde ... Jo, det var Konen, som havde syet en ny Skjorte til sin Mand, men glemt at gøre noget Hul til at stikke Hovedet igennem, og derfor stod hun nu og hamrede ham oven i Hovedet med Banketræet for at faa det igennem.

»Der er nok flere dumme Koner end min,« tænkte Jens Peter og rystede paa Hovedet. Han vandrede nu videre ud ad Vejen, og da han atter havde

ed Huz, vár a der gjik en Konna á slævada me to stora Kjiter i ed Áuseltræ ... Hon va lie ver á sjynka i Knæ, så fortân va hon.

»Mæn va går du då á slævar alt de Vanned te?« sporr Jens Peter.

»Jo, já skjulle bestæmt vaska lid Klær, á dæmme skjulle já gjærna há dænja Sånj fujller. Mæn nu hár já gåd hær á bårred Vann frá i Morns á, á inu e der ikkje så majed som en Næzeborra fujll idi'inj.«

Jens Peter gjikke så hænn á skjulle kjikka i Sånj; á då hanj så så, a de va et Sâjl, rysste han inu enjgong på Hâud, á så gjik hanj jemm te sinn Konna ijænn, for nu hadde hanj sett, a hon va'nte stort dommere, inj a anra Konner va.

gaaet et godt Stykke, kom han til et Hus, hvor der gik en Kone og slæbte paa to store Spande i et Aag ... Hun var nær ved at synke i Knæ, saa udaset var hun.

»Men hvad gaar du dog og slæber alt det Vand til?« spørger Jens Peter.

»Jo, jeg skulde absolut vaske lidt Tøj, og derfor skulde jeg gerne have denne Balje fuld, men nu har jeg gaaet her og baaret Vand fra i Morges, og endnu er der ikke saa meget som et Fingerbøl fuldt i den.«

Jens Peter gik saa hen for at kigge ned i Baljen, og da han saa, at det var et Sold, rystede han endnu en Gang paa Hovedet og gik hjem til sin Kone igen, for nu havde han set, at hun ikke var meget dummere, end andre Koner var.

Tunghörse.

Nels Vest va tunghörse — mæst ganske dæwer, mæn hanj vijlle inte så gjærna varra ver'ed, å dærför kom hanj ota galed astlå. Seddan va'd enjgong, hanj sto udanfor ver Huggestokkinj å mønstrada me enj Bidda Træ, så ser hanj Boskaboninj å enj anj Manj komma gånes.

»Nå,« tænjkjer Nels Vest. »Dær kommer Boskaboninj, å hanj ska ju mæst alti låna nåd, sa nu må jå hå Swår på Rehånn. — Fost sporr hanj væll nok om, va jå ska brygga dætta te, å de kanj jå ju sajtans swåra på. Så sporr hanj nok, om hanj må låna mina to Følhopper te å åga Möj me, mæn de torr jå nu inte la'nj i dæsse Dåna ... Så tænjkjer jå mæst, a hanj sporr om å låna minn Jåulbör, mæn se dær e jå nu ganske unjsjyjlder ... å så kanj jå i Grunjen ikkje vedda, om hanj skjulle villa mera idå. — — Ja ... kansje hanj skjulle sporra, vår jå hår minj Folla hænna, å han-nem kanj enj ju se hærfrå.«

Di to Manjana rajte så fram. »Godå,« saja di.

»Te ed Ojseskraft,« sajer Nels Vest lisse alvårlit.

Nu visste Boskamanj ju, a Nels Vest va nogged tunghörse, sa

Tunghør.

Niels Vest var tunghør, ja næsten døv, men han vilde ikke gerne lade sig mærke dermed, og derfor kom han ofte galt af Sted. Saadan var det ogsaa engang, at han stod uden for sit Hus og arbejdede med et Stykke Træ, da Buskegaardsmændene kom gaende sammen med en anden Mand.

»Saa,« tænker Niels Vest, »der kommer Buskegaardsmændene, og han plejer jo gerne at komme for at laane et eller andet, saa nu maa jeg se at have Svar parat. — Først vil han jo nok vide, hvad jeg skal bruge dette Stykke Træ til, og det kan jeg jo nok svare paa. Saa spørger han vel sagtens, om han kan laane mine to Følhopper til at køre Gødning med, men dem tør jeg ikke lade ham faa i disse Dage ... Saa tænker jeg næsten, han spørger, om han kan laane min Hjulbør, men der er jeg jo lovlig undskyldt ... og saa kan jeg i Grunden ikke vide, om han skulde have mere paa Hjerte i Dag ... Ja — maaske kunde han finde paa at spørge efter min Plag, men den kan man jo se herfra.«

De to Mænd naaede frem og sagde: »Goddag.«

»Til et Økseskaft,« svarer Niels Vest ganske alvorligt.

Buskemændene vidste jo godt, at Niels Vest var noget tunghør, og fort-

hanj ble bâran ver: »Saj maj, kunje jâ inte få Lâu å låna dina to Døttra imârn, vi skjulle hâ lid strænjt injomkræn?»

»Naj,« sajer Nels Vest udan å blynjkja, »de kanj du forlade-maj inte, for di e i Foll bæggje to.«

»Jamæn kansje jâ kunje få dinn Konna å låna då?»

»Najgonn, dæn j trødde Præstens Drænja Bonninj idå ifjor.«

Nu ble'd livæll Boskaboninj lid for plaserlit. »Mæn Manj då,« sajer hanj, »vår i ajl Varden hâr du dinn Forstann hæna?»

»Jo, de ska jâ semæn j saj daj,« sajer Nels Vest — nok så fær-mer. »Dæn j løvver dæroppa ibâg Dæjed å slår Ænnanj i Væred.«

satte blot: »Sig mig, kunde jeg ikke faa dine to Døtre til Hjælp i Morgen, vi har netop saa meget at gøre indendørs?»

»Nej,« siger Niels Vest uden videre, »det kan du ikke, for de er med Føl begge to.«

»Jamen, kan jeg da ikke faa din Kone til Hjælp?»

»Nej, nej, for den traadte Præstens Karle Bunden ud af ifjor.«

Nu syntes Buskegaardsmænd alligevel, at det blev ham for broget. »Men Mand dog,« sagde han, »hvor i al Verden har du din Forstand henne?»

»Jo, det skal jeg saamænd gerne sige dig,« sagde Niels Vest nok saa kry. »Den løber oppe bag Diget der og slaar Rumpen i Vejret.«

Nobbes.

En jgong for monga År sin hadde Peter Thorsen på Gådebygårinj enj stor å kloger Hunj, a der hed Nobbes. Om han-nem e der monga goa Sansåger, å hær e en å dom:

Der sto dænjgonginj nera ver Ån — lie ver Grånakkaståua — et hojt, hojt Træ, å dær oppa i Toppinj, dær bode Skaddanj. Mæn unjenen, ver Roden å Træ'd, inj i Åbrinjanj, dær bode Ræwinj.

Ræwinj å Nobbes hadde nu alti vad på Kânt, å me Skaddanj hadde'd inte hæjller vad på de bæsta me, sin a hanj va flytter dærhænn. Nobbes å Skaddanj dærimod, di hadde alti vad goa Venner.

Se Ræwinj, hanj va nu så ræwapolerder, å nu, sin a Skaddanj va ble'nj hansa Nâbo, gjik hanj alti å snakte nætt for'inj å fortald'inj, vår gott di kunje hæ'd sammen, viss a Skaddanj vilje komma ner å besöja'nj lid å å te. De va Skaddanj nu livæll inte så forhipader på injdå, mæn dæmme, på dænj anra Sian, så snakke hanj livæll nætt te Ræwinj, for de e ju alti årtiast å komma gott udå'd me sina Nâbo — kantro.

Nobbes.

Engang for mange Aar siden havde Peter Thorsen paa Gadebygaarden en stor og klog Hund, som hed Nobbes. Om denne Hund er der mange gode Historier, og her er en af dem:

Der stod dengang nede ved Aaen, lige ved *Graanakkestue*¹⁾, et meget højt Træ, og oppe i Toppen af Træet boede Skaden. Men nede ved Roden af Træet inde i Aabrinken — der boede Ræven.

Ræven og Nobbes havde altid ligget i Kiv, og med Skaden havde Ræven heller ikke staaet sig allerbedst, siden den flyttede derhen. Derimod havde Nobbes og Skaden altid været gode Venner.

Se, Ræven var jo saa rævepolisk, og nu, siden Skaden var blevet dens Nabo, gik den altid og snakkede saa godt for den og fortalte den, hvor godt de kunde have det sammen, hvis Skaden vilde komme ned og besøge den af og til. Det var Skaden dog ikke saa ivrig efter endda, men paa den anden Side talte han alligevel venligt til Ræven, for det er jo altid rarest at komme godt ud af det med sine Naboer, forstaar sig.

¹⁾ Tilholdssted for »Grånakka« (underjordiske Væsener af Nissefamilien).

Så va'd enjgong — Ræwinj hadde lænje gåd å grunjad på, voddan hanj skujlle få Skaddanj te å gå i Tojed — a hanj høre, a Skaddanj alt hadde stora Unga oppa i Røddanj, å då løvv Tænnarna rent i Vann på'nj. Sæl hadde hanj åu Unga inja i sinn Holla, å nu måtte hanj nu se, om hanj inte kunje hita på nåd te å narra Skaddanj me.

Hanj gjik inj a sinn Holla å lâ saj å grunjada lid åuer'ed, mæn Ungana løvv om'inj å bed'inj å rev'inj i Pælsinj å Rompan. Ræwinj sjæjllde, mæn dæmme hanj hadde ju injena Nawn te dom, sa di tâu dom inte seddan nåd videre å'd. — Sjæjll battar bæst på enj om Gonginj. — Så lie me ett sprinjer hanj op. »Nu hâr jâ'd,« råver hanj å løvver ud å sætter saj å ser op te Skaddanj me de mæst swinapolderda Ansajted, hanj kunje lawa.

»Nåbo,« råfte hanj, »vedd du va jâ hâr gåd å tænjt på di siste Dâna?«

»Vår skujlle jâ vedda ded frå?« sajer Skaddanj. »Du går då væll inte å tænjker hojt?«

»Jo, jâ hâr semænjen gåd å tænjt på, om vi inte skujlle tå å hojlla Barsel sammen. Vi ska ju livæll hâ våra Bælla döfta, å jâ vil hojlla Gjijlled. Vår vijlle'd varra årtit, når du vijlle varra me å synga forr på Salmarna. For de vil jâ saj daj,« ble Ræwinj

Saa var det engang — Ræven havde længe gaaet og grundet over, hvorledes den skulde faa Skaden til at gaa i Tøjet — da hørte den, at Skaden allerede havde store Unger oppe i sin Rede, og da løb dens Tænder rent i Vand. Selv havde den ogsaa Unger inde i sin Hule, og nu maatte den alligevel se, om den ikke kunde finde paa noget at narre Skaden med.

Den gik ind i sin Hule og lagde sig og grundede lidt over det, medens Ungerne løb omkring den og bed den og rev den i Pelsen og i Halen. Ræven skændte, men se, den havde jo ingen Navne til dem, og derfor tog de sig ikke videre af det. — Skænd batter bedst paa én ad Gangen. — Saa lige med eet springer den op. »Nu har jeg det!« raaber den og løber ud og sætter sig og ser op til Skaden med det mest svinepoliske Ansigt, den kunde sætte op.

»Nabo!« raabte den, »ved du, hvad jeg har gaaet og tænkt paa i de sidste Dage?«

»Hvor skulde jeg vide det fra?« siger Skaden. »Du gaar da vel ikke og tænker højt?«

»Jo, jeg har saamænd gaaet og tænkt paa, om vi ikke skulde holde Barselgilde sammen. Vi skal jo alligevel have vore Børn døbt, og jeg vil holde Gildet. Hvor vilde det være dejligt, hvis du vilde være med og synge for paa Salmerne ... For det vil jeg sige dig,« vedblev Ræven at

ver å fetta for Skaddanj, »a alri hâr jâ hört Måga te Song ver Mølleån, forrinj a du kom te å bo hær. Dænja Gonginj må du inte saj naj, Nâbo, for du kanj tro, a de vil gjorra maj enjhillu ont — å om de sto te maj, så holt vi Gjijlled dæn j Dânj idâ.«

Skaddanj visste inte ræjti, va hanj skjulle swâra, for hanj hadde ju hört så monga Storjer om Ræwinj, dæmmeså. Hanj skjulle ju inte ræjti varra te å lida på; mæn ijænn så hadde hanj ju bled rörder âuer, a Ræwinj seddan hadde rost'inj, å kansje hanj âu hadde bæråd saj lid. -- Seddan lie me de samma vijlle hanj nu inte saj rent ud naj, mæn spore bâra, om Barselsmâdij alt va lawader.

»Naj, de e hanj inte,« sajer Ræwinj, »mæn jâ tænjte mæst, a du kunje floja ner te Kjøllaragârinj å hænta vos lid Fett, så løv-ver jâ hænn te Albâuagârinj å hænter voss en Ân. Mæn fost synes maj, a du skjulle flytta dina Unga ner te mina Unga, så kunje di læja så nætt sammen, mæn vi va vækka.«

»De går alri an, de går alri an,« jamrada Skaddanj — for nu va hanj årdeli komminj i Knivan. »Dina Unga e ju majed større inj mina Unga, sa jâ e bonger for, a di villa tâ for hårt på dom.«

»Â, vissa vassa!« Ræwinj ble bâra ver å snakka nætt for Skaddanj å roste hansa Unga å hannem sæl. »Dina Unga e ju ijænn inte nær så klossua som mina,« så hanj, »sa di kanja saj-

smiske for Skaden, »at aldrig har jeg hørt Mage til Sang ved Mølleaaen, før du kom til at bo her. Denne Gang maa du ikke sige nej, Nabo, for du kan tro, at det vil gøre mig meget ondt — og hvis det stod til mig, saa holdt vi Gildet endnu i Dag.«

Skaden vidste ikke rigtig, hvad den skulde svare, for den havde jo hørt saa mange Historier om Ræven. Den skulde jo ikke være rigtig til at stole paa, men paa den anden Side var den jo blevet rørt over, at Ræven saadan havde rost den — og maaske havde den ogsaa bedret sig lidt. Saadan lige med det samme vilde den nu ikke rent ud sige nej, men spurgte blot, om Barselmaden allerede var parat.

»Nej, det er den ikke,« svarede Ræven, »men jeg tænkte i Grunden, at du kunde flyve til Kjøllergaard og hente os lidt Fedt, saa løber jeg til Albuegaard og henter os en And. Men først, synes jeg, skulde du flytte dine Unger ned til mine Unger, saa kunde de lege saa pænt sammen, mens vi var borte.«

»Det gaar aldrig an, det gaar aldrig an,« jamrede Skaden — for nu var den rigtig kommen i Knibe. »Dine Unger er jo meget større end mine, saa jeg er bange for, at de vil tage for haardt paa dem.«

»Aa, vis vas!« Ræven vedblev stadig at tale godt for Skaden og roste dens Unger og den selv. »Dine Unger er jo til Gengæld ikke nær saa

tans komma idå Vænj, om galed skjulle varra. Mæn jâ ska nok gje mina Unga Besje om å varra brâ å læja pent å nætt.«

Tesist lo Skaddanj saj âuersnakka å flytte sina Bælla ner te Ræwens Bælla.

Se, nu lâutar der tæmmeli starrit i seddenen Ræwaholla, å Skaddaungana kom te å nyza nâd så arbarmelit, dæmmeså; sa Skaddanj ble ræjti hall styggjer ver'ed. Mæn Ræwinj slo'ed bârari seddan hænn i Sjâu. »De e semæn j bâran for ded, a di alti forra hâ vad vâna ver å læwa hojt oppa ver Soln, så gjorr'ed ju en tæmmeli Foranrinj å komma seddan dift ner i Sjyggje; mæn la vos nu mæn stikka å, så ska du se, di e alt tevâna, når vi komma ijænn. Jâ løvver rættad,« så hanj, »så kanj jâ gjorra'd mæst lisse hâuse som du.«

Så floj Skaddanj te Kjøllaragârinj ætte lid Fett, å Ræwinj løvv te Albâuagârinj for å hænta en Ân. Mæn væm der va kjivâ'd, de va Skaddanj, å hanj spode saj, lie va hanj kunje. Ræwinj sto å så ætt'inj for å se, om hanj skjulle besinja saj å vænna om, mæn då hanj så, a Skaddanj ble ver, så hanj omkræn j å ferafettes astâ.

Skaddanj kom omijænn lænje forrinj Ræwinj me dajlit Fett i en Swinablæra, a hanj hadde nappad lie idå Knogana på Kjøl-

klodsede som mine,« sagde den, »saa de kan sagtens komme af Vejen, om galt skulde være; men jeg skal nok give mine Unger Besked om at være artige og lege pænt og varsomt.«

Til sidst lod Skaden sig overtale og flyttede sine Børn ned til Rævens Børn.

Se, nu lugter der temmelig stærkt i saadan en Rævehule, og Skadungerne kom til at nyse noget saa grusomt, at Skaden blev ganske forfærdet derover. Men Ræven slog det blot saadan hen i Spøg. »Det er saamænd kun, fordi de altid for har været vant til at leve højt oppe ved Solen, saa er det jo en temmelig Forandring at komme saa dybt ned i Skyggen — men lad os nu kun begive os paa Vej, saa skal du se, at de allerede er vænnet til det, naar vi kommer tilbage ... Jeg løber tværs over Markerne,« sagde den, »saa kan jeg gøre det næsten lige saa hurtigt som du.«

Saa fløj Skaden til Kjøllergaard efter lidt Fedt, og Ræven løb til Al-buegaard for at hente en And. Men hvem der var ked af det, det var Skaden, og derfor skyndte den sig, alt hvad den kunde. Ræven stod og saa efter den for at se, om den skulde besinde sig og vende om, men da den saa, at Skaden fortsatte, gjorde den omkring og sprang af Sted.

Skaden naaede tilbage længe før Ræven med dejligt Fedt i en Svineblære, som den havde nappet lige ud af Hænderne paa Kjøllergaards-

larakonn, då hon sto å hadde tømt 'na seddan passelit. — Hon sto ævent å va ver å smelta'd, ska jâ saj. — Hanj spode saj jemm å se te Ungana, mæn då hadde hanj nær dånad, for ajle hansa Unga lå dær å va ijællbeddena, å Ræwaungana gjik runjen om dom å puffada lid te dom me Ben, å støtte lid te dom me Snudan, for å få dom te å læja me ijænn væll sajta, mæn dæmme di hadde nu ålæjt. Skaddanj va ganske beladinj. Så floj hanj imod Ræwinj å begyjnjte, snårt hanj kunje se'nj: »Å, minj arma Manj, minj arma Manj. Jâ sâ ju nok, de gjik inte an. Dina Unga hâ bedded mina Unga ijæll.«

»I mæn monne ded? Troer du inte, a di bâran hâ lajt dom te å sawa?« sajer Ræwinj, å lod som hanj sæl ble ræjti styggjer ver'ed.

»Som jâ sajer,« jamrada Skaddanj ijænn, »de e bâran alt for sânt. Mæn de e ju minn ajen Sjyjl. Jâ skjulle bâran ble'd jemma me dom.«

»Jamæn, kjæra Nâbo, mina Unga e semæn j lisse sjikkelia som jâ sæl, å væl ded, sa di hâ skam inte på nân Måda gjort'ed, inte — me Vilja då. Naj, du ska semæn j se, a mina Unga hâ villad læjt me dina Unga, å så hâ dina Unga inte kunjad tyllt'ed.«

»Minj arma Manj, minj arma Manj!« jamrada Skaddanj å floj

konen, da hun stod og havde tømt den saadan akkurat tilpas — hun stod netop og var ved at smelte det, skal jeg sige. — Den skyndte sig hjem for at se til Ungerne, men da var den nær besvimet, for alle dens Unger laa der og var bidt ihjel, og Ræveungerne gik rundt om dem og puffede lidt til dem med Benene og stødte lidt til dem med Snuderne, for at faa dem til at lege med igen vel sagtens; men de havde nu leget deres sidste Leg. Skaden var ganske ude af sig selv. Saa fløj den Ræven i Møde og begyndte, saa snart den fik Øje paa den: »Aa, jeg arme Mand! jeg arme Mand! Jeg sagde jo nok, at det ikke gik an ... Dine Unger har bidt mine Unger ihjel!«

»Aa, mon dog det. Tror du ikke, at de blot har lagt sig til at sove?« sagde Ræven og lod, som om den selv blev ganske forfærdet ved det.

»Som jeg siger,« jamrede Skaden igen. »Det er blot alt for sandt, men det er jo min egen Skyld. Jeg skulde blot være blevet hjemme med dem.«

»Jamen, kære Nabo, mine Unger er saamænd lige saa skikkelige, som jeg selv er, og lidt til, saa de har rigtignok ikke paa nogen Maade gjort det — da ikke med Vilje ... Nej, du skal saamænd se, at mine Unger har villet lege med dine Unger, og saa har dine Unger ikke kunnet taale det.«

»Jeg arme Mand, jeg arme Mand!« jamrede Skaden og fløj langt bort over Træernes Toppe. Men Ræven skyndte sig ind til sine Unger og got-

lânt væk âuer Trættoppana. Mæn Ræwinj spode saj inj te sina Unga å gottada saj âuer, a hanj hadde fåd Ram på Skaddanj, som alti brygte å sidde så færmer dæroppa i Træ'd å snakka om, a der skjulle betalles Skat. Nu hadde hanj sæl måttad te'd.

Fost hadde Skaddanj tænjt, a hanj alri mera vijlle se dæn j Stånj, vår hansa Bælla hadde døtt på seddenen lomsk Måda. Hanj hadde semæn j alt sett på ed hojt, hojt Træ i Ståmparalunj te å byggja Rødda idi; mæn dæmme, når der va gåd noggena Dâ, å hanj hadde brydded sin j Jarna me, voddan hanj ijænn skjulle få Ram på Ræwinj, så viste'd saj, a de inte kunje sje te Gawns, udan a hanj måtte tâ hænn å se sitt gamla Jemm ijænn en j Gong.

I sin j Nö tyde hanj te sin j goa Ven Nobbes å spore hannem te Rås. Nobbes gjik tre Gong a runt i sinn Hunjabo å lå saj så ner å tæn jte i noggen Tid. Så reste hanj på ijænn å råfte på Skaddanj — hanj hadde i Mæjlemstynjer vad hænn a sett lid på Peter Thors Möjdynj.

»Se nu,« sajer Nobbes. »Nu troer jâ nok, a jâ hâr rignad ud, voddan a vi ska få Krammed på Ræwinj. Se, Peter Thorsen hâr ju slajtd Kall idâ, å du lå væll nok Mærke te, a Injvojlana lå hænn a på Möjdynjen. Dærsom du nu vijlle tâ å leda Ojnastenana

tede sig over, at den havde faaet Ram paa Skaden, der altid plejede at sidde saa ferm deroppe i Træet og tale om, at der skulde betaales Skat. Nu havde den selv maattet til det.

Først havde Skaden tænkt sig, at den aldrig mere vilde se det Sted, hvor dens Børn var dræbte paa saa lumsk en Maade. Den havde saamænd allerede set paa et meget højt Træ i *Stamperelunden*¹⁾, hvor den vilde bygge sin Rede, men da der var gaaet nogle Dage, og den havde brudt sin Hjerne med, hvorledes den igen skulde faa Ram paa Ræven, da viste det sig, at dette ikke kunde lade sig gøre til Gavns, uden at den blev nødt til at tage hen til sit gamle Hjem endnu en Gang.

I sin Nød tyede den til sin gode Ven Nobbes og spurgte den til Raads. Nobbes gik tre Gange rundt i sit Hundehus og lagde sig saa ned og tænkte et Stykke Tid, hvorefter den igen rejste sig og kaldte paa Skaden — den havde i Mellemtiden været henne at kigge lidt paa Peter Thorsens Mødding.

»Se nu,« siger Nobbes. »Nu tror jeg nok, at jeg har regnet ud, hvordan vi skal faa Krammet paa Ræven. Peter Thorsen har jo slaget en Kalv i Dag, og du lagde vel Mærke til, at Indvoldene laa henne paa Møddingen ... Hvis du nu vilde lede Øjenstenene frem og flyve hen og vise

1) En lille Skov ved Stamperegaard.

fram å floja hænn å viza Ræwinj å fortælla'nj, a jâ e dör, så løvver jâ ner te Brohuzabroen å læggjer maj i Groven å lader, som a jâ værkeli e dör — å så ska'd varra unjelit, om inte enj å voss ska komma te å lokka lven injan Aftan.«

Skaddanj hite snårt Ojnastenana å floj så hænn å satte saj i sitt gamla Træ åuer Ræwens Holla å råfte ner, om a Ræwinj va jemma. Jo, hanj kom ud me de samma å bâ Skaddanj å komma injanfor å fortald'inj, vår majed hanj hadde sagnad'inj. Mæn Skaddanj hadde nu inte Stynjer å gå injanfor, for hanj hadde strænjt. Hanj vilje bâran for gammalt Nâboskaw Sjyill floja injom å fortælla, a Nobbes va dör.

»Va e hanj?« læjefram råfte Ræwinj, så glâr ble hanj.

»Jo, Nobbes e dör, Nobbes e dör,« påsto Skaddanj.

»Jamænn, jâ kanj foje tro'ed,« ble Ræwinj ver.

»Hær e Nobbesa Ojnastena, hær e Nobbesa Ojnastena,« sajer Skaddanj ijænn, å viste Ræwinj Ojnastenana frå Peter Thors Kall.

»Ja, så ska jâ då livæll åu tokta'nj, fajn jâ kanj få fatte på'nj,« tâu Ræwinj på Vaj, »for hanj hâr toktad maj så hundans enj-gong.«

»Du kanj bâran følla ætte maj,« så Skaddanj, »så ska jâ nok viza daj'inj. Hanj liggjer lie nera ver Brohuzabroen.«

Ræven dem og fortælle den, at jeg er død, saa løber jeg ned til Brohusbroen og lægger mig i Grøften og lader, som om jeg virkelig er død — saa skal det gaa underligt til, om ikke en af os skal komme til at lukke sine Øjne inden Aften.«

Skaden fandt snart Øjenstenene og fløj hen og satte sig i sit gamle Træ over Rævens Hule og raabte ned, om Ræven var hjemme. Jo, den kom med det samme ud og bad Skaden komme indenfor og fortalte den, hvor meget den havde savnet den. Men Skaden havde dog ikke Tid at gaa indenfor, for den havde travlt — den vilde blot for gammelt Naboskabs Skyld flyve indom og fortælle, at Nobbes var død.

»Hvad er den?« ligefrem raabte Ræven, saa glad blev den.

»Jo, Nobbes er død, Nobbes er død,« paastod Skaden.

»Jamen, jeg kan næsten ikke tro det,« vedblev Ræven.

»Her er Nobbes' Øjenstene, her er Nobbes' Øjenstene,« siger Skaden igen og viste Ræven Øjenstenene fra Peter Thorsens Kalv.

»Ja, saa skal jeg dog ordentlig tugte den, om jeg kan faa fat paa den,« tog Ræven paa Vej, »for den har tugtet mig saa grusomt engang.«

»Du kan blot følge efter mig,« sagde Skaden, »saa skal jeg nok vise dig den. Den ligger nede ved Brohusbroen.«

De våre inte monga Manuter, forrinj a Skaddanj å Ræwinj rajte fram; å dær lå ju så Nobbes nera i Groven.

Nu hadde Ræwinj alti hat tæmmeli Respækt for Nobbes, dæmme va hanj inte så forhipader injdå på å tâ fatte på'nj, forrinj a hanj va helt klår âuer, om hanj nu âu va ræjti dör.

»Troer du nu slætt inte, a hanj kanj læwa på ijænn?« spore Ræwinj — lid krystara-ajtut.

»Dör som en Sijll, dör som en Sijll,« påsto Skaddanj ømmer; å Ræwinj tâu Mod te saj å låutada lid te'nj.

»Hanj låutar så varmer i Toed,« så hanj.

»Soln hâr sjinnt på'nj, Soln hâr sjinnt på'nj,« swære Skaddanj lisse rapt, å Ræwinj tænjte, a de kunje ju âu gott varra, å så strajte hanj saj for å låuta te'nj inu enj Gong, mæn så tænjte Nobbes, a nu kunje'd varra nok me dænj Lænj, å me de samma sprong hanj op å lawada Ræwinj seddan te, a hanj værkan kunje kriva æjlle gå; å bâgætte trajte hanj'inj hænn å smed'inj i Mølledamminj å droknad'inj.

Det varede ikke mange Minutter, før Skaden og Ræven naaede frem, og der laa jo saa Nobbes nede i Grøften.

Nu havde Ræven altid haft ikke saa lidt Respekt for Nobbes, og derfor var den ikke særlig ivrig efter at give sig i Lag med den, før den var helt sikker paa, at Nobbes var rigtig død.

»Tror du nu, at den slet ikke kan leve op igen?« spurgte Ræven lidt krysteragtigt.

»Død som en Sild, død som en Sild,« paastod Skaden stadig, og Ræven tog Mod til sig og snusede lidt til Nobbes.

»Den lugter saa varm i Pelsen,« sagde den.

»Solen har skinnet paa den, Solen har skinnet paa den,« svarede Skaden omgaaende, og Ræven tænkte, at det kunde jo ogsaa godt være, og saa strakte den sig for at snuse en Gang til; men da tænkte Nobbes, at det nu kunde være nok med den Leg, og sprang i det samme op og lavede Ræven saadan til, at den hverken kunde krybe eller gaa, og bag-efter slæbte han den hen og kastede den i Mølledammen og druknede den.

Pær Pæj.

Når I nu vil varra ræjti, ræjti brâ, så ska jâ fortælla jer om Pær Pæj, der sodd ver en Æj å pillada sinj Pæj — mæn så kom der enj Aggernahat å slo'inj i Skâl'n, å hanj ble så bonge, sa hanj trode, Varden skjulle forgå, å så gâ hanj saj op å løvva. — Hanj stænjte astâ rættad âuer Âgrana, å så kom hanj frambi enj Hinjst, a der sto på Græz.

»Mæn vår ska du då hænn i dænj Fârten?« råfte Hinjstinj ætt'inj.

»Jo, jâ heder Pær Pæj å sodd ver en Æj å pillada minj Pæj, mæn så kom der enj Aggernahat å slo maj i Skâl'n, å jâ ble så bonge, sa jâ trode, Varden skjulle forgå, å så gâ jâ maj op å løvva.«

»Så løvver jâ me!« råfte Hinjstinj — å så stænjte di astâ rættad âuer Âgrana — så kom di frambi en hel Raspa Kjör, a der sto å stjærnada ætte dom. »Mæn vår i ajl Varden skan I då hænn i dænj Fârten?« råfte enj stor, arrier Tjyr ætte dom. »Jo, jâ heder semæn j Pær Pæj å sodd ver en Æj å pillada minj Pæj, så kom der enj Aggernahat å slo maj i Skâl'n, å jâ ble så bonge, sa

Per Pæj.

Hvis I nu vil være rigtig, rigtig artige, saa skal jeg fortælle jer om Per Pæj; han sad ved en Eg og pillede sin Pæj¹⁾ — saa kom der en Agernekop og ramte ham i Panden, og han blev saa bange, at han troede, Verden skulde forgaa, og saa tog han paa at løbe. Saa stærkt han kunde, løb han hen over Markerne og kom da forbi en Hingst, der stod paa Græs.

»Hvor skal du dog hen med den Fart?« raabte Hingsten efter ham.

»Jo, jeg hedder Per Pæj, og da jeg sad ved en Eg og pillede min Pæj, kom der en Agernekop og ramte mig i Panden, og jeg blev saa bange, at jeg troede, Verden skulde forgaa, og saa sprang jeg op og rendte min Vej.«

»Saa løber jeg med!« sagde Hingsten — og saa rendte de, alt hvad de bare kunde, hen over Agrene og kom da forbi en lang Række Køer, som stod og gloede efter dem. »Men hvor i al Verden skal I dog hen med den Fart?« raabte en stor, olm Tyr efter dem. »Jo, jeg hedder Per Pæj, og da jeg sad ved en Eg og pillede min Pæj, kom der en Agernekop og ramte

¹⁾ Bet. uvis.

jâ trode, Varden skjulle forgå, å så gâ jâ maj op å løvva — å sin hâr jâ fåd Følje.« »Så løvver jâ me!« råfte Tjyrinj — å så stænjte di astâ lisse arrit di kunje — rættad âuer ajle Ågrana ... å så kom di frambi en Swinalykkja. »Mæn vår i ajl Varden skan I då hænn i dæn j Fårten?« råfte enj stor å styggjer Orna ætte dom — sikkena Huggtænner hanj hadde ... »Jo, jâ heder Pær Pæj å sodd ver en Æj å pillada minj Pæj — så kom der enj Aggernahat å slo maj i Skâln, å jâ ble så bonge, sa jâ trode, Varden skjulle forgå, å så gâ jâ maj op å løvva — å sin hâr jâ fåd Følje.« »Så løvver jâ me!« råfte Ornanj — å så stænjte di astâ sa de lie vyslada ætte, râks âuer ajle Ågrana; å så kom di frambi nonna Kovvel Får. »Mæn vår i ajl Varden skan I då hænn i dæn j Fårten?« råfte Værinj ætte dom ... »Jo, jâ heder semæn j Pær Pæj å sodd ver en Æj å pillada min Pæj, så kom der enj Aggernahat å slo maj i Skâln, å jâ ble så bonge, sa jâ trode, Varden skjulle forgå, å så gâ jâ maj op å løvva — å sin hâr jâ fåd Følje.« »Så løvver jâ me!« råfte Værinj — å så stænjte di astâ så arrit, di bâran kunje kriva hænn a Ågrana te — så kom di frambi en Gâzalykkja ... »Mæn koss ilæll! Vår skan I då hænn i dæn j Fårten?« råfte Gâzanj ætte dom. — »Jo, jâ heder Pær Pæj å sodd ver en Æj å pillada minj Pæj, så kom der enj Ag-

mig i Panden, og jeg blev saa bange, at jeg troede, Verden skulde forgaa, og saa sprang jeg op og rendte min Vej — og siden har jeg faaet Følge.« — »Saa løber jeg med!« raabte Tyren — og saa rendte de igen alt hvad de kunde, tværs over alle Marker og kom forbi en Svinefold. »Men hvor skal I dog hen med den Fart?« raabte en stor, fæl Orne efter dem — sikke Hugtænder den havde ... »Jo, jeg hedder Per Pæj og sad ved en Eg og pillede min Pæj, da der kom en Agerkop og slog mig i Panden, og jeg blev saa bange, at jeg troede, Verden skulde forgaa, og saa sprang jeg op og rendte min Vej — og siden har jeg faaet Følge.« — »Saa løber jeg med!« raabte Ornen — og saa styrtede de igen af Sted, saa det peb i Luften — tværs over alle Marker og kom da forbi nogle Kobler Faar. »Men hvor skal I dog hen med den Fart?« raabte Vædderen efter dem. »Jo, jeg hedder Per Pæj, og da jeg sad ved en Eg og pillede min Pæj, kom der en Agerkop og ramte mig i Panden, og jeg blev saa bange, at jeg troede, Verden skulde forgaa, og sprang op og rendte min Vej — og siden har jeg faaet Følge.« — »Saa løber jeg med!« raabte Vædderen — og saa fo'r de igen af Sted saa stærkt de kunde, hen over alle Marker og kom da forbi en Gaasefold ... »Men i Himlens Navn, hvor skal I dog hen med den Fart?« raabte Gasen efter dem. »Jo, jeg hedder Per Pæj, og da jeg sad ved en Eg og pillede min Pæj, kom der en Agerkop og slog mig i Panden, og jeg blev saa bange, at jeg troede, Verden

gernahat å slo maj i Skâln, å jâ ble så bonge, sa jâ trode, Varden skjulle forgå, å så gâ jâ maj op å løvva — å sin hâr jâ fåd Følje.« »Så løvver jâ me!« sajer Gâzanj — å så stænjte di astâ rættad âuer Ågrana; så kom di frambi enj Ånedam... »Mæn koss i lidemaj væ! — vår skan I hænn i dæn j Fårten?« råfte Anrikkinj ... »Jo, jâ heder semæn j Pær Pæj å sodd ver en Æj å pillada min j Pæj, så kom der enj Aggernahat å slo maj i Skâln, å jâ ble så bonge, sa jâ trode, Varden skjulle forgå, å så gâ jâ maj op å løvva — å sin hâr jâ fåd Følje.« »Så løvver jâ me,« sâ Anrikkinj — å så stænjte di astâ — ilæll! ilæll! vår hon skâr, râks âuer Ågrana ... så kom di frambi enj Hønsagår ... »I, mæn vår skan I då hænn ajlesammena i dæn j Fårten?« råfte Hânanj ætte dom. »Jo, jâ heder Pær Pæj å sodd ver en Æj å pillada min j Pæj, så kom der enj Aggernahat å slo maj i Skâln, å jâ ble så bonge, sa jâ trode, Varden skjulle forgå, å så gâ jâ maj op å løvva — å sin hâr jâ fåd Følje.« »Så løvver jâ me!« råfte Hânanj ... å så stænjte di astâ alt va di lie kunje hinka å — rættad âuer ajle Ågrana — så kom di frambi en stor, swårblå Kjætta ... »Mæn vår i ajl Varden skan I då hænn i dæn j Fårten!« råfte hon ætte dom. »Jo, jâ heder Pær Pæj å sodd ver en Æj å pillada min j Pæj, å så kom der enj Aggernahat å slo maj i Skâln, å jâ ble så bonge, sa jâ trode, Varden skjulle forgå, å så gâ jâ maj op å

skulde forgaa, og saa sprang jeg op og rendte min Vej — og siden har jeg faaet Følge.« -- »Saa løber jeg med,« sagde Gasen — og saa gik det igen strygende hen over alle Marker, indtil de kom forbi en Andedam. »Men, hvad er der dog sket — og hvor skal I da hen med den Fart?« raabte Andrikken ... »Jo, jeg hedder Per Pæj, og da jeg sad ved en Eg og pillede min Pæj, kom der en Agernkop og ramte mig i Panden, og jeg blev saa bange, at jeg troede, Verden skulde forgaa, og sprang op og rendte min Vej.« — »Saa løber jeg med,« sagde Andrikken, og det kan nok være, det gik — tværs over alle Marker, indtil de kom forbi en Hønsagaard ... »Men, hvor skal I dog hen allesammen med den Fart?« raabte Hanen efter dem. »Jo, jeg hedder Per Pæj, og da jeg sad ved en Eg og pillede min Pæj, kom der en Agernkop og slog mig i Panden, og jeg blev saa bange, at jeg troede, Verden skulde forgaa, og sprang op og rendte min Vej — og siden har jeg faaet Følge.« — »Saa løber jeg med!« raabte Hanen — og atter gik det, alt hvad de kunde stryge af Sted, tværs over alle Agre, indtil de kom forbi en stor blaagraa Hunkat... »Men, hvor skal I dog hen med den Fart?« raabte den efter dem ... »Jo, jeg hedder Per Pæj, og da jeg sad ved en Eg og pillede min Pæj, kom der en Agernkop og slog mig i Panden, og jeg blev saa bange, at jeg troede, Verden skulde forgaa, og sprang op og rendte min Vej — og siden har jeg faaet

løvva — å sin hâr jâ fåd Følje.« »Så løvver jâ me!« sâ Kjættan... å så stænjte di astâ lie sa de pev ætte, râks âuer ajle Ågrana ... Å seddan ble di ver me å løvva te seddan hænn imod Sjymninjen te, så kom di te enj stor Går, vår a Folken akkorât va tâna jemmafrå, for di tore alri sawa dær om Natten for Trojlltoj. Mæn seddan nåd va Pær Pæj nu inte bonge for, å dæmme tâu hanj saj strajs for å stæjlla sina Söldâter an.

Hinjstinj skjulle stå i Portinj, å Hânanj hanj skjulle hojlla Vajt, dæmme som seddan kom hanj te å stå på Vâundrætten. Tjyrinj fikj sinj Plås neran for Trappan å Værinj oppa på Trappan. Ornanj kom te å liggja unje Bored, å Gâzanj lâ saj mitte på Bored mæl ajl dæn j dajlia Mâdinj, som a Folken måtte stæjlla fram vær evia Dâ, injan a di tâu astâ, for a Trojlltojed inte skjulle varra for slømt te å halna ijlla me Gårsens Sâger. Kjættan krev unje Karkluninj å lâ saj, Anrikkinj uda ver Ijllarinj, å sæl gjik Pær Pæj te Sænjs i en dajli oprett Sæn, a dær sto.

Då Klokkan så ble i Lawed tâl, høre Hânanj, a der lissom va nåd i Faggana, dæmme tâu hanj på å vårskâua di anre. »Jâ kanj se Hælsinjö-ö-ö-r!« råfte hanj, sa de skalrada mæl Huzen.

Mæn se nu hadde Trojlln nok âu lâutad, a der va nåd på Færa, for så sænde di enj gammajl enj Dæwl inj å nyzja lid, voddan a de sto te dærinja; mæn ikkje rappere va hanj komminj inj om

Følge.« — »Saa løber jeg med!« sagde Katten — og nu gik det igen over Stok og Sten og tværs over alle Agre ... Saaledes blev de da ved med at løbe, til Tusmørket begyndte at falde, og de naede en stor Gaard, som Ejeren og alle hans Folk just havde forladt, da de ikke turde sove der om Natten for Troldeøj. Saadan noget var Per dog ikke bange for, og han begyndte straks at stille sine Soldater op.

Hingsten kom til at staa i Porten, og Hanen skulde holde Vagt, derfor kom den til at staa paa Vognstangen. Tyren fik sin Plads neden for Trappen og Vædderen sin oven for Trappen. Ornen kom til at ligge under Bordet og Gasen midt paa Bordet mellem al den lækre Mad, der var sat frem, inden Folkene forlod Gaarden, for at Troldeene ikke skulde handle alt for ilde med Gaardens Ejendele ... Katten krøb under Kakkellovnen, og Andrikken lagde sig ude ved Skorstenen. Per fandt en dejlig opredt Seng, hvor han gik til Ro.

Da Klokken nu blev omkring tolv, hørte Hanen, at der ligesom var Ugler i Mosen, og den vilde derfor vare de andre ad. »Jeg kan se Helsing-ø-ø-ør!« raabte den, saa det dirrede mellem Længerne.

Troldeene havde ogsaa nok lugtet, at der var noget paa Færde, for nu sendte de en gammel erfaren Trolde ind for at undersøge, hvordan det stod til ... men næppe var han kommet ind i Porten, før Hingsten gav

Portinj, forrinj a Hinjstinj gâ'nj en âuer Rân me de ena Bâg-bened, sa hanj røj helt hænn te Trappan, å dær tâu Tjyrinj'inj på Horn å varpad'inj op te Værinj; hanj gâ'nj ijænn et Stødd, sa hanj floj lie inj a Stâuan å hænn te Bored, vår Ornanj gâ saj te å flâ'nj i Ben me sina Huggtæner. Då hanj så vijlle tâ for saj å reza på, så bed Gâzanj hannem i Fingrana. — De va rent forskrækkjelit, som hanj då va komminj op idi'ed, å nu vijlle hanj bâran se å slæppa unjan, mæn lissom hanj vænde saj, sprong Kjættan fram frå Karkluninj å spænjd'inj så rent arbarmelit i Ansajted, sa de foje ammada te, å Anrikkinj kom vraltenes fram frå Ijllarinj å råfte: »Pær, tâ maj Kjæppinj! Pær, tâ maj Kjæppinj!« Å då Pær høre ded, så sprong hanj op å tâu enj tjykker Pål å pryld'inj frå Huza.

»Naj, hær kanja vi alri komma mera!« klynkjada dænj gamla Trojlladæwlinj — så nåsammer hanj va — då hanj rajte ud te di anre ijænn. »Då jâ kom inj om Portinj, sto der enj Smedd å gâ maj en me sinj Hammara, sa jâ røj helt hænn te Trappan, å dær sto så enj Jemmasænnara å tâu maj på Tjivan å sænde maj op te enj Snikkara, a der løvv maj Hæwlinj i Mawanj, sa jâ fo'r lie inj a Stâuan, å dær sodd enj Skomâgara unje Bored å rev maj i Ben me sina Syla, å âuanpå sodd der enj Skreddara å klypte maj i Fingrana me sinn Sajs. Så vænde jâ maj å vijlle løvva unjan,

ham et vældigt Dask over Rygstykkerne med sit ene Bagben, saa han fløj lige hen til Trappen, hvor Tyren tog ham paa Hornene og kastede ham op til Vædderen, der igen gav ham et Stød i Maven, saa han fo'r ind i Stuen og hen til Bordet, hvor Ornen gav sig til at flænse ham i Benene med sine lange Hugtænder. Da han nu greb i Bordet for at rejse sig op, bed Gasen ham i Fingrene ... Det var ganske rædsomt, som han var kommen af Sted, og da han nu vilde løbe sin Vej, sprang Katten frem fra Kakkelovnen og kradsede ham saa skammelig i Ansigtet, og Andrikken kom vraltende frem fra Skorstenen og raabte: »Per, ræk mig Stokken! Per, ræk mig Stokken!« Og da Per hørte det, sprang han op og tog en tyk Stok og pryglede Trollden fra Gaarde.

»Nej, her kan vi aldrig komme oftere,« klynkede den gamle Trolld, da han igen kom ud til sine Kammerater, saa ynkeligt tilredt som han var. »Da jeg kom inden for Porten, stod der en Smed og slog til mig med sin Hammer, saa jeg fløj hen til Trappen, og dér stod en Høstkarl og tog mig paa sin Fork og langede mig op til en Snedker, der rendte mig sin Høvl i Maven, saa jeg fo'r lige ind i Stuen, og der sad en Skomager under Bordet og flænsede mig i Benene med sine Syle, og oppe paa Bordet sad en Skrædder og klippede mig i Fingrene med sin Saks. Saa vendte jeg mig og vilde prøve at slippe bort, men da kom en gammel Kælling frem

mæn så kom der en gammel Kjælinj fram frå Karkluninj å rev maj så skammelit i Ansajted me sina Kârer, å frå Ijllarinj kom der nok en Kjælinj å råfte: »Pær, tâ maj Kjæppinj! Pær, tâ maj Kjæppinj!« å hadde'd inte vad galed forra, ska ja lâua for, a ja ble teredder. Der kom ed vitt Spøjelse fram frå Sænjen å høl-mada på maj me enj tjykker Pâl, lie te ja slop idå Gårinj — sa hær torra vi alri sætta våra Ben mera.«

Mæn Pær Pæj å hansa Jælpara di gjikke te Ro å saw lie te dænj lyza Mårninj — å då Gårsens Folk så kom jemm å höre, va der va sjett, ble di så ustortelia glå, a Pær seddan hadde fåd Krammed på Trojlln, sa di gånj en hel Sjæppa Gujllpænja. — Å dærme tâu Pær Pæj sina Jælpara me saj å reste å jemmætte ijænn.

fra Kakkellovnen og kradsede mig saa skammeligt i Ansigtet med sine Karter, og fra Ildstedet kom ogsaa en gammel Kælling og raabte: *Per, ræk mig Stokken! Per, ræk mig Stokken!* og dersom det ikke havde været galt før, skal jeg love for, at jeg nu blev tilredt. Et hvidt Spøgelse kom frem fra Sengen med en tyk Stok og lod Slag efter Slag regne ned over mig, til jeg naaede ud af Gaarden — saa her tør vi aldrig mere sætte vore Ben.«

Per Pæj og hans Hjælpere gik nu i Seng og sov lige til den lyse Morgen, og da Gaardens Folk kom hjem og fik at høre, hvad der var sket, blev de saa ovenud glade over, at Per havde faaet Ram paa Trol-dene, at de gav ham en hel Skæppe Guld... Og dermed rejste Per og hans Hjælpere af Sted mod Hjemmet igen.

Dænj hâgalna Hønnan.

Hânanj å Hønnan skujlle ud å plokka Nødder, mæn dæmme, der va mæn bårt om dom de Åred, å så ble di enia om, a di skujlle dela dænj fosta, di hite. Di spiggada å spiggada lænje — så hite Hønnan en stor, dajli Nødd. Mæn nu va hon lid skâl å saj, sa hon kunje nok villa præwa å lada som injed — å slygga 'na sæl, udan a Hânanj så'd; mæn dær hadde hon nær kommed galed astâ. Hon kløjdes i Fâzanj, å Nødden sodd 'na fâst i Halsinj, sa hon mæn ævent lie kunje stønna: »Arr, arr!« å de forsto Hânanj strajs, a de skujlle bety: »Vann, Vann!« dæmme kjilde hanj astâ te Kijjllan ætte Vann.

»Kjijlla, Kjijlla, gje maj Vann te minn stakkals Konna, a der liggjer å e ver å dö i Fâzanj,« bâ Hânanj.

»Om du gjer maj Læw, så ska du få Vann,« så Kjijllan, å Hânanj stænjte astâ hænn te Træ'd å tyjde: »Træ, Træ, gje maj Læw te Kijjllan, sa jâ kanj få Vann te minn stakkals Konna, a der liggjer å e ver å dö i Fâzanj.«

»Om du gjer maj Bân, ska du få Læw,« så Træ'd. Å Hânanj spode saj astâ te Jomfruen å sâ: »Jomfru, Jomfru, gje maj Bân

Den begærlige Høne.

Hanen og Hønen skulde ud at plukke Nødder, men nu var der kun sparsomt af dem det Aar, og de blev derfor enige om, at de skulde dele den første, de fandt. De skrabe og skrabe længe, da fandt Hønen en stor, dejlig Nød. Nu var den imidlertid lidt upaalidelig af sig og kunde nok have Lyst til at prøve at lade som intet og sluge Nødden selv, uden at Hanen opdagede det — men da var den nær kommen galt af Sted — den var lige ved at kvæles i Hasen, og Nødden sad den fast i Halsen, saa den kun lige formaaede at stønne: »Arr, arr;« men Hanen forstod straks, at det skulde betyde: »Vand, Vand!« og derfor skyndte den sig af Sted til Kilden efter Vand.

»Kilde, Kilde, giv mig Vand til min stakkels Kone, der ligger og er ved at kvæles i Hasen,« bad Hanen.

»Hvis du giver mig Løv, saa skal du faa Vand,« sagde Kilden. Og Hanen sprang af Sted hen til Træet og tiggede: »Træ, Træ, giv mig Løv til Kilden, saa jeg kan faa Vand til min stakkels Kone, der ligger og er ved at kvæles i Hasen.«

»Hvis du giver mig Baand, skal du faa Løv,« sagde Træet — og Hanen skyndte sig af Sted til Jomfruen og sagde: »Jomfru, Jomfru, giv mig

te Træ'd, sa jâ kanj få Læw te Kji'llan å Vann te minn stakkals Konna, a der liggjer å e ver å dö i Fâzanj.«

»Om du gjer maj Sko, så ska du få Bân,« så Jomfruen. Å astâ benada Hânanj te Skomâgarinj å sâ: »Skomâgara, Skomâgara, gje maj Sko te Jomfruen, sa jâ kanj få Bân te Træ'd å Læw te Kji'llan å Vann te minn stakkals Konna, a der liggjer å e ver å dö i Fâzanj.«

»Om du gjer maj Bossta te minj Risp, ska du få Sko,« så Skomâgarinj. Å Hânanj ferafettes astâ te Soen. »So, So,« så hanj, »gje maj Bossta te Skomâgarinj, sa jâ kanj få Sko te Jomfruen å Bân te Træ'd å Læw te Kji'llan å Vann te minn stakkals Konna, a der liggjer å e ver å dö i Fâzanj.«

»Om du gjer maj Sæ, ska du få Bossta,« så Soen. Å Hânanj omkræn j å astâ te Tarskemanj. »Tarskemanj, Tarskemanj, gje maj Sæ te Soen, a jâ kanj få Bossta te Skomâgarinj å Sko te Jomfruen å Bân te Træ'd å Læw te Kji'llan å Vann te minn stakkals Konna, a der liggjer å e ver å dö i Fâzanj.«

»Om du gjer maj Kâga, ska du få Sæ,« så Tarskemanj. Å Hânanj astâ te Bâgarinj, lie va hanj kunje kriva hænn ad Væn j. »Bâgara, Bâgara,« så hanj, »gje maj Kâga te Tarskemanj, sa jâ kanj få Sæ te Soen å Bossta te Skomâgarinj å Sko te Jomfruen å Bân te Træ'd å Læw te Kji'llan å Vann te minn stakkals Konna, a der liggjer å e ver å dö i Fâzanj.«

Baand til Træet, saa jeg kan faa Løv til Kilden og Vand til min stakkels Kone, der ligger og er ved at kvæles i Hasen.«

»Hvis du giver mig Sko, skal du faa Baand,« sagde Jomfruen — og af Sted benede Hanen til Skomageren og sagde: »Skomager, Skomager, giv mig Sko til Jomfruen, saa jeg kan faa Baand til Træet og Løv til Kilden og Vand til min stakkels Kone, der ligger og er ved at kvæles i Hasen.«

»Hvis du giver mig Børste til min Risp, saa skal du faa Sko,« sagde Skomageren — og Hanen fo'r over Hals og Hoved af Sted hen til Soen. »So, So,« sagde den, »giv mig Børster til Skomageren, saa jeg kan faa Sko til Jomfruen og Baand til Træet og Løv til Kilden og Vand til min stakkels Kone, der ligger og er ved at kvæles i Hasen.«

»Hvis du giver mig Korn, skal du faa Børster,« sagde Soen — og Hanen gjorde omkring og for af Sted til Tærskemanden. »Tærskemand, Tærskemand, giv mig Korn til Soen, saa jeg kan faa Børster til Skomageren og Sko til Jomfruen og Baand til Træet og Løv til Kilden og Vand til min stakkels Kone, der ligger og er ved at kvæles i Hasen.«

»Hvis du giver mig Kage, skal du faa Korn,« sagde Tærskemanden — og Hanen for af Sted til Bageren, alt hvad den kunde springe hen ad Vejen. »Bager, Bager,« sagde den, »giv mig Kage til Tærskemanden, saa jeg kan faa Korn til Soen og Børster til Skomageren og Sko til Jomfruen

»Om du gjer maj Râga å Kâst, ska du få Kâga,« sâ Bâgarinj. Å Hânanj te Smeddinj, alt va hanj kunje bena astâ. »Smedd, Smedd,« sâ hanj, »gje maj Râga å Kâst te Bâgarinj, sa jâ kanj få Kâga te Tarskemanj å Sæ te Soen å Bossta te Skomâgarinj å Sko te Jomfruen å Bân te Træ'd å Læw te Kjjillan, for jâ ska hænta Vann te minn stakkals Konna, a der liggjer å e ver å dö i Fâzanj.«

»Om du gjer maj Koll, ska du få Râga å Kâst,« sâ Smeddinj. Å Hânanj stænjte astâ hænn ad Vænj; dær va der enj Vâun, a der hadde taft enj Bidda Koll — dænj tâu hanj i Næbbed å løvv te Smeddinj me — — å så fikj hanj Râga å Kâst te Bâgarinj å Kâga te Tarskemanj å Sæ te Soen å Bossta te Skomâgarinj å Sko te Jomfruen å Bân te Træ'd å Læw te Kjjillan, sa hanj kunje hænta Vann te sinn stakkals Konna, a der lå å va ver å dö i Fâzanj.

Då hanj lånt om lænje rajte omijænn te 'na, va'd mæn lie ævent, a hon kunje klynjkja: »Ak, ak,« mæn så fikj hon Næbbed fullt å Vann, å Hânanj baskada 'na i Ryggjinj me Vinjanj, sa hon hostada Nødden op, å lænje vâre'd inte, forrinj a hon adder va så vijlla, a di kunje dela 'na, som di hadde bestæmt'ed frå Fostan å.

og Baand til Træet og Løv til Kilden og Vand til min stakkels Kone, der ligger og er ved at kvæles i Hasen.«

»Hvis du giver mig Rage og Kost, skal du faa Kage,« sagde Bageren — og Hanen løb hen til Smeden, alt hvad den kunde fare af Sted. »Smed, Smed,« sagde den, »giv mig Rage og Kost til Bageren, saa jeg kan faa Kage til Tærskemanden og Korn til Soen og Børster til Skomageren og Sko til Jomfruen og Baand til Træet og Løv til Kilden, for jeg skal hente Vand til min stakkels Kone, der ligger og er ved at kvæles i Hasen.«

»Hvis du giver mig Kul, skal du faa Rage og Kost,« sagde Smeden — og Hanen sprængte af Sted hen ad Vejen; der var nemlig en Vogn, der havde tabt et Stykke Kul — det tog den i Næbbet og løb til Smeden med det ... og saa fik den Rage og Kost til Bageren og Kage til Tærskemanden og Korn til Soen og Børster til Skomageren og Sko til Jomfruen og Baand til Træet og Løv til Kilden, saa den kunde hente Vand til sin stakkels Kone, der laa og var ved at kvæles i Hasen.

Da den langt om længe naaede tilbage til Hønen, formaaede denne kun lige netop at klynke: »Ak, ak!« Men saa fik den Næbbet fyldt med Vand, og Hanen baskede den i Ryggen med sin Vinge, saa at den hostede Nødden op — og længe varede det ikke, før Hønen igen var saa ferm, at de kunde dele den, som de havde bestemt det fra først af.

Hânanj droknada i Öltynjan.

Hânanj å Hønnan gjik på Möjdynjen å spiggada, mæn så lie me enj gânes Gong ble di bæggje to så tosstua, så tosstua, a di ble enia om å gå inj å bryggja dom en Tynja Öl. Hânanj hænte Vann ver Kjjillan, å Hønnan lawada Rystabaljan te me Halm i Bonninj å Malted åuanpå å stok Rystatappinj i. Å sin, når Vanned kogte, så slo hon'ed åuer Malted.

Ættesom Öled hadde trajt seddan passelit, linnada di Rystatappinj, å injan Aftan hadde di Tynjan laddrenes fujll. Så saite di Gjârn te, sa Öled kunje stå å gjorres om Natten, mæn di saw.

Di gjik tilia te Sænjs som vån, mæn seddan hænn på Mårnstunjen fikj Hânanj nu for saj, a hanj kunje trænja te å strækkja Ben igrån, å tâu saj så en Tur a Gårinj. Dær sprong hanj op på Våundrættan å baskada nonna Gong me Vinjana, å så råfte hanj lisse højt, hanj kunje: »Hømlinj e rö-ö-r-r!«

Mæn lissom ded, kom hanj te å håusa på Öled, å tænjte, a de kunje varra årtit å se, om de nu åu va begjynjt å gjorres. Hanj gjik så inj a Bryggjersed å floj op å satte saj på Tynjekântinj ...

Hanen druknede i Øltønden.

Hanen og Hønen gik paa Møddingen og skrabede, da de pludselig begge to blev saa skrækkelig tørstige og blev enige om at gaa ind og brygge sig en Tønde Øl. Hanen hentede Vand ved Kilden, og Hønen gjorde Rostekarret i Stand med Halm i Bunden og Malt ovenpaa, stak Tappen i Rostekarret, og hældte siden det kogende Vand derover.

Da dette havde staaet og trukket i en passende Tid, løsnede de lidt ved Rostetappen, og inden Aften var Tønden fyldt helt til Randen. Nu satte de Gær til, og saa skulde Øllet staa og gære hele Natten, mens de sov.

De gik tidligt i Seng, som Høns plejer, men hen paa Morgenen fik Hanen Lyst til at strække Benene lidt, og den tog sig da en Tur ned i Gaarden. Den fløj op paa Vognstangen og baskede med Vingerne og raabte lige saa højt, som den bare kunde: »Himlen er rø-ø-ød!«

Pludselig kom den til at huske paa Øllet og tænkte, at det kunde være rart at se, om det nu ogsaa var begyndt rigtig at gære. Da den kom ind i Bryggerset, fløj den op og satte sig paa Kanten af Tønden ... Jo, det

Jo, de gjores ræjti nætt — å som de låutada då dajlit ... Hanj vijlle ævent lie sætta Småg på'd å bokte saj så ner for å få et Næbfullt, mæn aw — der va for lånt ner. Hanj gjik barduz ner a Öltynjan å droknada.

Der ble en arbarmeli Jamran, då Hønnan kom å hit'inj. Hon vrælada å vrælada, sa de værkan ammada æjlle linada.

»Mæn va hundan vrælar du då seddan for?« sajer Stolinj.

»Jå skjulle væll nok hå Grunj te å vræla, når Hånanj e droknader i Öltynjan,« knulkada Hønnan.

»Ja, vrælar du, så danjsar jå,« påsto Stolinj. Å så tåu hanj på å danjsa.

»Mæn va i ajl Varden danjsar du for som enj galinj?« råver Dörn.

»Å, jå hår væll nok Grunj te å danjsa, når Hønnan vrælar, å Hånanj e droknader i Öltynjan,« sajer Stolinj.

»Ja, danjsar du, så knerkar jå,« så Dörn. Å så tåu hon på å knerka.

»Mæn va Pâzinj plawar daj, sin du seddan knerkar i ett væk?« sajer Möjdynjen.

»Om jå'nte skjulle hå Grunj te å knerka, så vedd jå'nte, væm der skjulle,« gnæjllde Dörn, »når Stolinj danjsar, å Hønnan vrælar, å Hånanj e droknader i Öltynjan.«

gærede rigtig pænt, og som det duftede dejligt! Den vilde blot lige nippe til det for at smage, hvordan det smagte, og bøjede sig over Randen for at naa ned og faa lidt i Næbbet, men, ak ... der var for dybt. Den fik Overbalance og faldt i Øltønden og druknede.

Der blev en skrækkelig Jamren, da Hønen kom og fandt den. Den græd og græd og var ganske ude af sig selv.

»Men, hvad Pokker skraaler du dog saadan for?« spurgte Stolen.

»Jeg skulde vel nok have Grund til at græde, naar Hanen er druknet i Øltønden,« klynkede Hønen.

»Ja, græder du, saa danser jeg,« sagde Stolen — og saa tog den fat at danse.

»Men hvorfor i al Verden danser du dog som en gal?« raabte Døren.

»Aa, jeg har vel nok Grund til at danse, naar Hønen græder, og Hanen er druknet i Øltønden,« svarede Stolen.

»Ja, danser du, saa knirker jeg,« sagde Døren — og saa tog den fat at knirke.

»Men hvad piner dog og plager dig, at du saadan knirker uafledelig?« spurgte Møddingen.

»Ja, hvis jeg ikke skulde have Grund til at knirke, saa ved jeg ikke, hvem der skulde,« gnældede Døren, »naar Stolen danser, og Hønen græder, og Hanen er druknet i Øltønden.«

»Ja, knerkar du, så röjer jâ,« så Möjdynjen. Å så tâu hon på å röja som alri forr.

»Mæn, va går der då ad daj, som du röjer?« brommada Stengjåred.

»Röjer — skjulle jâ'nte hå Grunj te å röja, når Dörn knerkar, å Stolinj danjsar, å Hønnan vrælar, å Hånanj e droknader i Öltynjan?«

»Ja, röjer du, så ramlar jâ,« så Stengjåred. Å så ramlad'ed.

»Mæn va i ajl Varden e de for et Sty, va ramlar du for?« spore Tarskemanjana.

»Å, jâ hâr væll nok Grunj te å ramla,« mente Stengjåred, »når Möjdynjen röjer, å Dörn knerkar, å Stolinj danjsar, å Hønnan vrælar, å Hånanj e droknader i Öltynjan.«

»Ja, ramlar du, så slåss vi me Plojlana,« påsto Tarskemanjana. Å så gâ di dom te å slåss.

»Mæn e Ni rent galena blena, Kara, a Ni seddan tâ på å slåss me Plojlana?« råfte Boninj.

»Galena? ... Skjulle vi inte hå Grunj te å slåss me Plojlana, når Gjåred ramlar, å Möjdynjen röjer, å Dörn knerkar, å Stolinj danjsar, å Hønnan vrælar, å Hånanj e droknader i Öltynjan?«

»Ja, slåss Ni me Plojlana, så går jâ inj å slår ajle Krajturn

»Ja, knirker du, saa ryger jeg,« sagde Møddingen — og saa begyndte den at ryge som aldrig før.

»Men hvad er der dog i Vejen, siden du ryger saa skrækkeligt?« brummede StengærDET.

»Ryger — skulde jeg ikke have Grund til at ryge, naar Døren knirker, og Stolen danser, og Hønen græder, og Hanen er druknet i Øltønden?«

»Ja, ryger du, saa ramler jeg,« sagde StengærDET — og saa ramlede det.

»Men hvad er det dog for et Spektakel, hvorfor ramler du?« spurgte Tærskemændene.

»Aa, jeg har vel nok Grund til at ramle,« mente StengærDET, »naar Møddingen ryger, og Døren knirker, og Stolen danser, og Hønen græder, og Hanen er druknet i Øltønden.«

»Ja, ramler du, saa slaas vi med Plejlene,« forsikrede Tærskemændene — og saa begyndte de at slaas.

»Tærskemænd dog!« raabte Bonden, »har I da rent mistet Forstanden, siden I saadan begynder at slaas med Plejlene?«

»Skulde vi ikke have Grund til at slaas med Plejlene?« sagde Tærskemændene, »naar GærDET ramler, og Møddingen ryger, og Døren knirker, og Stolen danser, og Hønen græder, og Hanen er druknet i Øltønden?«

»Ja, naar I slaas med Plejlene, saa gaar jeg ind og slaar alle Køerne ihjel!« sagde Manden — og saa gik han ind og slog alle Køerne ihjel.

ijæll,« sajer Boninj. Å så gjik hanj inj a Lâ'n å slo ajle Krajtturn ijæll.

»I, mæn va e'd då, Di gjorr?« stønnde Jomfruen.

»Va ja gjorr? — Skujlle jâ'nte hâ Grunj te å slå ajle Krajtturn ijæll, når Tarskemanjana slåss me Plojlana, å Stengjåred ramlar, å Möjdynjen röjer, å Dörn knerkar, å Stolinj danjsar, å Hønnan vrælar, å Hånanj e droknader i Öltynjan?«

»Ja, når Di slår ajle Krajtturn ijæll, så klær jâ maj najen å går bår te Bönj,« så Jomfruen. Å så klædde hon saj najen å gjik bår te Bönj.

»Mæn koss ilæll! Va går der då ad Dom, a Di klær Dom najen å går bår te Bönj?« sporr Pajan så.

»Skujlle jâ'nte hâ Grunj te å klæ maj najen å gå bår te Bönj,« mente Jomfruen, »når Boninj slår ajle Krajtturn ijæll, å Tarskemanjana slåss me Plojlana, å Stengjåred ramlar, å Möjdynjen röjer, å Dörn knerkar, å Stolinj danjsar, å Hønnan vrælar, å Hånanj e droknader i Öltynjan?«

»Ja, klær Di Dom najen å går bår te Bönj, så går jâ inj å slår ajle Kårn itu,« sajer Pajan. Å så gjik hon inj å slo ajle Kårn itu te Skræjll.

»Mæn ilæll, ilæll då, Pibel — plawar Bölinj daj?« råver Konn, »a du slår ajle Kårn itu?«

»Ih, men hvad er det dog, De gør?« stønnede Jomfruen.

»Hvad jeg gør,« sagde Manden, »skulde jeg ikke have Grund til at slaa alle Køerne ihjel, naar Tærskemændene slaas med Plejlene, og Stengær-det ramler, og Møddingen ryger, og Døren knirker, og Stolen danser, og Hønen græder, og Hanen er druknet i Øltønden?«

»Ja, naar De slaar alle Køerne ihjel, saa klæder jeg mig af og gaar bar til Byen,« sagde Jomfruen — og saa klædte hun sig af og gik bar til Byen.

»Men for alt i Verden, hvordan er det dog fat med Dem, Jomfru,« raabte Pigen, »at De saadan klæder Dem af og gaar bar til Byen?«

»Skulde jeg ikke have Grund til at klæde mig af og gaa bar til Byen,« snerrede Jomfruen, »naar Husbonden slaar alle Køerne ihjel, og Tærskemændene slaas med Plejlene, og Stengær-det ramler, og Møddingen ryger, og Døren knirker, og Stolen danser, og Hønen græder, og Hanen er druknet i Øltønden?«

»Ja, naar De klæder Dem af og gaar bar til Byen, saa gaar jeg ind og slaar alt Postelinet itu,« sagde Pigen — og saa gik hun ind og slog det hele itu.

»Men Pigebarn dog, hvad plager dig?« raabte Konen, »at du saadan slaar alt Postelinet itu?«

»Aa, jeg skulde vel nok have Grund til at slaa Postelinet itu,« svarede

»Jâ skjulle væll nok hâ Grunj te å slå ajle Kârn itu,« påsto Pajan, »når Jomfruen klær saj najen å går bår te Bönj, å Boninj slår ajle Krajturn ijæll, å Tarskemanjana slåss me Plojlana, å Stengjåred ramlar, å Möjdynjen röjer, å Dörn knerkar, å Stolinj danjsar, å Hønnan vrælar, å Hånanj e droknader i Öltynjan?«

»Ja, slår du ajle Kârn itu, så går jâ inj å bânkar Bællana, kanj du tro,« så Konn. Å så gjik hon inj å gâ saj te å bânka Bællana, sa di vrælada, å vrælada — — å di vræla inu!

Pigen, »naar Jomfruen klæder sig af og gaar bar til Byen, og Husbonden slaar alle Kørne ihjel, og Tærskemændene slaas med Plejlene, og Stengærdet ramler, og Møddingen ryger, og Døren knirker, og Stolen danser, og Hønen græder, og Hanen er druknet i Øltønden!«

»Ja, naar du slaar alt Postelinet itu, saa gaar jeg ind og prygler Børnene, kan du tro,« sagde Konen — og saa gik hun ind og pryglede Børnene, og de græd og græd — og de græder endnu.

Kattinj å Muzen.

Kattinj lå i Lâ'n å lydes ætte Myss — så lie me enj Gong sprong hanj fram å vijlle nappa en.

»Nu æder jâ daj!« brölada hanj.

»Naj, naj, la maj læwa,« bâ Muzen, »så ska jâ fortælla daj seddenen pen, pen Storja.«

»Så fortæll då!« kommederde Kattinj me sitt gråuesta Mål.

»De va enjgong,« begjynjte Muzen, »så fajde jâ mitt Goll så rent, så rent.«

»Så gjik du inte å trødde i Möjed,« så Kattinj.

»Å så hite jâ maj enj lidinj Tosjillinj på'd,« ble Muzen ver.

»Va gjore du me dænj?« så Kattinj.

»Jâ kjette maj semænj et Stykkje Flæsk for'inj.«

»Så dråk du'inj ikkje op!«

»Å så lå jâ'd på Jarned å stæjte'd.«

»Så åd du'ed ikkje rått!«

»Å så lå jâ'd på Tâged å swâlad'ed.«

»Så brænde du daj ikkje å'd!«

»Mæn så kom Skaddanj å nappad'ed.«

»Så nappar jâ daj!« brölada Kattinj å sprong fram å fongada Muzen å åd 'na rent op.

Katten og Musen.

Katten laa i Stalden og lyttede efter Mus — og pludselig sprang den frem og vilde gribe en.

»Nu æder jeg dig!« brølede den.

»Aa nej, lad mig leve,« bad Musen, »saa skal jeg fortælle dig saadan en pæn, pæn Historie.«

»Saa fortæl da!« kommanderede Katten med sit groveste Maal.

»Det var engang,« begyndte Musen, »saa fejede jeg mit Gulv saa rent, saa rent...«

»Saa gik du ikke og traadte i Snavset!« sagde Katten.

»Og saa fandt jeg mig en lille Toskilling derpaa,« fortsatte Musen.

»Hvad gjorde du med den?« spurgte Katten.

»Jeg købte mig saamænd et Stykke Flæsk derfor.«

»Saa drak du den ikke op!«

»Og saa lagde jeg det paa Panden og stegte det.«

»Saa aad du det ikke raat!«

»Og saa lagde jeg det paa Taget og svalede det.«

»Saa brændte du dig ikke paa det!«

»Men saa kom Skaden og nappede det.«

»Saa napper jeg dig!« brølede Katten, og saa sprang den frem og greb Musen og aad den med Hud og Haar.

Efterskrift.

Ældre bornholmske Folkeæventyr.

Af Hans Ellekilde.

Den bornholmske Folkeæventyrlitteratur før J. P. Kuhre er meget fattig, saa fattig, at det er overkommeligt at opregne de kendte Æventyropskrifter enkeltvis. Det vil jeg ogsaa gøre, idet jeg først opregner de trykte Æventyr, saa vidt muligt efter Udgivelsestid, og derefter de utrykte Æventyr, saa vidt muligt efter Optegnelsestid. Jeg anfører Titel, Hjemsted paa Bornholm, for saa vidt dette kendes med nogenlunde Sikkerhed, og Æventyrtype, baade efter det i Dansk Folkemindesamling brugte Svend Grundtvigske danske System (citeret Gr. med efterfølgende Typenummer) og efter det af Udlandets Folkemindesforskere brugte internationale Æventyrsystem, grundlagt af Finnen Antti Aarne og videreført af Amerikaneren Stith Thompson (cit. Aa. med Typenummer). Jeg henviser iøvrigt til Efterskriften i min Bog *Vore danske Folkeæventyr I 1928* (Danm. Folkem. 35) S. 112—114.

I det for dansk Folkemindesamling grundlæggende Værk, *Svend Grundtvig Gamle danske Minder I—III 1854—61* (cit. Gl. da. M.) findes der kun to, til Gengæld fortrinlige bornholmske Folkeæventyr. Det er Gl. da. M. III Nr. 3 Prinsessen med de tolv Par Guldsko (Gr. 23 A, Aa. 306) og III Nr. 4 Slangen og den lille Pige (Gr. 30, Aa. 433 A), begge optegnet af den falsterske Præstedatter Else Lindberg i Tingsted, meddelt hendes Moder Anna Hansen (født $\frac{1}{1}$ 1805 i København) af en gammel bornholmsk Kvinde, der havde tjent Fru Hansens Bedstemoder.

I det grundlæggende bornholmske Folkemindesværk, Urmager *Jens Peter Møller* i Allinges klassiske lille Bog *Folkesagn og andre mundtlige Minder fra Bornholm 1867* finder vi S. 56—59 et enkelt Skæmteæventyr om en enfoldig Kone (se Kommentar til Kuhre Nr. 9) og S. 26—28 et æventyrligt Sagn Bjørnegaarden (Klemensker, Aa. 1161). I *Jens Kamps Danske Folkeminder 1877* finder vi Nr. 108 De tolv Røvere (Gr. 72), meddelt af Højskoleelev O. Hansen.

Efter Svend Grundtvigs Død d. 14. Juli 1883 stiftede hans Lærling, den jyske Folkeskolelærer *Evald Tang Kristensen* Dansk Folkemindesamfund (cit. FMS.) og udgav for Dansk Folkemindesamfund Indsamlingstidskriftet *Skattegraveren*. Det udkom i Aarene 1884—1889 med to Bind om Aaret (cit. Sk. I—XII) og blev 1890 afsluttet med »Efterslæt til Skattegraveren« (cit. Eftersl.). De vigtigste af Tang Kristensens bornholmske

»Skattegravere« var Andenlærer *Niels Edvard Hansen* i Borre paa Møn (f. o. 1860 i Rønne, udvandret til Nordamerika); Seminarist *Martin Nielsen*, Aaker (f. $\frac{2}{2}$ 1862 paa Stangegaard, fra 1903 Lærer i Grødeby); Lærer *Kristen Skovmand*, Østermarie (f. $\frac{17}{2}$ 1841, død $\frac{14}{6}$ 1913, af Bonde-slægt fra Als, Svoger til S. Grundtvigs Medarbejder Lærer Georg Josef-sen i Østerlars) og Lærer *Chr. Weiss* i Tingerup ($\frac{21}{9}$ 1834— $\frac{22}{5}$ 1911, i Aarene 1860—63 Lærer i Klemensker). Væsentligst fra disse »Skatte-gravere« stammer de i Skattegraveren optagne bornholmske Dyrefabler og Skæmtesagn, nemlig Sk. I Nr. 411 Hans Tygjara (Kuhre Nr. 13); VIII Nr. 780 Hvorfor Skrædderne sidder paa Bordet (Østerlars); X Nr. 530 Sjælesørgeren (Pedersker); XI Nr. 14 Fejl Opfattelse (Østermarie, laant fra Skaane) og Nr. 101 Tyveriet (Rønneegnen). I Efterslæt 1890 findes to bornholmske Skæmtesagn Nr. 198 Allingesækken og Nr. 242 Den go'e Glidan.

Da Skattegraveren med Efterslæt er et Vildnis, som hverken Hejlskov i Dansk Provinstopografi S. 76—90 (Bornholm) eller E. Kofoed og E. Götzsche i »Bøger om Bornholm« 1928 har hugget sig igennem, turde det være kærkomment, i det mindste for den bornholmske Læser, at jeg giver en Fortegnelse over, hvad jeg iøvrigt har fundet af bornholmsk Stof i Skattegraveren + Efterslæt, selv om det selvfølgelig falder udenfor det Stof, Folkeæventyr, Dyrefabler og Skæmtesagn, som i denne Bog har den væsentligste Interesse. Jeg ordner Skattegraverens Folkemindestof efter de forskellige Arter af Folkeminder*).

Tang Kristensen har mig bekendt aldrig personligt gjort Indsamlinger paa Bornholm, men han anfører i sine senere Folkemindearbejder, hvad hans forskellige bornholmske »Skattegravere« og senere Medarbejdere har optegnet til ham, og han medtager ogsaa, hvad der før 1883 er optegnet til Svend Grundtvig af dennes bornholmske Medarbejdere.

Derfor finder vi i Tang Kristensens *Danske Dyrefabler og Kjæderemser*

*) Af bornholmske *Folkeviser*, især Skæmteviser, findes der Opskrifter i Sk. II Nr. 556 Den gamle Kælling; IV Nr. 129 Torbistens Bryllup; 415 Hovmand som Gæst; 511 Den store Krage; XI Nr. 448 Kjællingen til Barsel; Efterslæt Nr. 16 Umulige Fordringer; 121 Nr. 7 Møllerenes Datter. Af bornholmske *Folketsagn* findes der Optegnelser i Sk. I Nr. 117 Brændte Ole; 240 Gaaserenden; III S. 144 Københavns Undergang; IV 713 Kyllingehønen; 714 Varparna; IX 235 Bonavedde; 242 En lille graa Mand; 249 En bortdreven Nisse (Østerlarsker); IX 747 Taget af Fanden (Østerlarsker); X Nr. 2—6 (Chr. Weiss Sagn) og 423 Risbydjævlene (Klemensker). Bornholmsk *Folketro* af forskellig Art omtales i Sk. I Nr. 193—199 (Vejrregler); 244 (Heksenes Altergang); II S. 143 (Løvetand); III S. 237 (Græshoppe); IV S. 84, V S. 79 (Natravn); V 434—453 (Tro om Fugle); 702 (Paaskeæg); S. 108 f. (Spyt, m. m.); VII Nr. 132 (Valborgdag); 178—212, 257, 263 og 323 (om Fugle); 389 (Køer); 430 (Jul); 459 (Nytaar); 508 (Paaske); 536 (Kyndelmisse); 543 (Povlsdag); 561 (3die Torsdag i Marts); 588 (St. Hans); 599 (Mikkelsdag); 609 (Børn); 610 (Marts); 620 (April); 713 (Kullebondens Svin); 753 (Arken byg-

1896 et ret omfattende bornholmsk Stof: Nr. 83 Hanens Koner; 121 Sandsage om Mætte Bugekat (Gr. 84, Aa. 333); 172 Hanen i Ølkarret (Kuhre 15); 187 Kongens Ged vil ikke gaa hjem (Aa. 2015); 261 Lege-remsen Bore Guldæble; 392 Kæderemsen Lønnen hos den rige Mand; 431 Kæderemsen Lønnen hos Telebomanden; 478, 480, 485, 492, 493 og 517 Efterligninger af Naturlyd. I Tang Kristensens *Danske Skjæmtesagn* I 1900 har jeg kun fundet et bornholmsk Skæmtesagn Nr. 296 Fulsot og Sommergalen (Østermarie); i hans *Molbo- og Aggerbohistorier* I—II kun I Nr. 427 De store Løgne (Pedersker, Gr. 95, sml. Aa. 1875), meddelt af Frk. Mathilde Kofoed, og endelig i *Vore Fædres Kirketjeneste* 1899 Nr. 307 en Fortælling om, hvorledes Svinene bryder ind i Præstens Have under Altergangen (Olsker eller Rutsker).

Fra vor egen Tids Folkemindepublikationer kan vi fremhæve den fortræffelige Æventyroverlevering, der er reddet fra Undergang af Skovfoged A. F. V. Seier i Almindingen. I hans Bog Bornholmske Folkeminder 1934 findes der S. 28—39 følgende Folkæventyr: Håns aa Gretha (Gr. 53, Aa. 327 A); Kongaprønsijnj (Gr. 124, Aa. 440); Flojtan (Kuhre Nr. 7); Fårs Døtter aa Moers Døtter (Kuhre Nr. 5); Tokkajnj (Kuhre Nr. 15); Mestertjivijnj (Gr. 110 A, Aa. 1525 A). Derimod advarer vi imod den forvanskede Tradition, som er meddelt af forhv. Lærer Karl M. Kofod i hans Bornholmske Sansager og Sange III 1921. Her findes S. 1—19 Sansågan om Hænnijn, der ble Konge paa Storbørren i Rø, hvis Kilde er den Pederskeroptegnelse, der siden er trykt i Gammalt å Nyt V 12—28, og S. 20—29 Kong Bakkar paa Gamleborr aa Gujltøflan, hvis Kilde er en Optegnelse fra Børnebladet ^{12/4} 1911 Guldøflen, der i mindre forvansket Skikkelse er gengivet i Karl M. Kofods Bornholmske Sagn og Sagaer 1928 S. 14—16. Selv om lige nævnte Bog som Helhed er et sørgeligt Vidnesbyrd om Samlerens Traditionsfordærveri, der især er gaet ud

ges); VIII 14, 16 (Ny og Næ); 460 (Snoge); 779 (Gæslinger); 916 (Møde af Hare og Kælling) og IX 802 (sori Lam). Bornholmske *Børnerim og Remser* findes Sk. I Nr. 191 (Julerim); III S. 238 (Ballerune); V 481—82 (Rim om Mariehøns og Gæs); VI 730—32 (om Mariehøns, Snegl, Edderkop); 786—787 (om Fugle); IX 102, XI 40—45 (Børnerim). Bornholmske *Børnelege*, se Sk. III S. 238 (Gemme Bælte); V 722. (løfte BARNET i Hovedet); S. 174 (Bro brede); XI Nr. 46 (Bore-Guldæble); 47 (Gemme Bælte). Andre *Rim*: Sk. I Nr. 513—515 og VII 892 (Stedremser); XI 230 (Det bornholmske Fadervor). Bornholmske *Ordsprog*, se Sk. II Nr. 937—939, VI 120—146. *Gaader*, se Sk. VI Nr. 559—565 (maaske delvis fra Borre, Møn). *Efterligning af Naturlyd*, se Sk. I Nr. 427—28 (Nattergal og Krage); VI 786—87 (Vibe, Nattergal); IV 204—236 (forskellige Fugle); VII 846 (om Tyren). *Festskik*, se Sk. III Nr. 37 (Høstskikke); IX 621 (Bedemandstale); X 197 (Lokatten). *Skikke vedrørende Dagliglivet*, se Sk. II Nr. 562—69 (Vogterskikke); III S. 237 (Trætallerkener); V Nr. 474 (Bænkevælling). *Folkemaalsbenævnelser*, se Sk. II S. 112 (Mariehøne, Bellis); X S. 208 (det døner); XII 664—65 (Plantenavne) og S. 160 (Marienavne).

over Forgængerer, J. P. Møllers klassiske Bog Folkesagn fra Bornholm 1867, er der her to nye Folkeæventyr nogenlunde fornuftigt gengivne af Samleren. Det er S. 50—53 Knøsen, der sov med aabne Øjne (Gr. 99 C, Aa. 1725) og S. 90—94 Bondedrengen, der ej kunde gyse (Gr. 11, Aa. 326).

I Forfatterinden Fru *Elna Schönes* smukke lille bornholmske Aarvog Gammelt å Nyt I—VIII 1929 ff. finder vi foruden Kuhres her trykte Æventyr Nr. 6, 7, 12 og 14 følgende Folkeæventyr: V S. 12—28 En Sansåga frå så lænje sin, a der va trojlgøbba te (Pedersker, sml. Kuhre Nr. 1); VI 20—26 Prål (Nyker, snarest Gr. 49, men nylavet) og VI S. 62—64 Manj frå Paris (Nylarsker, Gr. 107, Aa. 1540). Der findes desuden en Række, i Regelen utypiske Skæmtesagn, som det vil være let at finde for den interesserede Læser i de smaa overskuelige Hæfter. I *Jul paa Bornholm* 1933 f., udgivet af Lektor *Th. Lind*, Rønne, og Bibliotekar *E. Götzsche*, findes Kuhre Nr. 2 og 10 med Kommentar af Hans Ellekilde.

Vi gaar nu over til de af os kendte *utrykte* bornholmske Folkeæventyr. I Svend Grundtvigs grundlæggende Samlinger i Dansk Folkemindesamling (DFS. I—XVI) har jeg kun fundet et utrykt bornholmsk Æventyr: *Jætten* (Gr. 17 n, sml. Da. Fm. 35, 120) af Præstefruen *Elisabeth D. Læs-søe* (⁴/₁₀ 1825—²/₃ 1899), Byfoged Pingels Datter fra Rønne. Desuden et Par Varianter af det æventyrlige Bjørnegaardssagn (Klemensker, Aa. 1161), optegnet af Lærer *Georg Josefsen* (sml. Bornh. Tidende ⁸/₂ 1929) og af Lærer *Chr. Weiss* i Klemensker 1860—63.

I Tang Kristensens store utrykte Æventyrsamling DFS. 1929/41 findes der følgende bornholmske Æventyr, alle meddelt af Højskolelærer *Johan Larsen West* i Voldby (³⁰/₁₁ 1844—¹/₇ 1909), Husmandssøn fra Aaker: ETKr. Æv. 1871 Prinsessens Navle (Gr. 19 A, Aa. 850); Æv. 1872 Dren-gens Tjeneste hos Bjærgmanden (Gr. 54, Aa. 1030—1059, sml. Noter til Kuhre Nr. 8) og Æv. 1873 Karlen og den utro Hustru (jf. Gr. 99 C, Aa. 1725).

Af Urmager J. P. Møllers Datter Frk. Dorothea Møller i Allinge har Dansk Folkemindesamling d. 24. Novbr. 1931 faaet overladt *J. P. Møllers* utrykte Samlinger »Folkeminder, Digte og Udarbejdelser« (DFS. 1931/13). I denne Samling findes følgende utrykte Folkeæventyr, antagelig optegnede i 1860'erne eller 1870'erne: Sølvdøje og Akkeleje (Gr. 27, Aa. 313 C, sml. Kuhre Nr. 1 Komm.); Harehyrden (Kuhre Nr. 7); Præsten og Kalven (Gr. 113 B, Aa. 1739); Præsten i Tønden (Gr. 99 D, Aa. 1725 ell. 1730); Pær Aldrigræd (Gr. 10, Aa. 326); Pysemysemaans (Gr. 84, Aa. 333); Kattinj å Musen (Kuhre Nr. 16) og Drengen med Guldhaaret (se Kuhre Nr. 2). Sml. ogsaa *Jul paa Bornholm* 1936 S. 24—26 (Møllers tidligste Optegnelser).

I Dansk Folkemindesamlings egne Æventyrsamlinger (DFS. 1906/14) finder vi følgende bornholmske Æventyr, som vi anfører ordnet efter Optegnere: Realskoleforstander *A. Jensen*, Nexø, Fula Greta (Kuhre Nr. 10, meddelt af »Hægglan«, sml. *Jul paa Bornholm* 1934 S. 30; pens. Lærer *Karl M. Kofod* En Sansaga (Gr. 17, paav. af Gr. 1 og 27, Originalen til den ovenfor nævnte Bornh. Sansager III S. 1—19); Snedker *Wilh.*

Kofoed, Pedersker, Kværnen (Gr. 65, Aa. 565, Brudstykke); afd. Byraadsmedlem *K. A. Petersen*, Nexø, Skudan (Aa. 236, sml. Bornh. Socialdemokrat 19/6 1911) og Lærer *Chr. Weiss* Koen og Konen (Ibsker).

Uoptegnede er desværre de Folkeæventyr og Dyrefabler, den berømte Sprogforsker *J. N. Madvig* hentyder til i sine Livserindringer 1887 S. 16 fra sin Barndomstid i Svanike: »Derimod levede i mundtlig og folkelig Overlevering, skjøndt tilbagetrængte og hensygnende, en stor Mængde af de nordiske og germaniske Æventyr, som, i Sverrig Afzelius, hos os særlig Thiele og Svend Grundtvig, i Tyskland Brødrene Grimm have samlet og udgivet. For mig og mine Søskende og begunstigede Smaavenner flød denne trods utallige Gjentagelser idelig nye Skat af »Sand-sager« fra en gammel ugift Fasters Læber i mangen Aftenstund, f. Ex. baade om »Tokken« : Kokken eller Hanen, der laae død i Ølkarret [Kuhre Nr. 15], eller om Prindsessen paa Glasbjerg, til hvem Frierte rede op med Sølv-, Guld- eller Diamantsko under Hestefødderne [Grundtvig Æv. 3 A] eller om Snehvide [Grundtvig Æv. 120]. Jeg tror ikke, at nogen i Svanike rigtig har overtaget Arven efter »Faster Malene.«

Vender vi os nu til Amtsrevisor *J. P. Kuhres* her udgivne Borrinjholska Sansåger, saa er det kun naturligt, at nogle af hans Æventyrtyper allerede forefindes i den tidligere trykte og utrykte bornholmske Folke-mindelitteratur.

Det gælder saaledes Nr. 2, Nr. 5, Nr. 7, Nr. 9, Nr. 11, Nr. 13—16 (se nærmere den nedenfor givne Kommentar til de enkelte Numre). Men andre Æventyr i hans Samling har ikke tidligere, mig bekendt, været repræsenteret i den ældre bornholmske Folkemindelitteratur. Det gælder Nr. 1 (Type I A Svanejomfruerne), Nr. 3 (Type 68 Den rige Mand og hans Svigersøn), Nr. 4 (Type 26 C Amor og Psykeæventyret krydset med Æventyret 26 B Pigens Helvedsrejse), Nr. 6 (Type 50 B Spindepigen og de underlige Mostre), Nr. 8 (Type 94 Den tapre Skrædder), Nr. 10 (Type 107 Tre lige saa dumme Kvinder) og endelig Nr. 12 Dyrefablen Nobbes (Type Aarne 56 B). Altsaa 6 af de optagne 16 Numre har ikke tidligere været kendt i den bornholmske Æventyroverlevering. Det er, kan man sige, et smukt Resultat, som disse Folkeæventyrs sympatiske Samler, Amtsrevisor *J. P. Kuhre*, har naaet ved sin Indsamlingsvirksomhed, og han har derved gjort sig fortjent til sine nærmeste bornholmske Landsmænds Paaskønnelse og Tak.

Ogsaa fra rigsdansk Side er der Grund til at bringe Amtsrevisor *J. P. Kuhre* en hjertelig Tak for hans Stræben. Foreningen Danmarks Folkeminder udtrykker denne Tak ved at optage Kuhres særbornholmske Æventyrsamling i vor Skriftrække. Det vilde vi ikke gore, hvis vi ikke mente, at denne bornholmske Særsamling havde rigsdansk Betydning. Og det har den, fordi den giver os god Lejlighed til at studere den østdanske Æventyroverlevering, der desværre er saa lidet kendt i Forhold til den saa rige vstdanske Æventyroverlevering i Evald Tang Kristensens kendte Jyske Folkeminder V, VII, XII og XIII o. s. v. Ogsaa Foreningens tidligere Æventyrbog »Vore danske Folkeæventyr« 1928 bringer næsten

udelukkende vstdansk Overlevering. Vi haaber paa, at Kuhres Bog vil bidrage til, at man giver sig til at indsamle og optegne, hvad der endnu maatte gemme sig i Overleveringen af Æventyrfortælling, ganske særlig paa Bornholm, de danske Øer — jeg vil gerne fremhæve Lolland, hvis Folkeæventyr er næsten ukendte -- samt Sønderjylland, hvor vi dog har en rig utrykt Overlevering. Vi beder Læserne om ikke at betragte denne bornholmske Æventyrbog ud fra de strengeste Krav, for det kan den selvfølgelig ikke svare til: den bornholmske Nutidsoverlevering, som Kuhre fremfører, har, som det nærmere vil fremgaa af Kommentaren til de enkelte Æventyr, især de gamle overnaturlige »mytiske« Æventyr, grove episke Fejl at opvise, men der findes dog ogsaa Perler af dansk Fortællekunst i denne Samling. Jeg vil her særlig fremhæve to af de helt nye bornholmske Æventyr: Nr. 6 De tre underlige Mostre og Nr. 12 Nobbes.

I mine Kommentarer til de enkelte Kuhreske Æventyr tilstræber jeg at gøre Brugeren kendt med de trykte danske Folkeæventyr af samme Æventyrtype, og jeg angiver i hvert enkelt Tilfælde Optegnelsens sandsynlige Hjemsted i Landets forskellige Egne, først Bornholm, derefter Sjælland, Lolland-Falster, Fyn, Nørrejylland og Sønderjylland. Kun undtagelsesvis oplyser jeg ogsaa om den i Regelen langt mere omfattende utrykte danske Æventyrsoverlevering. Jeg bruger væsentlig de samme Forkortelser som i »Vore danske Folkeæventyr«s Æventyrkommentar, se særlig Side 114. Jeg henviser derunder til den nær beslægtede Æventyrsoverlevering, der findes i Asbjørnsen og Moes norske Æventyrsamlinger og Brødrene Grimms berømte tyske »Kinder und Hausmärchen«. Begge disse Samlinger er fortræffeligt kommenterede, de norske Æventyr af Arkivar Reidar Christiansen ved Norsk Folkemindesamling, Oslo i Serien »Norske folkeminne« utgivne av Den norske historiske Kildeskriftkommission II 1921 (her citeret Chr.) og de Grimmske Æventyr af Æventyrforskerne Johannes Bolte og Georg Polivka »Anmerkungen zu den Kinder- und Hausmärchen der Brüder Grimm« I—III (cit. Bolte). Jeg henviser systematisk til disse to grundlæggende Kommentaarbejder. I Serien Folklore Fellows Communications findes der ikke faa systematiske Æventyrundersøgelser, ogsaa med dansk Stof (se f. Eks. Kuhre Nr. 3, 11 og 13). Disse Undersøgelser henviser jeg naturligvis udtrykkelig til (cit. FFC.). Et Bind i denne Serie har særlig Interesse, nemlig FFC. Nr. 74 Prof. Stith Tohmsons reviderede Udgave af Aarnes Æventyrtypefortegnelse med Fortegnelse over den nyeste Litteratur vedrørende de enkelte Æventyrtyper. Jeg haaber, at Bornholmerne af efterfølgende vil faa Indtryk af, at de paa deres Mundart fortalte Æventyr absolut ikke er særbornholmske, de er tværtimod Led i en Kæde, der strækker sig fra Atlanterhavet til Indien. De tilhører de indoeuropæiske Folks dyrebare Fællesejendom, den indoeuropæiske Folkeæventyrdigtning, arvet ogsaa paa Bornholm ad mundtlig Overleverings Vej fra ældgammel Tid, eller vandret til Bornholm fra de omgivende Folk af vor indoeuropæiske Folkeæt.

Kommentar til J. P. Kuhres Bornholmske Folkeæventyr Nr. 1—16.

Nr. 1. **Vardens østlista Slott** (S. 15—27). Meddelt 1935 af Fru Charlotte Kofoed, Yppernegaard i Nyker, efter Fortælling af hendes Moder paa Kyndegaard i samme Sogn.

Kuhre Nr. 1 tilhører Grundtvig Æventyrtype 1, Aa. 400 *Slottet ved Verdens Ende*, Undertype 1 A *Svanejomfruene*. Jeg henviser til de udførlige Oplysninger, jeg har givet om denne Æventyrtype i min Bog Vore danske Folkeæventyr (Danm. Folkem. Nr. 35) S. 122. Kuhre Nr. 1 tilhører den i Danmark ret sjældne Særtype af Æventyr 1 A, hvor denne Æventyrtype er blevet paavirket af Æventyrtype 27 *Den kloge Pige*, hvis mest kendte Opskrifter er Grimm Nr. 113 De to Kongebørn (se Bolte II S. 516—27), Asbj. og Moe Nr. 46 Mestermø (se Chr. 38 f.) og Grundtv. Folkeæv. II Nr. 7 Vildering Kongesøn og Miseri Mø. Fra Æventyrtype 27 (Aa. 313, FFC. 74, S. 51—53) stammer de tre uløselige Opgaver, som Kongen stiller Helten i Kuhre Nr. 1: A) at fælde Skoven, B) at rejse Skoven paa Rode igen og C) udgrave Højen med den Drage, som bortfører Prinsessen til Verdens østligste Slot. Til denne Særtype af 1 A, kaldet Aarne 465 A, *Den for sin skønne Hustru misundte Helt* (sml. FFC. 74 S. 74) kendes blot følgende danske Opskrifter af Æventyrtype 1 A: FMS. Folkeæv. 29 (fra Hørve v. Holbæk, staar Kuhre 1 paafaldende nær); JF. V Nr. 1 (Fjaltring v. Vesterhavet, Syd for Lemvig) samt desuden i to utrykte Opskrifter fra Furreby i Vendsyssel og fra Gudum ved Lemvig. Indflydelse fra Æventyr 27 finder vi i den S. 125 omtalte bornholmske, stærkt blandede Opskrift af Æventyrtype 1 fra Pedersker, trykt i Gl. å Nyt 5 S. 12—28 (Gr. 1 B og 17 A m. m.). Her er de tre Opgaver, Helten klarer ved den kloge Piges Hjælp, følgende: 1) fælde Skov, 2) faa Skoven til at rejse sig paa Rode og 3) dræbe et forskrækkeligt stort hvidt Dyr med rød Stjerne i Panden.

Nr. 2. **Håns me Gujlhåred** (S. 28—39), tidligere trykt i Jul paa Bornholm 1933 S. 24—27 med Kommentar af H. Ellekilde. Meddelt af Fru Charlotte Kofoed, Yppernegaard i Nyker, efter Fortælling af hendes Moder paa Kyndegaard i samme Sogn.

Kuhre Nr. 2 Haans med Guldhåret hører til Æventyrtype Gr. 8 *Drengen med Guldhåret*, hvis mest kendte Opskrifter er Grimm Nr. 136 Jærnhans (se Bolte III S. 94—114) og Asbj. og Moe Nr. 14 Enkesønnen (se Chr. 40 f. og 67). De danske Opskrifter fordeler sig efter Æventyrets Indledning paa to Undertyper Æv. 8 A, Aa. 314 *Flugten fra Havmanden* og 8 B, Aa. 502 *Den fangne Vildmand*. Til Æventyrtype 8 A hører Kamp Folkeæv. I Nr. 7 (Bogø, paav. af Æv. 61); Gl. da. M. II Nr. 311 (Børglum i Vendsyssel); Sk. III Nr. 1118 (Lisbjerg v. Aarhus); Berntsen I Nr.

4 (Vestjylland, ukendt Hjemsted) og Jens Madsen Folkem. fra Hanved v. Flensborg S. 76—79. Til Æv. 8 B *Den fangne Vildmand* hører Sv. Grundtvig Da. Folkeæv. I Nr. 15 (Hovedopskr. fra Stenstrup v. Svendborg); JF. XII Nr. 30 (Ørum i Sønderlyng H., Viborg Amt); XIII Nr. 50 (Mejrup v. Holstebro) og Sk. VII Nr. 672 (Ulfborg v. Ringkøbing). Egentligt Indledningsæventyr mangler Opskrifterne JF. XII Nr. 36 (Todbjærg v. Aarhus: I Tjeneste hos Bjærgkonen) og Sk. VIII Nr. 689 (Vinding v. Holstebro: Helt ruget ud af Æg). Uvedkommende Indledningsæventyr haves i Opskrifterne JF. XIII. Nr. 26 (Vokslev v. Nibe, Æv. 47) og Nr. 29 (Ikast v. Herning, Æv. 15 og 118). Ret almindelig er det som i Kuhre Nr. 2 at laane Indledning fra Æv. 3 De tre Bjærgheste (se om denne Gruppe Danm. Folkem. 35 S. 117—118). Det sker i FMS. Folkeæv. Nr. 57 (Tise i Vendsyssel) og Eftersl. Nr. 26 (Gadbjerg v. Vejle). Vi kan maaske opstille en tredje, dog med Æv. 8 A nærbeslægtet Type 8 C *Kampen med Bjærgtroldene*. Indenfor denne Særtype maa Kuhre Nr. 2 regnes for en særdeles god Opskrift, trods den lidt langstrakte Indledning. J. P. Møllers utrykte bornholmske Opskrift af Æventyret Drengen med Guldhåret hører til den almindelige danske Type 8 A Flugten fra Havmanden. Sml. S. 126.

Nr. 3. **Ræja Pær Krammara** (S. 40—49). Meddelt 1933 af Fru Charlotte Kofoed, Yppernegaard i Nyker, efter Fortælling af hendes Moder paa Kyndegaard i samme Sogn.

Kuhre Nr. 3 hører til Æventyrtypen Grundtvig 68, Aa. 461 *Den rige Mand og hans Svigersøn*, hvis mest kendte Opskrifter er Grimm 29 Djævelen med de tre gyldne Haar (se Bolte I S. 276—93) og Asbj. og Moe Nr. 5 Rige Peer Kræmmer (se Chr. 60—61). En grundlæggende Undersøgelse af denne Æventyrtype er foretaget af Antti Aarne »Der reiche Mann und sein Schwiegersohn« 1916 (FFC. Nr. 23, sml. H. Ellekildes Anmeldelse i Danske Studier 1919 S. 174—76, hvor Æventyrets Idé bliver udførlig drøftet). Hos Aarne S. 8—9 bliver der opregnet 25 trykte og utrykte danske Opskrifter. De trykte danske Opskrifter tilhørende denne Æventyrtype er Gl. da. M. I Nr. 214 (Rønnebæk v. Næstved), S. Grundtvig Da. Folkeæv. I Nr. 12 (sammensat af Opskrifter fra Møn og fra Gørlev Nord for Slagelse); JF. XIII Nr. 19 (Ugilt v. Hjørring); Fra Bindestue II Nr. 19 (Skjern i Viborg Amt); Folkemindesamf. Æv. Nr. 21 (Tørring ved Horsens); JF. XII Nr. 32 (Hodsager v. Holstebro); Gl. da. M. I Nr. 215 (Ulfborg v. Ringkøbing); JF. XII Nr. 59 (snarest Lydum v. Varde); Sk. IX Nr. 484 (Føvling v. Kongeaaen). Kuhre Nr. 3 staar ikke højt indenfor den danske Overlevering af denne Æventyrtype. Den gør et sammenfaldent og degenereret Indtryk. Helten kommer ikke, som ellers i Opskrifterne, til *Djævelen selv*, hvis Oldemoder skaffer Svar paa de Spørgsmaal, Per Kræmmers uvelkomne Svigersøn stiller hende, men derimod til Djævelens Tjener, der oven i Købet nævnes ved det gode Holbergske Navn Jeppe paa Bjærget (!). Ogsaa Pointen, at Per Kræmmer, der giver sig paa Vej til Helvede, for at faa faa de samme Rigdomme som sin Svigersøn, og saa bliver grebet af Færgemanden og maa træde i hans

Sted, er desværre gaaet tabt her. Et mærkeligt gammelt Træk er det dog, at Færgemanden bærer *Folk over Helvedes Flod*, det var i saa gamle Tider, at de ikke havde Baade, siges der i Kuhre Nr. 3.

Nr. 4. **Dænj swårta halta Hunj** (S. 50—63). Meddelt 1930 af Fru Charlottte Kofoed, Yppernegaard i Nyker, efter Fortælling af hendes Moder paa Kyndegaard i samme Sogn.

Kuhre Nr. 4 tilhører den store Æventyrgruppe, der kaldes Amor- og Psyke-Æventyrene (se nærmere Bolte II S. 266—68), hvis Særkende er, at Heltinden lever sammen med et fortryllet Væsen, der om Dagen er et Dyr (Hund, Bjørn osv.), men om Natten er et Menneske. Vi har i dansk Overlevering mindst fem Undertyper af denne Æventyrgruppe, Grundtvig Æv. 26, Aa. 425, *Uhyrets Brud*. Hovedtypen Gr. 26 A, der kunde kaldes *Klatringen over Glarbjærget*, repræsenteres bedst af en vendsysselsk Opskrift fra Børglum »Hvidebjørn Kongens Søn«, trykt Gl. da. M. II Nr. 8. Grundtvig Æv. 26 B, Aa. 428 *Pigen hos Heksen*, hvis bedste danske Opskrift formentlig er Sk. XI Nr. 553 fra Vedersø ved Ringkøbing, hører kun i uegentlig Forstand med til Amor- og Psykeæventyrene, da den ganske mangler det lige nævnte karakteristiske Amor- og Psykemotiv, men den regnes af praktiske Grunde med til Gr. 26, da de følgende Undertyper, 26 C *Den lille Hund* og 26 D *Lyseprøven*, utvivlsomt er opstaaet ved Krydsning af de fra først af hinanden uvedkommende Æventyr Gr. 26 A Over Glarbjærget og 26 B Pigen hos Heksen. Æv. 26 C repræsenteres af Gl. da. M. I Nr. 107 *Den lille hvide Hund* (Mern ved Præstø) og 26 D af Kuhre Nr. 4. De to Undertyper Gr. 26 C og Gr. 26 D er i Virkeligheden en og samme Æventyrtype, blot med den Forskel, at Æv. 26 C mangler Lyseprøve, men Æv. 26 D er udvidet med Heltindens Lyseprøve i Heltens nødtvungne Brudenat med Heksens Datter. Endelig har vi Æv. 26 E *Dejligheden og Dyret*. Det er en ganske fremmed Fugl, indkommet antagelig ad litterær Vej gennem en dansk Oversættelse af den franske Æventyrforfatterinde Fru de Beaumonts Æventyr *La belle et la bête* (Bolte II 241, oversat bl. a. af Molbech Udvalgte Æventyr 1. Udg. 1843 S. 25—41), men det har øvet en ret stor Indflydelse paa Indledningsfortællingen af Æv. 26 C og 26 D, ogsaa hos Kuhre Nr. 4. Vi opregner nu de trykte danske Opskrifter af disse fem Typer, Æv. 26 A—E. Der er desuden en Mængde utrykte Opskrifter.

Til Æv. 26 A *Over Glarbjærget* hører: Franciska Carlsen, Rønnebæk Sogn 1861 S. 116—125 (R. ved Næstved); Eftersl. Nr. 106 (Midtsjælland eller Mariboegnen); M. Winther 1823 S. 20—25 (Fyn); Kamp 1877 Nr. 914 (Hjørringegn); Gl. da. M. II Nr. 8 (Børglum v. Hjørring); Eftersl. Nr. 21 (Komdrup i Østhimmerland); JF. XII Nr. 53 (Vokslev v. Nibe); Berntsen I Nr. 20 (Lisbjerg v. Aarhus); FMS. Nr. 53 (Gjern v. Silkeborg) og JF. VII Nr. 52 (Gjellerup, Hodsager og Snebjerg i Herning-Holstebroegn). Til Æv. 26 B *Pigen i Tjeneste hos Heksen* hører Lars Andersen 1923 S. 13—17 (Højby i Odsherred); Ida Falbe-Hansen Den nye Æventyrbog 1873 S. 264—72 *Lille Per og Lille Maren* (Odense, paavirket af Æv. 37 og 26 D); Berntsen II Nr. 12 (Fyn); JF. XIII Nr. 75 (Søn-

derbeg v. Randers, paavirket af Æv. 27); Sk. VIII Nr. 814 (Horsens-egnen, stærkt forvansket); XII Nr. 800 (Bredsten v. Vejle, ogsaa her er Helt, men ikke Heltinde i Tjeneste hos Heksen) samt Sk. XI Nr. 553 (Vedersø v. Ringkøbing).

Til Æv. 26 C *Den lille Hund* (uden Lyseprøve) hører Lars Andersen 1923 S. 26—30 (Egebjærg i Odsherred) og Gl. da. M. I Nr. 107 (Mern v. Præstø). Til Æv. 26 D *Lyseprøven* (jf. A. Olrik *Kilderne til Saks Oldhistorie II* 236—244) hører FMS. Nr. 1 (Ringive Vest for Vejle) og JF. VII Nr. 50 (Tvis v. Holstebro). Til den litterært indkomne Type Æv. 26 E *Dejligheden og Dyret* hører Kamp 1877 Nr. 270 (Orø v. Holbæk); Mads Hansen og Anton Nielsen *Hovro til en Vinteraften* 1870 S. 55—60 (snarest Hundstrup v. Svendborg); Gl. da. M. III Nr. 84 (Tamdrup v. Horsens, blot Æv. 26 I); *Fra Bindestue I* Nr. 26 (Gudum v. Lemvig); JF. VII Nr. 51 (Herningegn) og Berntsen II Nr. 22 (Vestjylland, ukendt Sted). Om disse Æventyrtyper, se navnlig FFC. 74 S. 67—69 m. Henv. og Chr. S. 55—58.

Kuhre Nr. 4 er desværre ikke nogen god Opskrift af Æv. 26 D. Fortællerinden sammenblander paa en meget uheldig Maade Heksen, som Heltinden er i Tjeneste hos, og Heksens Søster, Helvedes Herskerinde. De holdes i den gode danske Overlevering ubetinget ude fra hinanden. Helvedes Herskerinde har den episke Opgave at gøre det af med Heltinden under hendes Ærinde at hente Brudesmykke (Spillemænd) til Heksedatterens Bryllup. Det mislykkes dels i Følge Hundens Raad, dels i Følge Heltindens Varsomhed og naturlige Venlighed (sml. Kuhre Nr. 5). Den gode Overlevering lader Heltinden *tænde Lys om Natten* for at se Helten i hans menneskelige Skikkelse. Dette smukke Motiv er her erstattet ved et uheldigt Laan fra Æv. 29 Den grønne Ridder (se Bolte II 261 f., Gr. Folkeæv. I Nr. 14), hvor den overnaturlige Ægtefælle, den grønne Ridder, saares ved et opstillet Sværd. Ved dette Laan gaar Æventyrtypens smukke, stærke Pointe naturligvis ganske tabt. Heltinden har forbrudt sig over for Helten og hindret hans forestaaende Forløsning *ved et Lys*, hun maa da til Gengæld *straffes ved et Lys*, nemlig ved at agere »Lystage«, til Lyset brænder ned i hendes Hænder for den fortryllede Prins og hans forhadte Brud, den onde Heksepige, for saa hæves Fortryllelsen, og Helten kan derefter forenes med den rette Brud.

Nr. 5. *Gujllkorn å Skrobtuser* (S. 64—69). Meddelt 1935 af Fru Charlotte Kofoed, Yppernegaard i Nyker, efter Fortælling af hendes Moder paa Kyndegaard i samme Sogn.

Kuhre Nr. 5 hører til Æventyrtypen Grundtvig Nr. 37, Aa. 480 *Pigerne i Brønden*, hvis mest kendte Opskrifter er Grimm Nr. 24 Fru Holle (se Bolte I 207—227, FFC. 74 S. 76) og Moe Nr. 15 Manddatteren og Kjærringdatteren (se Chr. S. 63—66). Der kendes følgende trykte danske Æventyr af denne Æventyrtype: Seier Bornh. Folkem. S. 32—34 (Slutningen tilhører Æv. 116); Sk. VII Nr. 727 (Hørve v. Holbæk); M. Winther 1823, S. 36—39 (Fyn, paavirket af Æv. 35 ligesom Kuhre Nr. 5);

BS. Nr. 7 (Alstrup v. Hvalpsund); Tang Kristensen Anholt Nr. 312; JF. V Nr. 17 (snarest Tim v. Ringkøbing) og XII Nr. 23 (Ølgod ved Varde).

Kuhre Nr. 5 er som lige antydet ikke nogen ren Æv. 37, Pigerne i Brønden, men den er blevet paavirket af og blandet sammen med en beslægtet Æventyrtype, Grundtvig Æv. 35, Aa. 403 *Den lille And*, hvis første Halvdel handler om de ganske forskellige Gaver, som de to ulige Søstre faar af de tre smaa Mænd i Skoven eller andre overnaturlige Væsener, de to Søstre har glædet eller krænket. De Gaver, de to Søstre i Kuhre Nr. 5 modtager af Æbletræ, Kælling eller Ko er ganske typiske Gaver i Æv. 35 I *Den lille And*, men de er ikke typiske for Æv. 37, hvor i Almindelighed Ko, Æbletræ osv. bjærger Steddatteren fra hendes Forfølgerske ved at vildlede Forfølgersken, men fremmer Forfølgelsen paa den slette, uvarsomme Søster, der bliver indhentet og dræbt, ligesom hun er ved at kravle op af Brønden. Vi anfører blot de mest kendte Æventyropskrifter, der hører til Æv. 35, nemlig Grimm Nr. 13 *De tre smaa Mænd i Skoven* (Bolte I S. 99—109); Grimm 135 *Den hvide og den sorte Brud* (Bolte III 85—94) og Asbj. og Moe Nr. 57 *Buskebruden* (Chr. 52—54). For de mange danske Opskrifters Vedkommende nøjes jeg med at henvise til JF. V Nr. 15 (Sunds og Ørre v. Herning) som et godt Eksempel paa den danske Udformning af den Æventyrtype 35, som har øvet sin Indflydelse paa Kuhre Nr. 5, men som foreløbig ikke kendes hverken i trykt eller utrykt bornholmsk Overlevering.

Nr. 6. **Di tre unjelic Mostrana** (S. 70—77), tidligere trykt i Elna Schöne, *Gammelt à Nyt* 7 1935 S. 9—17. Meddelt af Fru Charlotte Kofoed, Yppernegaard i Nyker, efter Fortælling af hendes Moder paa Kyndegaard i samme Sogn.

Kuhre Nr. 6 hører til Æventyrtypen Grundtvig 50 *Spindepigen*, undersøgt af C. W. v. Sydow i *Disputatsen Två Spinnasagor* 1909, hvor der S. 15—17 og S. 74—75 er trykt Uddrag af det herhenhørende danske Æventyrstof. Som det antydes i Titelen paa v. Sydows *Disputats*, er der to forskellige Spindeæventyr, nemlig Grundtvig 50 A (Aa. 500) *Gætte Troldens Navn* og 50 B *De tre underlige Mostre* (Aa. 501). Det vil let skønnes, at Kuhre Nr. 6 hører til Type 50 B. Den første af disse Typer repræsenteres af Grimm Nr. 55 *Rumpelstilzchen* (se Bolte I 490—98, FFC. 74 S. 77 og Chr. 66) og af JF. XIII Nr. 53 (Sønderbeg i Viborg Amt). Sml. ogsaa JF. XII Nr. 4 (Alstrup v. Hvalpsund), der egentlig tilhører Grundtvig Æv. 47 *Den lille Sko*. Den anden Type 50 B *De tre underlige Mostre* repræsenteres af Grimm Nr. 14 *De tre Spindersker* (se Bolte I 109—115, FFC. 74 S. 77), af Asbj. og Moe 13 *De tre Mostre* (se Chr. 66—67), af BK. II Nr. 6 (Ajdt i Viborg Amt), af v. Sydows danske Optegnelser S. 74—75 og af Kuhre Nr. 6. Men vi har en dansk Særtype 50 C *Trillevip*, hvor begge Motiver: *Gætte Troldens Navn* og *de tre underlige Spindersker*, forekommer, nemlig den nordfynske Optegnelse *Trillevip* i Gl. da. M. II Nr. 309 (Bogenseegnen) og den midtjyske Opskrift Da. Sagn I Nr. 1431 (Voel v. Silkeborg, maaske uægte).

Kuhre Nr. 6 er en god Opskrift, maaske den bedste af alle danske Op-

skrifter af Typen Æv. 50 B, selv om den antagelig i Begyndelsen er en Smule paavirket af Æv. 94 Den tapre Skrædder (se Noter til Kuhre 8).

Nr. 7. **Holt, holt, Kåred e fullt!** (S. 78—85), tidligere trykt hos Elna Schöne, *Gammalt å Nyt* 4 S. 7—14. Meddelt af Fru Charlotte Kofoed, Yppernegaard i Nyker, efter Fortælling af hendes Moder paa Kyndegaard i samme Sogn.

Skæmteæventyret Kuhre Nr. 7 hører til Æventyrtype Grundtvig 18 B, Aa. 570 *Harehyrden*, hvis mest kendte Opskrift er Asbj. og Moe II Nr. 38 Gjæte Kongens Harer (sml. Chr. 85—86). Harehyrde-Æventyret findes indflettet som Motiv i et helt andet Æventyr, Grimm 165 Fugl Grif (sml. Bolte III 267—74 og sml. FFC. 74 S. 96—97). I dansk Æventyrlitteratur findes følgende trykte usammensatte Opskrifter af Skæmteæventyret Harehyrden, nemlig: A. F. V. Seier Bornh. Folkeminder S. 30—32; Sk. IX Nr. 497 (Skallerup v. Hjørring) og JF. V. Nr. 10 (Lemvigegnen). Forbundet med andre Æventyr forekommer Harehyrdeæventyret i Carit Etlar Eventyr og Folkesagn fra Jylland 1847 S. 124—133 (Vejle-Fredericiaegnen, 18 B og 74 B); JF. V Nr. 11 og XIII Nr. 60 (Husby v. Ringkøbing, Æv. 18 A og 18 B); Gotfred Rode Fortællinger og Vers 1858 S. 129—132 (Ulfborg v. Ringkøbing, Æv. 18 A, 21 og 18 B) og Jens Madsen Folkem. fra Handed Sogn v. Flensborg 1870 S. 47—52 (Æv. 3 og 18 B).

Kuhre Nr. 7 er en godt fortalt, ublandet Opskrift af Æv. 18 B Harehyrden. Den har, som en utrykt Opskrift fra Ugilt ved Hjørring, den episke Fejl, at det er Kongens *Faar*, ikke som altid ellers Kongens *Harer*, at Helten vogter. H. C. Andersens Svinedrengen har øvet den uheldige Indflydelse paa Fortællingen, at Prinsessen og Dronningen er omgivet af deres Hofdamer, naar de kysser Helten, og Kongen af sine Hoffolk. Pointen er jo naturligvis, at Drengen ved at synge Karret fuldt afslører en Hemmelighed, som kun de Vedkommende og han selv i Forvejen er kendt med, ikke tillige en Kreds af Hofdamer eller Hoffolk. Ingen af disse episke Fejl findes i J. P. Møllers utrykte bornholmske Opskrift af Æventyret Harehyrden (sml. S. 126).

Nr. 8. **Pær Sju** (S. 86—87). Fortalt i gamle Dage af Slagter Niels Kure i Østermarie. Meddelt Optegneren i 1933 af Jane Kuhre, Østermarie. Sml. Jul paa Bornholm 1934 S. 41, hvor Kuhre har anvendt dette Æventyr som Æmne for et Skæmtedigt. Æventyroptegnelsen findes indtalt paa Gramofonplade af J. P. Kuhre i Udvalg for Folkemaals Fonogramsamling.

Skæmteæventyret Kuhre Nr. 8 hører til Æventyrtypen Gr. Æv. 94, Aa. 1640 *Den tapre Skrædder*, velkendt fra Grimm Nr. 20 Den tapre Skrædder (Bolte I S. 148—165). Der findes ikke faa utrykte Optegnelser af dette Æventyr, men bortset fra en ældre danske Folkebog »Historie om en Skomagervend i Rysland«, omtalt af Rasmus Nyerup i hans Bog Almindelig Morskabslæsning i Danmark 1816 S. 241—242, synes Kuhre 8 at være den første ublandede danske Opskrift af dette Skæmteæventyr, der bliver trykt. En blandet Optegnelse findes i JF. XII Nr. 29 (Todbjærg v. Aarhus) med Indledningsæventyret Væddesvømningen. Den

uoprindelige grimmske Blanding af Grundtvig Æv. 94 og Æv. 54 Dren-gen hos Troiden (Grimm 183 Jätten og Skrædderen, Bolte III 333—335, Asbj. og Moe Nr. 6 Askeladden, som kapaad med Troiden) er meget sjældnen i dansk Overlevering, kendes i utrykte Opskrifter fra Siem i Østhimmerland og fra Egaa ved Aarhus, formodentlig som Laan direkte fra Grimm. Grundtvig Æv. 54 som selvstændigt Æventyr er derimod overordentligt almindeligt i dansk Overlevering, se f. Eks. JF. V Nr. 34 og 35. Det kendes ogsaa fra utrykt bornholmsk Overlevering ved Høj-skoleforstander J. L. West fra Aaker, sml. her S. 126.

Kuhre Nr. 8 skiller sig ud fra den almindelige ublandede Overlevering om Skæmteæventyret Den tapre Skrædder ved, at den bombastiske Indskrift paa Bæltet »Femten i eet Slag« ikke skyldes Skrædderne selv, men hans Arbejdsfæller. Usædvanligt er det ogsaa, at der ikke i Opskriften er Tale om, at Skrædderen faar Prinsessen og det halve Kongerige for at dræbe Enhjørningen.

Nr. 9. **De lilja ibåg Dörn** (S. 88—92). Fortalt af Fru Christine Bjar-ning, København, som erindrer Æventyret fra sin Barndom paa Sydøst-bornholm.

Skæmteæventyret Kuhre Nr. 9 hører til Æventyrtypen Grundtvig 105 *Den gale Kone* (Aa. 1386, 1387 og 1653), hvis mest kendte Opskrift er Grimm Nr. 59 *Der Frieder und das Catherlieschen* (se Bolte I 520—528). Nærmest Kuhre Nr. 9 staar I. P. Møller Folkesagn fra Bornh. 1867 S. 56—59; Kamp Da. Folkem. 1877 Nr. 361 (vistnok Slagelseegnen) og Efterslæt Nr. 28 (Hørve v. Holbæk). I Eft. Nr. 92 (V. Skerninge v. Svend-borg) mangler det Træk, at den gale Kone lader Døren falde ned i Ho-vedet paa Røverne, og den anden fynske Opskrift Folkemindesamf. Folkeæv. Nr. 6 (Søndersø Vest for Odense) har en afvigende Indledning om den gale Kones Husførelse, der jævnlig genfindes i den utrykte jyske Overlevering.

Det er muligt, at Kuhre Nr. 9 indirekte gaar tilbage til I. P. Møllers trykte Opskrift. Slægtskabet er nemlig større end det plejer at være, naar vi som i Nr. 1, 2, 5, 7, 10, 13 og 15 har to bornholmske Opskrifter af samme Æventyrtype, for de kan meget vel afvige betydeligt indbyrdes.

Nr. 10. **Dænĵ longa Vårinj** (S. 93—97). Tidligere trykt i Jul paa Born-holm 1934 S. 25—26 med Kommentar af H. Ellekilde. Fortalt af Fru Char-lotte Kofoed, Yppernegaard i Nyker, efter Fortælling af hendes Moder paa Kyndegaard i samme Sogn.

Skæmteæventyret Kuhre Nr. 10 hører til Æventyrgruppe Grundtvig 107 *Den dumme Kone*, og det bestaar i Virkeligheden af to forskellige Skæmteæventyr: 1) Aarne 1541 *For den lange Vinter* og 2) Aarne 1384 *Tre lige saa dumme Koner*, der ellers aldrig forekommer sammen i dansk Overlevering, og som vi derfor behandler hver for sig. Aarne 1541 *For den lange Vinter* (se FFC. 74 S. 184, Chr. 135) kendes i trykt dansk Over-sættelse fra Gl. da. M. I Nr. 29 *Den store Nød* (Nysø v. Præstø) og Da. Skjæmtes. I Jul og Nød (snarest Tim v. Ringkøbing). Aarne 1384 *Tre lige saa dumme Koner*, hvis mest kendte Opskrift er Asbj. og Moe Nr. 10

Somme Kjærringer er slige (se Chr. 126) og Grimm Nr. 104 De kloge Folk (se Bolte II S. 440—451), kendes i trykt dansk Overlevering i Sk. IX Nr. 498 (Emb v. Hjørring); Bindestuens Saga Nr. 2 (Sunds v. Her-ning); Folkemindesamf. Æv. Nr. 24 (Vinding v. Holstebro) samt JF. XIII Nr. 35 (Todbjærg v. Aarhus, forvansket). Der kendes mange utrykte Opskrifter, især fra Jylland, og fra Bornholm har vi en utrykt Opskrift, optegnet af »Hægglan« og indsendt af Realskoleforstander A. Jensen i Nexø. Sml. S. 126.

Nr. 11. **Tunghörse** (S. 98—99). Meddelt af Otto P. Nielsen, BølsHAVN, Østermarie, efter Fortælling af ældre Folk i Fiskerlejet.

Kuhre Nr. 11 hører til Skæmtesagnsgruppen Aa. 1698 *Døve Folk* (se FFC. 74, S. 196—97), der udførligt er behandlet af Antti Aarne i hans Bog Schwäncke über schwerhörige Menschen 1914 (FFC. 20). S. 8—9 i denne Bog opregnes ialt 33 danske Opskrifter tilhørende denne Gruppe. Kuhre Nr. 11 tilhører en udbredt, nordisk Særtype indenfor denne Gruppe, Aa. 1698 J. *God Dag — Økseskaft*, hvortil ogsaa den kendte norske Op-tegnelse Asbj. og Moe II Nr. 33 *God Dag, Mand — Økseskaft* hører. Se nærmere om denne Type FFC. 20 S. 51—60. Af de trykte danske Op-skrifter hører til denne Særtype: Grundtv. Danske Folkeæv. 1884 III S. 24—25 (ukendt Hjemsted); Gl. da. M. I Nr. 113 (Sjælland); 114 (Fyn); III Nr. 22 (Ryslinge v. Svendborg); Dania I 230—31 (Lystrup v. Aarhus); Sk. XI Nr. 72 (Tem v. Silkeborg). En Række Opskrifter af denne Type er trykt Da. Skjæmtesagn Nr. 52—60 og 631. Ret udbredt i dansk Overlevering er Aarne 1698 K *Den døve Sælger*, se Grundtvig Da. Folkeæv. III 1884 S. 26 = Da. Skj. Nr. 630 (Aaby i Vendsyssel); Sk. XI Nr. 73 (Linde v. Randers); Da. Skj. 61 (Ikast v. Herning) og Heimdal ^{9/10} 1903 (efter norsk Blad). Dernæst Aa. 1698 G *Misforstaaelse af fremmede Sprog*, se Eftersl. Nr. 62 (Skallerup v. Hjørring); Sk. III 909 (Uggerby v. Hjørring); 910 (Højslev v. Skive). Mennesker kan gøre sig mere døve end de er, for at skaffe sig en Fordel, se Jy. Alm. V Nr. 509 (Strandby i Vesthimmerland); Jy. Alm., Till. II Nr. 25 (Hyllested i Djurs-land). Skæmtesagn om døve af lignende hjemlig Oprindelse (sml. FFC. 20 S. 78—79) kendes Jy. Alm., Till. VI Nr. 128 (Samsø); Sk. X Nr. 551 (Hove v. Lemvig) og Da. Skj. Nr. 62 (Stenbjærg i Angel). Kuhre Nr. 11 afviger fra den sædvanlige Type Aa. 1698 J., hvor det altid er en frem-med og ukendt Mand, der indlader sig i Samtale med den Døve, ved at lade det være en velkendt Nabo, der taler til den Døve; en Mand, der er lovlig ivrig til at ville laane det ene eller det andet, og hvis Laaneri den Døve er tilbøjelig til at unddrage sig ved at gøre sig lidt mere døv, end han i Forvejen er.

Nr. 12. **Nobbes** (S. 100—107). Tidligere trykt i Gammelt å Nyt I S. 17—26 med Kommentar af H. Ellekilde. Fortalt i 1890'erne af Sandemand Peter J. Pedersen, Østermarie, der sikkert har hørt den af den under Nr. 8 nævnte Slagter Niels Kure.

Dyrefabelen Kuhre Nr. 12 hører til Æventyrtypen Aarne 56 B *Røven*

og *Skadeungerne* (FFC. 74 S. 28). Denne Dyrefabel kendes mærkelig nok ikke endnu i Norge, Sverrig og Tyskland, men derimod i Estland, Finland og Rusland. Der kendes i Danske Dyrefabler og Kjæderemser Nr. 60—63 fire trykte Opskrifter: fra Stige ved Odense (genfortalt i A. Olrik Danske Sagn og Æventyr I 1913 S. 51—54, og i den samlede Udgave 1928 S. 92—95); fra Mejrup ved Holstebro; fra Tjørring ved Herning og fra Bøffelkobbøl i Sundeved. Der kendes desuden utrykte Opskrifter fra Keldby paa Møn og fra Randerup ved Tønder. Det vil være af Betydning, at alle Oplysninger om denne sjældne og i Danmark saa mærkeligt forekommende Dyrefabel bliver sendt til Dansk Folkemindesamling, naturligvis ikke mindst fra Bornholm. I Sønderjysk Maanedsskrift VI S. 42—47 er trykt en Gengivelse af Dyrefabelen paa Rim »Rævevisen« optegnet 1885 af P. Chr. Iversen, Ullerup i Sundeved. Denne Vise kendes ogsaa ufuldstændig fra Drejø, opt. 1936 af pens. Lærer Jørgen Prest i Sløse efter Huskone Anne Prest, født o. 1815 paa Birkholm i Drejø Sogn. Alle Optegnelser af denne Vise og mulige Oplysninger om dens Forfatter er ligeledes velkomne.

Nr. 13. **Pær Pæj** (S. 108—113). Tidligere trykt i Bornh. Saml. XXII S. 48—51. Meddelt 1928 af Fru Charlotte Kofoed, Yppernegaard i Nyker, efter Fortælling af hendes Moder paa Kyndegaard i samme Sogn.

Kuhre Nr. 13 er sammensat af Kæderemsen Aa. 2033 *Verden skal falde* og Dyrefabelen Aa. 130 *Dyrene paa Vandring*. Den samme Kombination af Kæderemse og Dyrefabel optræder i den bornholmske Opskrift Sk. I Nr. 411 Håns Tyggjara (Aaker) og i den himmerlandske Opskrift Dyrefabler og Kjæderemser Nr. 183 (Strandby), men i Almindelighed er Kjæderemse og Dyrefabel hinanden uvedkommende, og vi behandler dem derfor hver for sig. Om Kjæderemsen Aa. 2033, se FFC. 74 S. 212, Bolte II 148, Tang Kristensen Dyrefabler Nr. 177—183, Gr. Da. Folkeæv. III 1884 S. 21—23 (ukendt Hjemsted, vistnok Møn) og Tang Kristensen Anholt 313.

Om Dyrefabelen Aa. 130 *Dyrene paa Vandring* foreligger der en udførlig Undersøgelse af Antti Aarne: Die Tiere auf der Wanderschaft 1913 (FFC. 11) S. 48—59 giver Aarne Uddrag af 33 danske Opskrifter af denne Dyrefabel. Sml. ogsaa Axel Ahlström »Djuren på vandring« i Folkminnen och Folktankar 1934 S. 76—91. De mest kendte Opskrifter af denne Type er Grimm Nr. 27 De Bremer Stadsmusikanter (se Bolte I S. 237—59) og Asbjørnsen og Moe II Nr. 1 Vædderen og Grisen, der skulde til Skovs og bo for sig selv (se Chr. S. 23—24). En Række danske Opskrifter er trykt i Tang Kristensens Da. Dyrefabler Nr. 1—16 og Nr. 183. De øvrige danske Opskrifter er Sk. I Nr. 411 (Aaker); Chr. Richardt og G. Rode En Billedbog 1868 S. 63—64 (Eskildstrup i Holbæk Amt = Dyref. Nr. 5); Arne, Fort. i Slagelseegnen 1862 S. 81; Kamp Da. Folkeæv. II Nr. 2 (Bogø); BS. Nr. 27 (Blære i Himmerland); Da. Stud. 1906 S. 3 (Todbjærg v. Aarhus = Dyref. Nr. 12); Sk. XII Nr. 8 (Linaa v. Silkeborg); Nr. 803 (Ejstrup v. Silkeborg); I 410 (Lime i Salling eller Sir ved Holstebro); Eftersl. Nr. 23 (Gudum v. Lemvig); Jy. Folkem. VII 46

og 47 (Borbjærg og Hodsager ved Holstebro); Nr. 48 (Staby ved Ringkøbing); Nr. 49 (Gjellerup ved Herning); Lille Oldemoders Bog 1900 Nr. 3 (Daler ved Tønder); Gl. da. M. I Nr. 251 (Ø. Løgum ved Aabenraa); J. Madsen Folkem. f. Hanved v. Flensborg S. 67—69. Aarne opstiller tre nærbeslægtede Undertyper: 130 A *Dyrene bygger Hus i Skoven* (hertil Asbj. og Moe II Nr. 1); 130 B *Dyrene søger Nattekvarter* (hertil Grimm Nr. 27 og mange danske Opskrifter) og Aa. 130 C *Dyrene paa Vandring under Ledelse af et Menneske*. Hertil hører bl. a. Kuhre Nr. 13 og den nærbeslægtede bornholmske Opskrift Håns Tyggjara (Sk. I Nr. 411) fra Aaker.

Nr. 14. **Dænj hâgalna Hønnan** (S. 114—116). Tidligere trykt i *Elna Schöne Gammelt å Nyt* 5 1933 S. 48—51. Meddelt 1933 af Fru Charlotte Kofoed, Yppernegaard, efter Fortælling af hendes Moder paa Kyndegaard i samme Sogn.

Denne Kæderemse Kuhre Nr. 14 om Hønen, der faar Nødden i Halsen og er ved at kvæles, hører ind under en Æventyrtype Aarne 2032 (sml. FFC. 74 S. 212), hvis mest kendte Opskrift er Grimm Nr. 80 *Den lille Hønes Død* (Bolte II 146—149). Tang Kristensen kalder Typen »Katten (Hænen), der mistede Livet«, og anfører i sine Dyrefabler og Kjæderemser S. 86—98 21 Opskrifter, ingen af disse fra Bornholm. Andre danske Varianter findes i Gl. da. M. I Nr. 79 (fra Bregninge v. Kallundborg). I Norge kendes denne Type fra Asbjørnsen og Moe I Nr. 16 *Hænen og Hønen i Nøddeskoven* (sml. Christiansen S. 148).

Nr. 15. **Hânanj droknada i Ôltynjan** (S. 117—121). Meddelt af Fru Charlotte Kofoed, Yppernegaard i Nyker, efter Fortælling af hendes Moder paa Kyndegaard i samme Sogn.

Denne bornholmske Kæderemse, Kuhre Nr. 15, hører til samme Kæderemsetype som Asbjørnsen og Moe II Nr. 43 *Hænen*, som faldt i Bryggerkarret (Christiansen S. 148) og som Grimm Nr. 30 *Luselil og Loppelil* (se Bolte I 293—295). Tang Kristensen kalder Typen »Hønen, der druknede« og anfører i sine Dyrefabler S. 98—102 og 228 fem Varianter, deraf en Nr. 172 fra Aaker, der ikke staar paa Højde med Kuhres Opskrift. En tredje ypperlig bornholmsk Variant er meddelt af A. F. V. Seier Bornh. Folkem. 35—36 »Tokkajnj«. En Variant har J. N. Madvig kendt fra Svanike, sml. S. 127.

Nr. 16. **Kattinj å Muzen** (S. 122). Meddelt i 1890'erne af Sandemand Pedersen, Østermarie.

Dyrefabelen Kuhre Nr. 16 hører til Æventyrtype Aarne 111 *Samtale imellem Katten og Musen*, hvis mest kendte Opskrift er Slutningen af Asbjørnsen og Moe II Nr. 32 *Hjemmemusen og Fjeldmusen* (sml. Chr. 22, FFC. 74, S. 32). Tang Kristensen kalder denne Dyrefabel »Katten og Musen« og anfører i sine Dyrefabler og Kjæderemser S. 55—56 fem Varianter, ingen af dem fra Bornholm. Andre danske trykte Opskrifter er Gl. da. M. II Nr. 305 (*Brede eller Tinglev i Nordslesvig*); Sk. I Nr. 112 (H. P. Hanssen fra Nørremølle i Sundeved); Slesvigsk Søndagsblad 5/8

1922 (ved Valborg Tofte, den ene af de to kendte »sønderjyske Piger«). Der findes tillige en ret stor Mængde utrykte Opskrifter i Svend Grundtvigs Samling, især fra Sønderjylland.

Vi anfører til sidst J. P. Møllers Optegnelse af samme Dyrefabel »Kattinj å Musen« i Møllers egen Lydgengivelse fra o. 1860 (DFS. 1931/13 Blad 54 f.).

Enj Gång va der enj Kat, som villje ta en Muus. »Slep mai,« sa Musen, »så vil ja fortælla dai en Sansaga.« — »Fortæl då,« sa Kattinj. »Enj Gång va vi så folt å Mys, så folt å Mys, sa'd,« sa Musen. »Så va du ikkje ena,« sa Kattinj. »Så redde vi vos en præiti Gryda Mielgrød,« sa Musen. »Så svalt ni ikkje ijæl,« sa Kattinj. »Så satte vi na på Taged å sualada na,« sa Musen. »Så brende du dai ikkje om Snudan,« sa Kattinj. »Så kom der enj Skadda å nappada na,« sa Musen. »Så nappar ja dai me,« sa Kattinj, å så nappada hanj Musen å åd na op.

INDHOLDSFORTEGNELSE

	Side
Forord ved Magister Aage Rohmann	5
Indledning ved J. P. Kuhre	11
1. Vardens östlista Slott (Nyker)	15
2. Håns me Gujllhåred (Nyker)	28
3. Ræja Pær Krammara (Nyker)	40
4. Dæn j swårta halta Hunj (Nyker)	50
5. Gujllkorn å Skrobtuser (Nyker)	64
6. Di tre unjelic Mostrana (Nyker)	70
7. Holt, holt, Kåred e fullt! (Nyker)	78
8. Pær Sju (Østermarie)	86
9. De lijlla ibåg Dörn (Sydøstbornholm)	88
10. Dæn j longa Vårinj (Nyker)	93
11. Tunghörse (Østermarie)	98
12. Nobbes (Østermarie)	100
13. Pær Pæj (Nyker)	108
14. Dæn j hågalna Hønnan (Nyker)	114
15. Hånanj droknada i Öltynjan (Nyker)	117
16. Kattinj å Muzen (Østermarie)	122
Efterskrift (Ældre bornholmske Folkeæventyr) ved Arkivar Hans Ellekilde	123
Kommentar til J. P. Kuhres Bornholmske Folkeæventyr Nr. 1—16 ved Hans Ellekilde	129

FORENINGEN DANMARKS FOLKEMINDER

Foreningens Formaal er at fremdrage de Minder om gammelt dansk Folkeliv, der endnu lever paa Folkemunde, og gennem almentilgængelige Fremstillinger at kaste Lys over dansk Almues Liv, Tro og Digtning i Fortid og Nutid.

Foreningen har i Aarene 1908—37 udgivet 46 Skrifter:

	Bogladepris.
1. Fra Dansk Folkemindesamling. Ved <i>A. Orlrik</i> (1908)	2 Kr. 50 Øre
2. Livet i Klokkergaarden. Af <i>Fr. L. Grundtvig</i> . Ved <i>Jørgen Orlrik</i> (1909)	6 " 00 " (Uds.)
3. Løke i nyere Folkeoverlevering. Af <i>Axel Orlrik</i> (1909)	1 " 00 " (Uds.)
4. Fra Dansk Folkemindesamling. II. Meddelelser og Optegnelser ved <i>Hjalmar Thuren</i> (1909)	1 " 50 " (Uds.)
5. Bjergtagen. Af <i>H. F. Feilberg</i> (1910)	2 " 50 "
6. Fra Dansk Folkemindesamling. III. Meddelelser og Optegnelser ved <i>Hjalmar Thuren</i> (1910)...	1 " 50 " (Uds.)
7. Dansk Folkarakter. I. Sjællændere og Jyder. Af <i>Thorkild Gravlund</i> (1911)	2 " 50 " (Uds.)
8. Danske Ordsprog, især fra Thy ved <i>S. Ditlevsen</i> og <i>Carl Ludvigsen</i> (1911)	1 " 00 " (Uds.)
9. Dansk Fiskerliv. I. Furboerne. Af <i>Hans Kyrre</i> (1912)	2 " 50 " (Uds.)
10. Sjøletro. Af <i>H. F. Feilberg</i> (1914)	4 " 00 "
11. Minder fra Erritsø ved <i>Henrik Ussing</i> (1915—17)	4 " 00 " (Uds.)
12. Fra Sydsjælland. Ved <i>J. Olsen</i> (1913)	1 " 50 "
13. Nordsjællandsk Landalmue 1798 af Pastor <i>Joakim Junge</i> . Ny forkortet Udgave v. <i>Hans Ellekilde</i> (1915)	3 " 50 " (Uds.)
14. Dansk Folkekarakter. II. Fynboer. Af <i>Thorkild Gravlund</i> (1914)	2 " 50 " (Uds.)
15. Breve fra en dansk Folkemindesamler. Udg. af <i>Hans Ellekilde</i> (1918)	2 " 00 " (Uds.)
16. Vore ældste Folkedanse. Langdans og Polskdans. Af <i>H. Grüner Nielsen</i> (1917)	3 " 00 " (Uds.)
17. Fra Dansk Folkemindesamling IV. Festskrift til Evald Tang Kristensen. Ved <i>Gunnar Knudsen</i> (1917).	6 " 00 " (Uds.)
18. Nissens Historie. Af <i>H. F. Feilberg</i> (1919)	3 " 50 " (Uds.)
19. Sæd og Skik i Ømmersyssel. Fortalt paa Egnens Folkemaal af Lærer <i>N. P. Bjerregaard</i> (1919) ..	5 " 00 " (Uds.)
20. Ingvor Ingvorsens Fortællinger om gammelt sjællandsk Bondeliv ved <i>Henrik Ussing</i> (1918)	5 " 00 " (Uds.)
21. Udvalgte sønderjyske Folkesagn. Genfortalte af <i>F. Ohrt</i> med Tegn. af <i>Niels og Joakim Skovgaard</i> (1919)	5 " 00 "
22. Folkelig Vals. Af <i>H. Grüner Nielsen</i> (1920)	6 " 00 " (Uds.)
23. Nogle Grundsætninger for Sagnforskning. Af <i>Axel Orlrik</i> . Udgivet af <i>Hans Ellekilde</i> (1921)	7 " 50 "

24. Ved Halleby Aa. Oplegninger af <i>Karoline Graves</i> , udgivne ved <i>Henrik Ussing</i> (1921)	8	Kr. 00 Øre (Uds.)
25. Trylleord, fremmede og danske. Af <i>F. Ohrt</i> (1922)	5	" 00 "
26. Fra Hedeboegnen. Optegnelser af <i>Marie Christophersen</i> , Højelse, udg. ved <i>Henrik Ussing</i> (1923)	4	" 50 "
27. Fejekost til at udfejje den gamle Surdejg. 1736. Af <i>E. Pontoppidan</i> . Oversat fra Latin af <i>J. Olrik</i> (1923)	3	" 50 "
28. Evald Tang Kristensens Æresbog i Udvalg ved <i>Hans Ellekilde</i> (1923)	4	" 50 "
29. Læsøfolk i gamle Dage. Af <i>H. Grøner Nielsen</i> (1924)	7	" 00 "
30. Peder Palladius Visitatsbog. Udg. af <i>Lis Jacobsen</i> (1925)	6	" 00 " (Uds.)
31. Danske Bøndergaarde. Planer og Konstruktioner. Af Arkitekt <i>H. Zangenberg</i> (1925)	4	" 50 "
32. Aarets og Livets Højtider. Af <i>Henrik Ussing</i> (1925)	6	" 00 "
33. Danmarks Helligkilder. Oversigt og Literaturfortegnelse ved <i>August F. Schmidt</i> (1926)	5	" 00 "
34. Folkedragter i Nordvestsjælland. Af Kredslæge <i>J. S. Møller</i> , Kalundborg (1926)	15	" 00 "
35. Vore danske Folkæventyr. Genfortalte af <i>Hans Ellekilde</i> . Første Udvalg. (1928)	3	" 50 "
36. Det gamle Harbøre. Optegnelser af <i>Karen Thuborg</i> , tilrettelagte og udgivne af <i>Henrik Ussing</i> (1929)	8	" 00 "
37. Amagerdragter, Vævninger og Syninger. Af <i>Elna Mygdal</i> (1932)	18	" 00 "
38. Danmarks Sanglege. Udgivne af <i>S. Tv. Thyregod</i>	10	" 00 "
39. Danmarks Kæmpesten i Folkeoverleveringen. Af <i>Aug. F. Schmidt</i> (1933)	12	" 00 "
40. Fra Dansk Folkemindesamling V. Af <i>Hans Ellekilde</i>	5	" 00 "
41. Mellem sydiynske Sunde. Af <i>Henrik Ussing</i> (1933)	8	" 00 "
42. Skovløvringer. Folkeninder fra Silkeborgs Vesteregn ved <i>H. P. Hansen</i> (1936)	7	" 00 "
43. Folketro og Festsik, særlig fra Fyn. Af Landsdommer <i>Jacob Bircherod</i> 1734. Ved <i>Inger M. Boberg</i> (1936)	5	" 00 "
44. Fra Dansk Folkemindesamling. VI. Meddelelser og Optegnelser ved <i>Hans Ellekilde</i> (1. Levering for 1937)	6	" 00 "
45. Borriñholm ska Sansåger, bornholmske Folkæventyr, samlet af <i>J. P. Kuhre</i> (2. Levering for 1937)	5	" 00 "
46. Bjærgfolkens Bagning, en Sagnundersøgelse. Af <i>Inger M. Boberg</i> (3. Levering for 1937)	4	" 00 "

Til Udgivelse forberedes: **De danske Molbohistorier og deres Udspring** ved Professor *Arthur Christensen*.